ΕΤΟΣ Β'. - ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'.— ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 38— (102) ΑΡΙΘ. ΤΗΛΕΦ. 2-03 ΚΥΡΙΑΚΗ 26 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1928

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

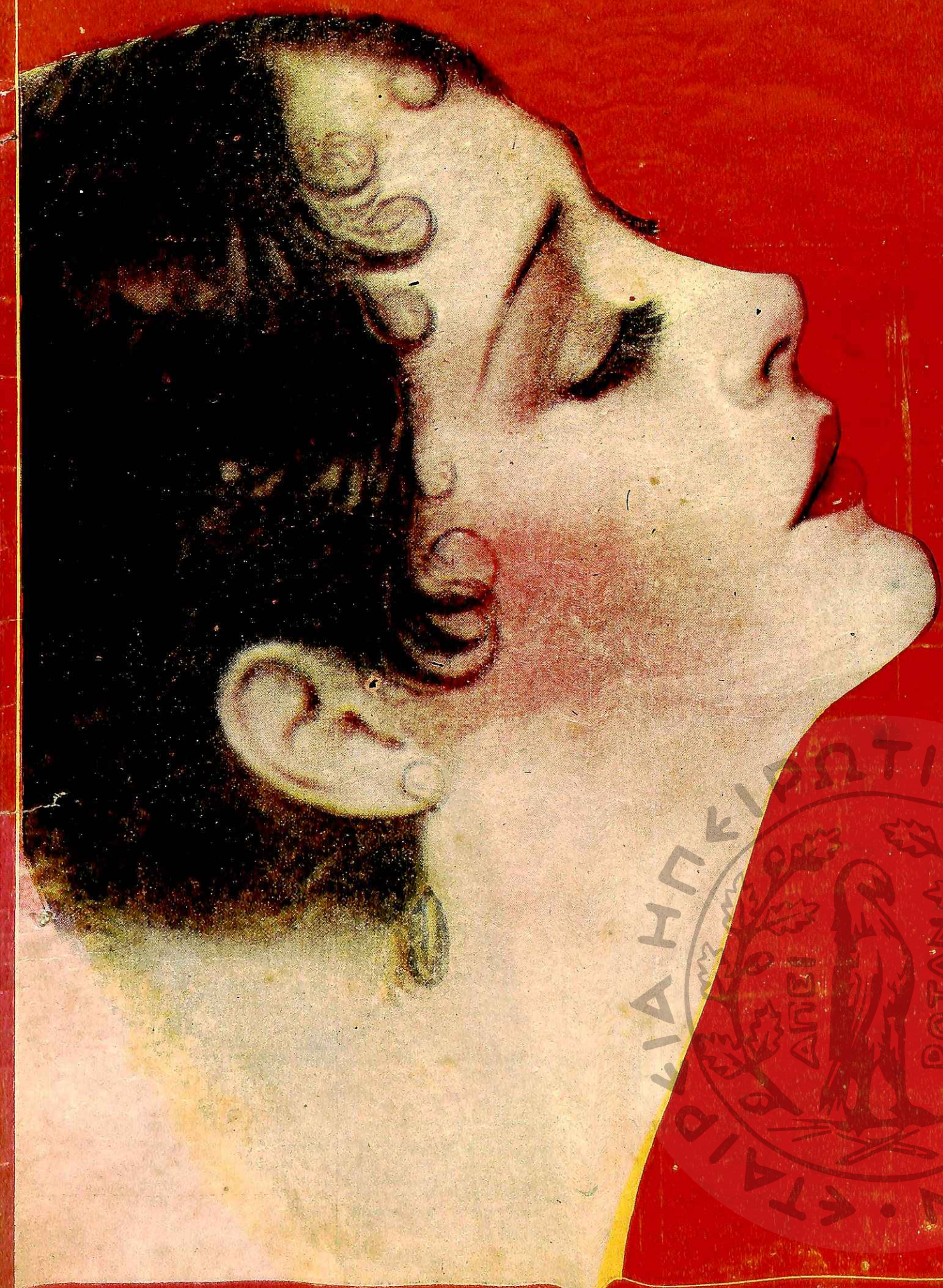

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΙΑΔΟΣΙΣ ΑΘΗΝΩΝ

BLACK

ΜΠΛΑΚ ΦΛΑΓΚ

FLAG

ΚΟΝΙΣ ΥΓΡΟΝ

Μπλάκ

ΦΛΑΓΚ

ΤΟ ΠΡΩΤΟν

εἰς παγκοσμίαν διάδοσιν

ΕΝΤΟΜΟΚΤΟΝΟν

οὐίνος τὰ 40 ΕΤΗ ὑπαρξεως ἀποτελοῦσι τρανὴν ἐγγύησιν τελειότητος καὶ ὑπεροχῆς.

ΦΟΝΕΥΕΙ ΠΑΝ ΕΝΤΟΜΟΝ

δι' ἁπλῆς εἰσπνοῆς τῶν ψεκαζομένων ἐν τῇ ἀτμοσφαίρᾳ μορίων

ΥΓΡΟΥ ἢ ΚΟΝΕΩΣ

Μυρωδιὰ Κίτρου καὶ ὁλοσχερὴς ἀπουσία δηλητηριωδῶν ἢ ἀδρανῶν συστατικῶν.

Ζητεῖτε τὰ Κόκκινα Δοχεῖα μὲ τὴν Μαύρην Σημαίαν ἄτινα πωλοῦνται παντοῦ εἰς ποικιλίαν μεγεθῶν καὶ τιμῆς.

THE BLACK FLAG Co OF BALTIMORE

Γεν. Ἀντ. ΚΟΥΡΚΟΥΜΕΛΗΣ ΦΟΚΑΣ & Σ^ΙΑ

Ἠπείρου 45 - Τηλ. 11-71

«ΗΧΩ» Σταδίου 8

ΗΛΕΚΤΡΟΚΙΝΗΤΩΝ ΚΑΦΦΕΚΟΠΤΕΙΟΝ

ΙΩΑΝΝ. ΦΩΤΟΥΧΟΥ

ΚΑΪΡΟΝ

RAHABET EL TIBN N. 23

Γνήσιοι κονφέδες Μόκκας ἐπιστημονικῶς παρασκευαζόμενοι ἀπὸ ἀτόφυρα: καβουρδίσματος καὶ ἀλεσματος ὀπὸ τὴν ἄμεσον ἐποπτείαν τοῦ ἰδιοκτήτου.

ΤΟΝ ΓΝΗΣΙΟΝ ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΝ ΤΗΣ ΜΟΚΚΑΣ

ΘΑ ΕΥΡΗΤΕ ΜΟΝΟΝ ΣΤΟΝ

ΚΑΡΟΛΟΝ

ΤΟ ENFANT GATÉ ΤΟΥ ΚΑΪΡΟΥ

MIDAN TEWFIKIEH

ΕΛΑΙΑ ΑΛΦΑ

Ἀνώτερα ὅλων.

Πραγματικῶς ἀγνὰ σὲ δοχεῖα σφραγισμένα 4 καὶ 2 ὀκάδων.

ΑΠΟΘΗΚΗ: Μενάνδρου 21 ΑΘΗΝΑΙ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Δ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ

ΙΑΤΡΟΣ-ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ

Ὁδὸς Κίνα 9—Ἀθῆναι

Ἀριθ. τηλεφ. 3-72 (Παλαιὸν)

Κυρία,

Θέλετε ν' ἀποκτήσητε ἕνα καινούργιο καὶ μόδερνο φέρεμα; Βάφατε μόνη τὸ παλιό σας μὲ Γερμανικὴν βαφὴν ὑφασμάτων

ARTI

καὶ κανεὶς δὲν θὰ ἐννοήσῃ ὅτι εἶνε φέρεμα παλιὸ καὶ βαμμένο. Πωλοῦνται στὰ Ἐμπορικὰ καὶ Φαρμακεῖα. Ἀντιπρόσωπος:

Π. ΤΣΑΓΚΑΡΗΣ

Ἀθῆναι Λέκα 21α

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΡΑΦΕΙΟΝ

"LE PETIT PARISIEN,,

Ι. Ε. ΔΑΣΚΑΛΑΚΗ

Ράπτει μὲ παριζιάνικο γοῦστο καὶ ἱκανοποιεῖ καὶ τὸν πλέον ἰδιότροπον πελάτην

3 ΟΔΟΣ ΛΕΚΑ 3

ΤΟ "ΑΘΗΝΑΪΚΟΝ ΣΙΚ,,

Συνιστῶμεν εἰς τὰς ἀναγνωστρίας μας ὡς τὸ μόνον περιοδικὸν Μόδας καὶ ἐργοχείρων τὸ «ΑΘΗΝΑΪΚΟΝ ΣΙΚ».

ΤΟ «ΑΘΗΝΑΪΚΟΝ ΣΙΚ» ἀπαρτιζόμενον ἀπὸ 50—60 μεγάλας σελίδας, περιέχει: Σχέδια ἐργοχείρων πάσης φύσεως εἰς φυσικὸν μέγεθος· μοντέλλα φορεμάτων, ἀσπρορρούχων καὶ παιδικῶν ἐνδυμάτων· μουσικὰ τεμάχια καὶ ἐν γένει ὕλην ἐνδιαφέρουσαν τας γυναίκας. Εἶνε συνεπῶς τὸ μόνον ἀπαραίτητον διὰ τὰς Ἑλληνίδας περιοδικόν. Κυκλοφορεῖ τὴν 1ην ἑκάστου μηνὸς καὶ πωλεῖται πρὸς 7 δρ. τὸ τεῦχος. Συνδρομὴ ἐσωτερικοῦ ἐτησίας δρ. 75, ἐξωτερικοῦ σελίνια 10

Ἰδιοκτήτης-διευθυντὴς Ε. Κ. Μαρκαντώνης. Γραφεῖα - σχεδιαστήρια: Ἐργαστήρια Κεντημάτων Προικῶν καὶ Πλισσέων Ἑρμοῦ-Κορνάρου 3, Ἀθῆναι.

ΟΙΝΟΙ ΜΑΡΚΟ

Ὁ καλλίτερος ἐπιτραπέζιος ΟΙΝΟΣ ἀπὸ Σταφυλὴ ΣΑΒΑΤΙΑΝΟ

ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ ΜΕΣΟΓΕΙΩΝ

ΛΕΥΚΟΣ

ΚΙΣ ΔΑΜΙΤΖΑΝΑΣ

2 1)2 καὶ 5 ὀκάδων

ΡΕΤΣΙΝΑΤΟ

Εἰς ΔΑΜΙΤΖΑΝΑΣ 1 ὀκᾶς καὶ 100 δραμίων

Η ΟΚΑ ΔΡΑΧ. 10

ΔΙΑΝΟΜΗ ΚΑΤ' ΟΙΚΟΝ

Ἄνω τῶν 3 δαμιτζανῶν

ΠΡΑΤΗΡΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ: ΣΤΟΑ ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ 4

Τηλέφ. 14-34

ΠΕΙΡΑΙΩΣ: ΠΟΤΑΡΑ 70 ΤΗΛ. 7-86

DARMOL

ΚΑΘΑΡΤΙΚΑ ΣΟΚΟΛΑΤΑΚΙΑ

τὸ δραστηριώτερον, τὸ εὐληπτότερον, καὶ τὸ εὐθηνότερον

:: Καθαρτικὸν ::

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΕΙΣ ΟΛΑ ΤΑ ΚΑΛΑ ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ

ΓΕΝΙΚΗ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ

ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΝ Π. ΜΠΑΚΑΚΟΥ

ΑΘΗΝΑΙ (Ὁμόνοια)

ΠΟΥΔΡΑ ΡΟΔΑΛΙΝΗΣ

Εἶνε ὁ καλλίτερος συντροφος ἑκάστης κυρίας. Μὴ ἐμπεριέχουσα οὐδὲν βλαβερὸν στοιχεῖον, κάμει ζελοῦδινο δέρμα, μεταχειριζομένη δὲ μετὰ τῆς κρέμας ΡΟΔΑΛΙΝΗΣ δίδει εἰς αὐτὸ ἐλαστικότητα καὶ δροσερότητα. Ὑπάρχει εἰς ὅλους τοὺς χρωματισμούς.

"ΒΟΤΡΥΣ"

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΟΙΝΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΩΝ

Κεφάλαιον Μετοχικὸν καὶ Ἀποθεματικὸν Δραχ. 57.500.000

Κεντρικὸν Πρατήριον ὁδ. Ἀθηνᾶς 53

Οἶνοι χῦμα: λευκοί, ἐρυθροί, γλυκεῖς, μοσχάτοι.

Οἶνοι εἰς φιάλας: Ἐπιτραπέζιοι, ἐπιδόρπιοι, ὀρεκτικοί, τονωτικοί.

Βερμοὺτ ἐκ παλαιοῦ Μοσχάτου οἴνου.

Μαυροδάφνη ἀπαράμιλλος.

Παλαιὸν ἀπόσταγμα Οἴνου «ΒΟΤΡΥΣ» τύπου Κονιάκ.

ΣΦΑΜΙΛΛΟΝ ΤΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΡΩΝ ΓΑΛΛΙΚΩΝ ΚΟΝΙΑΚ

Πωλοῦνται εἰς ὅλα τὰ κέντρα καταναλώσεως.

ΓΕΩΡ. Ν. ΜΟΥΜΟΥΤΖΗΣ

Ἰατρὸς Δερματολόγος. Ἐπὶ δεκαετίαν Ἐπιμελητὴς τῆς ἰδιαιτέρας Κλινικῆς τοῦ Καθηγητοῦ κ. Γεωργίου Φωτεινοῦ. Δέχεται καθ' ἑκάστην Ὁδὸς Κεφαλληνίας 30

Ὧραι 8—11 π. μ. καὶ 4—7 μ.μ.

Ἀριθ. τηλεφ. 7-62 Παλαιὸν

ΓΚΡΕΚΑ

ΒΟΥΛΗΣ 15

Μὲ τὴν ὑπερβολικὴν ζέστην μετεχειρίζεσθε τὴν ἀγνήν, ἀβλαβῆ καὶ πασίγνωστον

ΚΟΛΩΝΙΑΝ ΤΩΝ ΑΝΘΕΩΝ

Μ. Λ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΓΛΟΥ

Πλατ. Παλαιοῦ Δημοπρατηρίου 104

Διὰ ἰοῦ, κουρεῖς διαρκῆς παρακαταθήκη τῶν ἐγγυημένων ξυραφίων Νο 1172.

Δ^Ρ Λ. Γ. ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΣ

Νοσήματα δέρματος, τριχῶν καὶ κεφαλῆς. Μεταδοτικὰ

Σολωμοῦ 52α 3 - 6 μ. μ.

Δάνεια ἐπὶ πολυτίμων ἀντικειμένων

Δραγατσανίου 6β

ΕΤΟΣ Β'.—ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'.—ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 36 (102)

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΑΧΙ 2.50

Θίασος

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΔΡΑΧ. 180
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΛΙΡΑΙ ΑΓΓΛΙΑΣ 1
ΑΜΕΡΙΚΗΣ . . . ΔΟΛΛΑΡΙΑ 5

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ
ΚΩΝΣΤ. Ι. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΚΥΡΙΑΚΗ 26 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1928

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΟΔΟΣ ΛΕΚΑ ΑΡΙΘ. 7.
ΤΥΠΟΓΡ.: Γερμανοῦ Π. Παιρῶ 5.
ΑΡΙΘ. ΤΗΛΕΦΩΝΟΥ 2-03

ΑΠΟ ΟΤΙ ΒΛΕΠΟ ΚΑΙ ΑΚΟΥΩ

ΤΟ ΧΡΕΟΣ...

Ὁ ἀνεπιθύμητος ἐπισκέπτης μας δὲν ἐννοεῖ ἀκόμα νὰ μᾶς ἀδειάσῃ τὴ γωνιά. Περὶ τῆς αὐτοῦ ἐξοχότητος τοῦ κ. Δαγκείου πρόκειται. Μία ἐπιδημία εἶπαμε, ποὺ θὰ κάμῃ γρήγορα-γρήγορα τὸν κύκλο της καὶ θὰ ἀπέλθῃ.

Ἀλλὰ δὲν ἀπῆλθε, ἀλλοίμονο, καὶ οὔτε φαίνεται διατεθειμένος νὰ ἀπέλθῃ πρὶν ἢ σωριάσῃ, μὲ τὴ σειρά τους, ὅλους τοὺς Ἀθηναίους. Ἐπροσέξατε τοὺς ἀναρρωνύοντας ἀπὸ τὴν ἀθλίαν αὐτὴν ἀσθένειαν; Εἰς τὰ μάτια των λάμπει ἡ χαρὰ ποὺ ἐξώφλησαν ἕνα ὀφειλόμενον χρέος, ἐνῶ οἱ ἄλλοι μελαγχολικοὶ καὶ κατσούφηδες σκύβουν τὸ κεφάλι στὴ μοῖρα ὑποταχτικὰ καὶ περιμένουν τὴ σειρά τους. Ἠκούσθησαν μάλιστα καὶ μερικοὶ ἀνυπομονοῦντες θέλουν νὰ ἐξοφλήσουν μίαν ὥραν τὸ ταχύτερον οἱ ἄνθρωποι.

ΤΡΟΜΕΡΟΝ!

Ὁ Φοῖβος ἐφύλαξε φαίνεται τὰ πιὸ τρομερὰ βέλη του γιὰ τὶς τεφράνη τόσο ἀνηλεής στὴν ἀκμὴ τοῦ καλοκαιριοῦ, ὁπότε βέβαια θὰ ἦταν κάπως δικαιολογημένος. Καὶ κατήγησε ὁ τόπος αὐτὸς πραγματικὴ κόλαση καὶ... «δαιμόνων κατοικία», ὅπως τὰ στήθη τοῦ περιπαθοῦς τραγουδιστοῦ τοῦ λαϊκοῦ τραγουδιοῦ.

Ἐτσουρουφλίσθημεν, ἐψήθημεν ὡς Πασχαλινοὶ ὀβελίαι, ἐξιστορηγανίσθημεν, ὑγροποιήθημεν καὶ σὰν νὰ μὴν ἔφθαναν ὅλες αὐτὲς οἱ συμφορές, καὶ αὐτὸς κατὰ τὰς διαβεβαιώσεις τοῦ ἀλάχιστον τῶν γιατρῶν, στὴν ὅσ' ὅλα αὐτὰ ποὺ τραβᾶμε, ἐμεῖς ἐδῶ, ὑπάρχουν ἄνθρωποι παραθερίζοντες σὲ δροσερότατες ἐξοχές, οἱ ὁποῖοι δροσίζονται κάθε τόσο εἰς τὴν πρωτεύουσαν διὰ νὰ προμηθευθοῦν...μερικὲς μάλλινες κουβέρτες ἀκόμη! Εἶνε τρομερόν!

Ο "ΕΘΝΙΚΟΣ ΚΗΡΥΞ,,

Ὁ Ἑλληνικὸς τύπος τῆς Ἀμερικῆς κατὰ τελευταῖα ἰδ.ως ἔτη ἔχει λάβει ἐξέλιξιν, τιμῶσαν ἀσφαλῶς τὸ Ἑλληνικὸν ὄνομα καὶ τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα εἰς τὴν Μεγάλην Δημοκρατίαν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν.

Εἰς τὸν εὐγενικὸν αὐτὸν ἀγῶνα τὰ πρωτεῖα κατέχει ὁ «Ἐθνικὸς Κῆρυξ» τοῦ κ. Πέτρου Τατάνη. Ἐκδιδόμενος εἰς καθημερινὴν ἔκδοσιν, εἰς ἑβδομαδιαίαν καὶ εἰς μηνιαίαν, ἀποτελεῖ μίαν ἀπὸ τὰς ἀξιολόγους ἐκδοτικὰς ὀργανώσεις τῆς Ἀμερικῆς.

Ὁ καθημερινὸς «Κῆρυξ» μὲ τὴν σοβαρὰν του ἀνθρογραφίαν, μὲ ἐνημερότητα εἰς ὅλα τὰ φλέγοντα ζητήματα τῆς ἐποχῆς, μὲ πρώτης τάξεως ἐπιτελεῖον συνεργατῶν, μὲ δίκτυα ἀνταποκριτῶν εἰς ὅλα τὰ Εὐρωπαϊκὰ κέντρα, εἶνε ἐφημερὶς καθ' ὅλα ἀξια τῆς μεγάλης ἀποστολῆς καὶ τοῦ μεγάλου προορισμοῦ της.

Μέσα ἀπὸ τὶς σελίδες τοῦ «Κυριακάτικου Κήρυκος» ξεπηδᾶσ' παρταριστή, ὁλοζώντανη, ἀνάγλυφα ἡ ζωὴ καὶ ἡ κίνησις τῆς Μεγάλης Ἀμερικῆς καὶ τῶν ἐκεῖ Ἑλλήνων. Ὁ δὲ «Μηνιαῖος Κῆρυξ» μὲ τὴν ποιοτικοτάτην καὶ καθ' ὅλα Εὐρωπαϊκὴν ἔκδοσίν του, μὲ τὸ ἐντελῶς διαλεχτὸ περιεχόμενό του κλπ. κλπ. εἶνε περιοδικὸν ποὺ ἀποτελεῖ κόσμημα γιὰ κάθε βιβλιοθήκην.

Ὁ κ. Πέτρος Τατάνης ποὺ μέσα σὲ μιὰ δεκατετραετίαν κατώρθωσε νὰ παρουσιάσῃ μίαν τόσον κολοσσιαίαν ἐργασίαν, ἀσφαλῶς εἶνε ἀξιοθαύμαστος ἄνθρωπος.

"Η ΤΟ ΕΝΑ "Η ΤΟ ΑΛΛΟ

Παρὰ τὰ κυνικά, τά... κυνικώτατα μάλιστα καύματα τῆς περασμένης ἑβδομάδος, αὐτοκτονίαι δὲν ἐσημειώθησαν. Ἕνα ἀπότελ δύο συμβαίνει: Ἢ ἀντίληψις ὅτι ἡ ζέστη ὑποθάλπει τὴν ἐπιδημίαν τῶν αὐτοκτονιῶν, ἢ οἱ Ἕλληνες ἐτοκτοποιησαν τὰ κοινωνικὰ καὶ τά... καρδιακὰ των ζητήματα, διὰ τὰ ὁποῖα κυρίως λαμβάνουν τὴν τρομερὰν ἀπόφασιν νὰ ἐγκαταλείψουν τὸν πλήρη πικριῶν καὶ μάταιον αὐτὸν κόσμον.

τὰς ἐχθρικὰς γραμμὰς καὶ ν' ἀνοίξῃ τὴν ὁδὸν της· ἔως διακόσιοι τῶν ἀμιμήτων τούτων ἡρώων ἀπέθαναν ἔνδοξος καὶ ἐπληγώθησαν, καὶ μεταξὺ αὐτῶν θρηνεῖ ἡ Ἑλλὰς ἐκ τῶν σημαντικωτέρων της ἀξιωματικῶν καὶ ἄριστων πατριωτῶν τὸν Στρατηγὸν Παναγιώτην Ζαφειροπουλον, καὶ τοὺς ἀξιωματικοὺς Μ. Μποτσταρῆν, Εὐθύμιον Ξεῖδην καὶ Βασίλειον Χορμόβαν· ἰδιαιτέρως δὲ οἱ συμπολῖται μας θρηνοῦσι τὸν ἀνάρσιον καὶ μαχητὴν τατον Καπετὰν Ἐλευθέριον Ραφαήλ, ὅστις καὶ κατὰ ξηρὰν καὶ κατὰ θάλασσαν ἐλάμπρυνε τὴν πατρίδα μας μὲ τὰ ἡρωϊκά του κατορθώματα, καὶ μάλιστα εἰς τὴν κατὰ τὸν Ἄθωνα ναυμαχίαν κατὰ τὸ 1828 ἔτος.

Ἡ ξημία τῶν ἐχθρῶν, εἰς τὰς διαφόρους ἄχρι τοῦδε συμπλοκὸς καὶ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΟΠΟΙΪΑΝ ΤΟΥ 1821

Δημοσιεύουμε καὶ σήμερα ἄλλην μίαν σελίδα ἀπὸ τὴν πρώτην "Ἑλληνικὴν Ἐφημερίδα τὸν «Φίλον τοῦ Νόμου» ἥτις ἐξεδίδετο εἰς τὴν Ὕδραν κατὰ τὴν ἐπανάστασιν καὶ περὶ τῆς ὁποίας τόσα ἔγραψεν ὁ κ. Σπύρος Μελᾶς πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν εἰς τὸ «Ἔθνος». Ἀπὸ τὴν σελίδα αὐτὴν φαίνεται εἰς ὅλην της τὴν ἔκτασιν ὁ τεράστιος ἀγὼν τὸν ὁποῖον εἶχον ἀναλάβει οἱ ἐξηντελημένοι Ἕλληνες ἐναντίον τῶν πολυαρίθμων στρατευμάτων τοῦ Ἰμβραὴμ τὰ ὁποῖα εἶχαν ἀποβιβασθῆ εἰς τὴν Πελοπόννησον.

Ὕδρα, 13 Ἀπριλίου. Γράμματα ἀπὸ Ναύπλιον τῆς 11 τοῦ ἐνεστῶτος ἀγγέλλουσιν ὅτι κατὰ τὴν 7 τοῦ αὐτοῦ ἔγινε φρικτοτάτη μάχη μεταξὺ Ἑλληνικοῦ καὶ Ἀραβικοῦ στρατεύματος, ἥτις ἄρχισεν ἀπὸ τὰς 2 ὥρας τὸ πρωὶ καὶ διήρκεσεν ἕως τὴν 11. Ἡ σφαγὴ τῶν Ἀράβων ἐστάθη μεγάλη, ὅσον ἐστάθη ἐκατέρωθεν ἀπερίγραπτον τὸ πεῖσμα. Μία πτέρυξ τῶν ἡμετέρων περιεκλωθεῖσα ἀπὸ τοὺς Ἄραβας διὰ τῆς εὐκολίας, τὴν ὁποίαν εἰς τὰ κινήματα τῶν λαμβάνουσιν ἀπὸ τὴν ὀλίγην των τακτικήν, ἐπέτυχε νὰ διασπάσῃ

μάχης, λογίζεται περίπου ἀπὸ πεντακοσίους στρατιώτας, καὶ ἕως δύο χιλιάδας πληγωμένους καὶ ἀσθενοῦντας ἀπὸ τὸ εἰς αὐτοὺς ἀσύμφορον ψυχρὸν κλίμα. Ἤθελον δὲ εἶναι ἕως τώρα παντελῶς ἐξολοθρευμένοι, ἐὰν εἰς πολλὰς περιστάσεις δὲν τοὺς διέσωζεν ἀπὸ πολλοὺς κινδύνους ἡ ὀλίγη των τακτική. Εἶναι εἰς ὅλους γνωστόν, πόσον ἡ τακτικὴ ἐνισχύει καὶ φυλάττει τοὺς πολεμοῦντας. Ἐὰν δὲν ἀρκοῦσε νὰ μᾶς πείσῃ εἰς τοῦτο τὸ παράδειγμα ὅλων τῶν φωτισμένων καὶ ἰσχυροτέρων Ἐθνῶν, ἀρκεῖ τὸ παράδειγμα ὀλίγων μικροψύχων Ἀράβων, οἱ ὁποῖοι μόνον διότι εἶναι εἰς τὴν τακτικὴν ὀλίγον κατηχημένοι, ἠπόρεσαν νὰ ἀνθέξουν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ἀνδρείαν περισσότερον ἀφ' ὅσον πολλαὶ μυριάδες ἀσυγκρίτως μαχιμωτέρων Ἀλβανῶν, Σκοδριάνων καὶ λοιπῶν. Ἀφ,ποῖα θαύματα πρέπει νὰ προσμείνωμεν ἀπὸ τὴν γενναιότητα καὶ ἐμπειρίαν τῶν Ἑλλήνων στρατιωτῶν, ἐὰν ποτὲ διαδοθῇ εἰς τὰς ἡρωϊκὰς φάλαγγάς των ἡ τακτική, τὰ νεῦρα τῶν στρατευμάτων;

Αἱ ἀκ τοῦ στρατοπέδου ἀξιωματικαὶ λεπτομερεῖς εἰδήσεις περὶ τῆς μάχης ταύτης δὲν μᾶς ἤλθαν ἀκόμη ἐν Ναυπλίου, ὥστε ἂν περιεχωσι τὶ λόγου ἄξιον περὶ τῆς συμβάσης μάχης, θὰ λάμψῃ τὸ δημοσιεύσει εἰς τὸ ἑξῆς φύλλον».

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ

— Τὸ μεγαλεῖτερο προτέρημα τοῦ ἀνθρώπου, ἔλεγεν ὁ Μοντεσκιέ, εἶνε νὰ μὴ λέῃ παρὰ ὅ,τι πρέπει νὰ λέῃ.

— Οἱ παρεκτροπὲς τῆς νεότητός μας εἶνε συναλλαγματικὲς ἐκδιδόμενες γιὰ λογαριασμὸ τῶν γηρατείων μας καὶ πληρωτέες μὲ τόκο μετὰ τριάντα χρόνια.

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΟΛΟΙ ΣΤΗΝ

"ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ,,

τῆς προσεχοῦς ἑβδομάδος τὸ ἐπίκαιρον κ' ἐκτάκτως ἐνδιαφέρον ἀνάγνωσμα.

«36 ἡμερῶν αἰχμαλωσία καὶ συμβίωσις μετὰ τῶν λησταῖν» τοῦ συλληφθέντος ὑπὸ τῶν λῃστῶν Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν Σωτηροπουλου.

Οἱ λῃσταὶ ἄλλοτε καὶ τώρα. Ὁ Λαφαζάνης, ὁ Λύγκες ὁ λεβέντης κ.τ.λ. κ.τ.λ.

ΠΕΝΝΙΕΣ

Τὴν περασμένη ἑβδομάδα ἡ ρητορεία ἔδωκε καὶ πῆρε.

— Μπαλκόνια, μάνδρες, πεζούλια, καρέκλες, μπάγκοι καὶ πᾶν ὅ,τι μποροῦσε νὰ ἐξοικονομήσῃ τὴν περίστασιν ἐχρησιμοποιήθη ὡς... ρητορικὸν βῆμα.

— Καὶ ἠκούσθησαν καὶ τὶ δὲν ἠκούσθησαν ὕψιστοι Θεοί! Ὑποσχέσεις, διαβεβαιώσεις ὅτι ἡ Ἑλλὰς θὰ μεταβληθῇ εἰς παράδεισον καὶ—πρὸ παντὸς—ὀνομαστικαὶ ἀπόλυτοι.

— Οἱ ὑποψήφιοι προπαρασκευαζόμενοι διὰ τὴν ἀπόκτησιν τοῦ τίτλου τοῦ «πατρὸς τοῦ Ἔθνους» ἐξεκλείδωσαν τὰ σαγόνια των καὶ δὲν ἐνοοῦσαν νὰ τὰ ξανακλειδώσουν πρὶν νά... μασσήσουν ὅλον τὸν ἀέρα.

— Ὁ Κάρλαυλ ποὺ ἐχαρακτήρισε τὸν ρήτορα ὡς «δύο ἀνοιγοκλειόμενες μασσέλες», δὲν εἶχε καθόλου ἄδικο.

— Καὶ τώρα ἄλλο βάσανο αὐτὸ πάλι:

— Πῶς θὰ καθαρισθοῦν ὅλοι αὐτοὶ οἱ τοῖχοι καὶ ἡ μάνδρες καὶ κάθε μπαράγκα ἀπὸ τὶς εἰκόνες τῶν ὑποψηφίων καὶ τὶς ἀπανταχοῦσες τῶν προσκλησιῶν προγραμμάτων;

— Ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ τῆς τοιχοκολλήσεώς των ὅλες αὐτὲς ἡ εἰκόνες μὲ τὴν ἀπαραίτητον κατσούφαν τῆς ἐμβριθείας, ὑπέστησαν τὴν... ἡρωϊκὴν ἐπίθεσιν τῶν Ἑλλήνων.

— Ἡ φυλὴ βρῆκε τὴν εὐκαιρία νὰ ἐκδικηθῇ καὶ ἐπέπεσε ἀκατάσχετη, ἄλλον μὲν ἐκ τῶν ὑποψηφίων νὰ τυφλώσῃ, ἄλλον νὰ ἐξαφανίσῃ ὅλωσδιόλου ἀπὸ προσώπου... τοίχου.

— Ἡ φυλὴ βρῆκε τὴν εὐκαιρία νὰ ἐκδικηθῇ καὶ ἐπέπεσε ἀκατάσχετη, ἄλλον μὲν ἐκ τῶν ὑποψηφίων νὰ τυφλώσῃ, ἄλλον νὰ ἐξαφανίσῃ ὅλωσδιόλου ἀπὸ προσώπου... τοίχου.

— Καὶ τὸ ἀστεῖον; Ἀστεῖον ἐστάθη ἡ ἀπόκρισις τοῦ τίτλου τοῦ «πατρὸς τοῦ Ἔθνους» ἐξεκλείδωσαν τὰ σαγόνια των καὶ δὲν ἐνοοῦσαν νὰ τὰ ξανακλειδώσουν πρὶν νά... μασσήσουν ὅλον τὸν ἀέρα.

— Ὁ Κάρλαυλ ποὺ ἐχαρακτήρισε τὸν ρήτορα ὡς «δύο ἀνοιγοκλειόμενες μασσέλες», δὲν εἶχε καθόλου ἄδικο.

— Καὶ τώρα ἄλλο βάσανο αὐτὸ πάλι:

— Πῶς θὰ καθαρισθοῦν ὅλοι αὐτοὶ οἱ τοῖχοι καὶ ἡ μάνδρες καὶ κάθε μπαράγκα ἀπὸ τὶς εἰκόνες τῶν ὑποψηφίων καὶ τὶς ἀπανταχοῦσες τῶν προσκλησιῶν προγραμμάτων;

— Ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ τῆς τοιχοκολλήσεώς των ὅλες αὐτὲς ἡ εἰκόνες μὲ τὴν ἀπαραίτητον κατσούφαν τῆς ἐμβριθείας, ὑπέστησαν τὴν... ἡρωϊκὴν ἐπίθεσιν τῶν Ἑλλήνων.

— Ἡ φυλὴ βρῆκε τὴν εὐκαιρία νὰ ἐκδικηθῇ καὶ ἐπέπεσε ἀκατάσχετη, ἄλλον μὲν ἐκ τῶν ὑποψηφίων νὰ τυφλώσῃ, ἄλλον νὰ ἐξαφανίσῃ ὅλωσδιόλου ἀπὸ προσώπου... τοίχου.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΑΝΑΞΑΡΧΟΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

Ἕνας περίεργος φιλόσοφος. Φίλος καί σύντροφος τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου. Πῶς χτυποῦσε τά ἐλαττώματα τοῦ Μακεδόνος στρατηλάτου. «Δέν ἔτρεξε ἰχώρ, ἀλλά κοινόν εἶμα». Τό συμπόσιον ἀπό τό ὁποῖον ἔλειπε τό κεφάλι τοῦ σατράπου. Δάγκασε κ' ἔκοψε τή γλῶσσα του καί κατόπι τήν ἔφτυσε στό πρόσωπο τοῦ ἐχθροῦ του κλπ. κλπ.

Δέν εἶνε γνωστότατοις πολλοὺς ὁ Μακεδὼν φιλόσοφος Ἀνάξαρχος ὄχι μονάχα στόν Ἀλέξανδρο ἀτομικά, ἀλλά καί στό Πανελλήνιο γενικώτερα, εἶνε ἀνεκτίμητες. Ὁ Ἀνάξαρχος εἶχε ἀκολουθήσει εὐθύς ἐξ ἀρχῆς τόν ὑψηλό του φίλο σ' ὅλες τίς ἐκστρατεῖες ὥς τήν ἡμέρα τοῦ θανάτου τοῦ μεγάλου στρατηλάτου. Ὁ Ἀλέξανδρος, στό διάστημα αὐτό, ἔλαβε πολλὲς φορὲς τήν εὐκαιρία νά ἐκτιμήσῃ τόν ἴσιο χαρακτῆρα του, τήν ἄφθαστη φιλαλήθειά του καί τήν παρρησία του. Διότι ὁ Ἀνάξαρχος ζώντας πάντοτε κοντά στό βασιλέα δέν εἶχε κἀμμιὰ ὁμοιότητα μὲ τοὺς διαφόρους ταπεινοὺς αὐλοκόλακας ποὺ τόν περιτριγύριζαν, ἕτοιμοι νά χειροκροτήσουν καί τά ἐγκλήματά του ἀκόμη καί νά λιγύσουν ἐμπρός του τή μέση τους. Προικισμένος ὅπως, εἴπαμε, μὲ ἄφθαστη παρρησία καί πραγματικός φίλος τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἦταν ὁ ζωντανὸς ἔλεγχος ὅλων τῶν παραστρατημάτων του.

Ἔτσι, ὅταν κάποτε στήν ἐκστρατεία τῆς Αἰγύπτου, ὁ Ἀλέξανδρος ποὺ εἶχε ἀνακηρύξει τόν ἑαυτό του υἱόν τοῦ Διὸς τοῦ Ἄμμωνος, συνέπεσε νά πληγωθῆ, ὁ φιλόσοφος φίλος του σάν εἶδε τό αἷμα νά τρέχῃ ἀπό τήν πληγή, τοῦ εἶπε μὲ εἰρωνία :

— Μά αὐτό, ὅπως βλέπω, εἶνε αἷμα καί ὄχι ἰχώρ, ποὺ τρέχει στίς φλέβες τῶν Θεῶν.

Ἄλλοτε πάλι ὅταν ἀρρώστησε ὁ Ἀλέξανδρος καί οἱ γιατροί ὥρισαν νά πιῆ ζουμί, ὁ Ἀνάξαρχος βλέποντας τό ζουμί αὐτό σ' ἕνα πιάτο, κοντάστό κρεββάτι τοῦ βασιλέως, ἐγέλασε καί εἶπε :

— Οἱ ἐλπίδες τοῦ ἐπίγειου Θεοῦ μας ἐξισονται σ' ἕνα πιάτο!..

Ἄλλη μιὰ φορά, εἰρωνευόμενος πάντοτε τήν πράξη τῆς αὐτοθεοποιήσεως τοῦ Ἀλεξάνδρου, εἶπε:

— Εἶνε πεπρωμένο νά σκοτωθῆ ἕνας Θεὸς ἀπό χέρι θνητό.

Ἤθελε νά πῆ μ' αὐτό ὅτι ὁ Ἀλέξανδρος τολμηρὸς καί ἀκράτητος ὅπως ἦταν στίς μάχες, κάποτε θά σκοτωνόταν.

Ἔτσι χτυποῦσε ὁ τολμηρὸς φιλόσοφος, ἀλλά καί πραγματικὸς φίλος τήν ὑπερηφία τοῦ βασιλέως. Μὲ αὐτά ὅμως, ὅπως ἦταν πολύ φυσικό, κίνησε τήν ἀντιπάθεια καί τό μῖσος τῶν αὐλοκολάκων. Κυρίως ἔγινε θανάσιμος ἐχθρὸς τοῦ Νικοκρέοντος τοῦ Τυράννου τῆς Σαλαμῖνος τῆς Κύπρου, ὁ ὁποῖος ἦταν ἄνθρωπος πολύ ὄπουλος καί δόλιος. Ἔτσι ὅταν κάποτε σ' ἕνα γεῦμα τοῦ βασιλέως ὁ Νικοκρέων, ποὺ εἶχε παρακαθήσει κι' αὐτός, ρώτησε τό φιλόσοφο ἂν βρίσκη νόστιμα τά φαγητά, ὁ Ἀνάξαρχος ἀποτεινόμενος στό βασιλέα, εἶπε:

— Ὦ βασιλεῦ, ὅλα εἶνε πολυτελῆ, ἀλλά κάτι λείπει : ἔπρεπε νά παρατεθῆ μεταξύ τῶν ἄλλων, καί μιά κεφαλὴ σατράπου!..

Ἐννοοῦσε μ' αὐτό τόν Νικοκρέοντα.

Ἀπό τή στιγμὴ ἐκείνη τό μῖσος τοῦ τυράννου κατά τοῦ φιλοσόφου ἐδιπλασιάσθη. Δέν ἄργησε ὅμως νά πάρῃ τήν ἐκδίκησή, ποὺ διφοῦσε. Μετά τό θάνατο τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, ἀποστάτευτος πειά ὁ Ἀνάξαρχος καί ἐκτεθειμένος στό μῖσος τῶν αὐλοκολάκων, ἀφῆκε ἀμέσως τήν Ἀσία γιά νά γυρίσῃ στήν Ἑλλάδα. Κατά τό ταξείδι του ὅμως, ποὺ ἦταν θαλάσσιο, σηκώθηκε φουρτοῦνα καί τό πλοῖο βρέθηκε στήν ἀνάγκη νά προσορμισθῆ στήν Κύπρο, ὅπου κυριαρχοῦσε ὁ θανάσιμος ἐχθρός του ὁ Νικοκρέων. Μόλις τό πληροφορήθηκε ὁ τύραννος ἔστειλε καί τόν συνέλαβαν καί διέταξε ἀμέσως νά τόν ὑποβάλουν σὲ φρικώδη βασανιστήρια. Τόν ἔβαλαν μέσα σ' ἕνα μεγάλο γουδί καί τόν κοπάνιζαν μὲ μακρουλὰ σιδερένια γουδόχερα. Τό φριχτό αὐτό μαρτύριο παρακολουθοῦσε κι' ὁ ἴδιος ὁ τύραννος, τόν ὁποῖον μόλις ἀντελήφθη ὁ φιλόσοφος τοῦ φώναξε ἐκεῖνο τό ἀθάνατο :

—Πτύσσε τὸν Ἀναξάρχου θύλακον, Ἀνάξαρχον δὲ οὐ πλήττεις!

Δηλαδή: «Κοπάνιζε τό σῶμα τοῦ Ἀναξάρχου. Τήν ψυχή του ὅμως δέν τή χτυπᾶς».

Ὁ Νικοκρέων τότε τρελλός ἀπό θυμο γιά τό θάρρος τοῦ ἐχθροῦ του, διέταξε νά τοῦ κόψουν τή γλῶσσα. Ὁ Ἀνάξαρχος ὅμως ἀπαθῆς πάντοτε καί γενναιόψυχος, τοῦ φώναξε:

— Δέν θά τό κατορθώσῃς αὐτό, ἄθλιε.

Καί ἀμέσως κόβοντας τή γλῶσσα του μὲ τά ἴδια του τά δόντια τήν ἔφτυσε στό πρόσωπον τοῦ τυράννου.

Αὐτό ἦταν τό τραγικό τέλος τοῦ μεγάλου φιλοσόφου. Ἡ φιλοσοφία τοῦ Ἀναξάρχου, ὁ ὁποῖος ἦταν μαθητής ἑνός ἐκ τῶν μεγίστων φιλοσόφων τῆς Ἀρχαιότητος μπορεῖ νά συνοψισθῆ στις ἑξῆς γενικὲς γραμμές: «Τὸ ὑπέρτερο ἀγαθὸ ὑπάρχει μονάχα στήν ἀρετή. Ὁ ἀλῆθινὸς σοφὸς ὀφείλει νά βρίσκῃ τήν εὐτυχία μέσα στόν ἑαυτό του καί νά μήν ἐπηρεάζεται ποτὲ ἀπό οἱαδήποτε ἐξωτερική ἐπίδραση».

Τή θεωρία του ὁ Ἀνάξαρχος ὑπεστήριξε πεθαίνοντας καί μὲ τόν ἴδιοτου τό θάνατο.

Ἀπό τά συγγράμματατοῦ Μακεδόνος αὐτοῦ σοφοῦ δέν ἔχει σωθῆ κανένα. Ὡστόσο, τά παραπάνου ἀνέκδοτα εἶνε ἀρκετά νά τόν χαρακτηρίσουν καί νά μᾶς δώσουν σὲ γραμμὲς ἀνάγλυφες τή θεωρία του.

Ὁ Ἀνάξαρχος ἐκτὸς τῶν ἄλλων ὑπῆρξε καί μέγας πατριώτης, ταχθεὶς ἀμέσως ἀπό τήν πρώτη στιγμὴ ὑπὲρ τῆς ἰδέας τῆς Πανελληνίου ἑνώσεως.

Ἀπό τοὺς ἀνθρώπους ποὺ ἐπλησίασαν τόν Μέγαν Ἀλέξανδρον ἦταν ἀναμφισβήτητα, μετά τόν Ἀριστοτέλη, ἐκεῖνος ποὺ φάνηκε σ' αὐτόν πιό ὠφέλιμος. Μονάχα αὐτὸς εἶχε τήν τόλμη καί τό θάρρος, ἀλλά καί τήν ἱκανότητα νά συγκρατῆ τό βασιλέα στὶς ὁρμὲς τοῦ ἀτίθασσου χαρακτῆρος του καί μονάχα αὐτὸς τοῦ ὑπενθύμιζε ἄφοβα καί κάθε στιγμὴ τό μεγάλο καθῆκον του πρὸς τό ἔθνος καί τόν ὑψηλό του προορισμό.

Ὁ Ἀνάξαρχος γεννήθηκε στὰ Ἄβδηρα τῆς Μακεδονίας καί ἦταν συνεπῶς συμπολίτης τοῦ Δημοκρίτου καί τοῦ μεγαλειτέρου ἀπό τοὺς σοφιστὰς τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, τοῦ Πρωταγόρα. Τά πρῶτα φιλοσοφικά του μαθήματα ἄκουσε ἀπό τό Διομένη τό Σμυρναῖο καί ἀπό τό Μητρόδωρο, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξε ἐπίσης μαθητής τοῦ Δημοκρίτου :

ΜΙΚΡΑ-ΜΙΚΡΑ

— Ὁ ὕπνος τοῦ Μαικήνα

Ὁ Αὔγουστος κάποτε σ' ἕνα συμπόσιον ποὺ τοῦ εἶχε παραθέσει ὁ Μαικήνας ἄρχισε νά ἐρωτοτροπῆ μὲ τήν σύζυγον τοῦ ἀμφιτρύωνος, ὁ ὁποῖος σάν ἔξυπνος αὐλοκόλαξ ποὺ ἦταν, ἔκαμε τόν κοιμισμένο. Τότε ἕνας ἀπό τοὺς ὑπηρέτας τοῦ Μαικήνα, ἐπωφελούμενος τῆς εὐκαιρίας, ἄρχισε νά πίνῃ τά ἐκλεκτά κρασιά ποὺ βρισκόντουσαν στό τραπέζι. Ὁ Μαικήνας ὅμως τόν εἶδε καί τοῦ φώναξε γεμάτος ὀργή.

— Ἄθλιε ! δέν βλέπεις ὅτι κοιμᾶμαι χάριν τοῦ Αὐτοκράτορος !...

— Ἡ εἰκὼν τοῦ Ναπολέοντος

Μία ἠθοποιὸς ποὺ εἶχε πολὺ στενὲς σχέσεις μὲ τόν Μέγα Ναπολέοντα, τοῦ ἐζήτησε μιὰ μέρα νά τῆς χαρίσῃ τήν εἰκόνα του.

— Νά ἡ εἰκόνα μου ! τῆς εἶπε τότε ὁ αὐτοκράτωρ, καί ἔβγαλε ἀπό τό πορτοφόλι του καί τῆς ἔδωσε ἕνα τάλληρο, τό ὁποῖο εἶχε τήν εἰκόνα του!

— Δηλητηριῶδες δένδρο

Στήν Κελέβη, μιὰ ἀπό τὰς νήσους τῆς Μαλαισίας, ὑπάρχει ἕνα δέντρο, τό ὁποῖον στή φυτολογία λέγεται Ὕπασος. Ὁ χυμὸς τοῦ δέντρου αὐτοῦ εἶνε καθαυτό δηλητήριο. Καί οἱ ἰθαγενεῖς ὅταν θέλουν νά κάμουν φαρμακερά τά βέλη τους τά βουτοῦν στό χυμὸ τοῦ Ὑπάσου. Τό παραμικρὸ τρύπημα μ' ἕνα τέτοιο βέλος φέρει ἄμεσο θάνατο...

— Ἡ κόττες καί ἡ ψυχή

Στό Δσάγγο τοῦ Κογκό ὅταν πεβαίνῃ κανείς, οἱ συγγενεῖς του σφάζουν τέσσερες-πέντε ὄρνιθες καί μὲ τό αἷμα τους ραντίζουν ὅλο τό ἐσωτερικό τοῦ σπιτιοῦ, καθώς καί τήν αὐλή ἀπίξω. Τίς ὄρνιθες αὐτὲς δέν τίς τρώγουν κατόπιν, ἀλλά τίς πετοῦν ἀπό τά παράθυρα ἔξω, γιά νά ἐμποδίσουν τήν ψυχή τοῦ μακαρίτη νά κάμῃ τό λεγόμενο «Ζουμπ!», δηλαδή νά βρυκολακιάσῃ καί νά παρουσιάζεται στοὺς κατοίκους καί νά τοὺς τρομάζῃ.

Ἡ συνέχεια τοῦ
"ΜΑΥΡΟΥ ΒΡΥΚΟΛΑΚΑ"
ἀναβάλλεται διά τό προσεχές, λόγῳ ἀσθενείας τοῦ συνεργάτου μας, ὁ ὁποῖος τόν μεταφράζει.

ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΜΑΣ

ΤΟΥ MAURICE RENARD

ΜΕΤΑ ΤΟ ΕΓΚΛΗΜΑ

Εἶχε νυχτώσει. Ἦταν ἡ πρώτη νύχτα ποὺ θά περνοῦσαν μαζύ, ἡ πρώτη νύχτα τῆς ἐλευθερίας τους. Μελαχροινὴ ἐκείνη, μὲ μαῦρα μάτια ποὺ ἔβγαζαν φλόγες, σωστὴ τσιγγάνικη ὡμορφιά. Ἕνα γεροὶ παλληκάρι ἐκεῖνος μὲ μπράτσα γερά καί κυπαρισσένια κορμοστασιά.

Ἔφαγαν μαζύ σιωπηλοί τό βραδυνό τους.

Ἐαφνικά ἐκείνη ἔσπρωξε τήν πόρτα τοῦ δωματίου. Τόν τράβηξε μαζύ τῆς σφίγγοντας τό χέρι του.

Χάριν οἰκονομίας συνήθιζαν νά μήν ἀνάβουν τή λάμπα. Οὔτ' ὁ ἕνας οὔτ' ὁ ἄλλος σκέφθηκαν ν' ἀλλάξουν τή συνήθειά τους ἐκείνη. Τό μισοσκόταδο ὅμως τοῦ δωματίου αὐτοῦ τοὺς ἔκαμε κακό. Μά ὁ Λέων εἶπε τότε μὲ τή χοντρή φωνή του.

— Τώρα θά βγῆ τό φεγγάρι.

— Ναί, εἶπε ἡ Λουΐζέτα, τρέμοντας ἀπό συγκίνησι.

Τήν ἔσφιξε στά δυνατά μπράτσα του καί τή φίλησε δυνατά ἀπάνω στά βυσσινί μάγουλα.

Ἡ μικρὴ ἀγροικία ἦταν ἀπομονωμένη. Τρία μικρά σπιτάκια, κολλητά μόνα κτίρια ποὺ τήν ἀποτελοῦσαν. Οἱ δύο νέοι σιωποῦσαν κυττάζοντας ἀπ' τ' ἀνοιχτὸ παράθυρο τόν οὐρανὸ τόν κεντημένο μὲ ἄστρα.

Ἔννοιωθαν κ' οἱ δυὸ ἕνα ὀδυνηρὸ βάρος στό κεφάλι τους, δέν εἶχαν προβλέψει ὅτι μιὰ σκληρὴ ἀγωνία θά τάραζε τή χαρά τους, ὅτι ἕνας τρομερὸς ἀφιλάτης ποὺ δέν θά τούς ἐπέτρεπε ν' ἀπολαύσουν τήν εὐτυχία τους.

Μέσα στό σκοτάδι τά δέντρα ποὺ ἔβλεπαν ἀπ' τό παράθυρο τοὺς φαίνονταν τεράστιες ἀπειληκτικές σκιές.

Καί ὕστερα ἦταν τό πηγάδι... ναί, τό πηγάδι...

Ἔξαφνα εἶδαν ἀνάμεσα ἀπ' τά δέντρα τόν οὐρανὸ νά φωτίζεται ἐλαφρά.

Τό φεγγάρι ἄρχισε σιγά-σιγά νά προβάλῃ στόν ὁρίζοντα. Τό πηγάδι διεκρίνετο τώρα καθαρώτερα.

— Ἔλα, τοῦ εἶπε ἡ Λουΐζέτα, καί τόν τράβηξε ἀπ' τό παράθυρο.

Στράφηκε, τραβήχτηκε τότε πρὸς τά μέσα, πραγματοποιώντας ἔτσι τήν ἐπιθυμία της.

***

Τήν προηγουμένη νύχτα εἶχαν ρίξει μέσα στό πηγάδι τό γέρο Μαροῦ, τόν ἄντρα τῆς Λουΐζέτας.

Τήν ὥρα ποὺ κοιμόταν ὁ Λέων, ποὺ ἦταν ὑπηρέτης τῆς ἐπαύλεως, συνεννοημένες μὲ τή Λουΐζα, μπῆκε ἐλαφρὰ-ἐλαφρὰ ὡς τό κρεββάτι του, κοιμᾶ μὲ μιὰ καταπληκτικὴ ἀπλότητα τόν ἔβγαλε ἔξω καί τόν ἔριξε μέσα στό βαθύ πηγάδι :

— Μπλούμ ! Τίποτε ἄλλο δέν ἀκούστηκε.

Ὁ γέρος ἀσφαλῶς κομματιάσθηκε ἐπάνω στίς μυτερὲς πέτρες τοῦ πηγαδιοῦ ἢ ρουφήχτηκε ἀπ' τό νερό.

Ἡ Λουΐζέτα παρακολούθησε μὲ ἀγωνία ὅλη αὐτή τή σκηνή ποὺ τήν εἶχε προπαρασκευάσει ἡ ἴδια. Ὁ Μαροῦ ἦταν ὁ σύζυγος ποὺ τῆς ἐἄσχημος, ἰδιότροπος. Ἡ Λουΐζέτα δέν μποροῦσε νά τόν ἀνεχθῆ. Τά σπάνια φιλιά του τῆς ἔφερναν ἀηδία. Ὁ Λέων ἦταν ὁ μόνος ἄντρας ποὺ ἔβλεπε μέσα στή μοναξιά τῆς ζωῆς της, ἐκεῖ στή μακρινὴ ἐξοχή. Καί τήν ἀγάπησε. Τόν ἀγάπησε μὲ ὅλη τήν φλόγα τῶν εἴκοσι χρόνων της. Ὁ γέρος ὅμως ἦταν ἀκατανίκητο ἐμπόδιο στόν ἔρωτά τους. Γι' αὐτό καί ἀποφάσισαν νά σκοτώσουν τό γέρω. Τό σχέδιό τους εἶχε πραγματοποιηθῆ πειά στήν ἐντέλεια. Καί αὔριο ; Αὔριο θάλεγαν ὅτι ὁ Μαροῦ εἶχε χαθεῖ. Θά τόν ζητοῦσαν δεξιά κι' ἀριστερά καί θά τόν εὕρισαν τέλος στό βάθος τοῦ πηγαδιοῦ. Ἦταν σ' ὅλη τή ζωή του τόσο μελαγχολικός ὥστε εὔκολα θά πίστευε ὁ κόσμος ὅτι ἡ μελαγχολία του τόν εἶχε κάνει ν' αὐτοκτονήσῃ. Ἔτσι θά ἡσύχαζαν μιά γιά πάντα ἀπό τό μόνο ἐμπόδιο στήν ἱκανοποίησι τοῦ ἔρωτά τους.

***

Ἀπόψε ὅμως μάταια ἀναζητοῦσαν τήν ἱκανοποίησι αὐτή. Τά χείλη τους δέν εἶχαν καμμιὰ ὄρεξι γιά φιλήματα. Ἡ μοναξιά τοὺς τρόμαζε.

Τό δωμάτιο εἶχε γεμίση ἀπό τό λευκό φῶς τοῦ φεγγαριοῦ. Τά σεντόνια τοῦ κρεββατιοῦ ἔμοιαζαν σάν χιονισμένα. Κύτταζαν κι' οἱ δυό τους ἔξω : Σάν μαῦροι ὄγκοι ὑψώνονταν τά δέντρα καί τό κοκκινωπό φεγγάρι λαμπροκοποῦσε ἀνάμεσαἀπ' τά φυλλώματά τους.

Τό πηγάδι διακρίνοταν καθαρότατα. Μάντευε κανείς τό βάθος του, ἀπ' τό κοιμισμένο νερό του... Τώρα πού θά τό φεγγάρι φώτιζε τόσο ζωηρά ὅλο τό γύρω τοπεῖο, προτιμοῦσαν κ' οἱ δυό τους τό σκοτάδι. Ἴσως μέσα στό σκοτάδι νά μή διακρίνοταν τόσο καθαρά τό φρικτό πηγά δι. Τώρα ὅμως, στό φῶς τοῦ φεγγαριοῦ, τώρα τό πηγάδι φαινόταν ἀμπρός τους μὲ ὅλη τήν ἐπιβλητικὴ φρίκη του, τή φρίκη τῆς ἄβύσσου καί τοῦ τάφου. Ἦταν ἐκεῖ μὲ τό πτῶμα τοῦ σκοτωμένου γέρου. Ἄραγε νά εἶχε πεθάνει ; Νά εἶχε βιαστάξῃ πολύ τό ψυχομαχητό του ; Κι' ὁ μυστηριώδης αὐτός ψιθυρος ποὺ σκόρπιζε ἡ νύχτα μήπως ἦταν τό ἀγκομαχητό τοῦ γέρου ποὺ χαροπάλευε ἀκόμη μέσα στό νερό ;

— Ἔλα μέσα, εἶπε ἡ Λουΐζέτα.

Καί χωρὶς νά προσθέσῃ λέξη ἔκλεισε τίς γρίλιες. Ἀπάνω στόν τοῖχο ἀπλώθηκαν οἱ σκιές τους.

Τότε ἐπλησίασαν ὁ ἕνας τόν ἄλλον. Ἦταν μιὰ ἀνοιξιάτικη ἥσυχη νύχτα. Μέσα στή φαβερὴ σιγὴ τῆς φύσεως μόνο τά τζιτζίκια τραγουδοῦσαν ξένοιαστα. Ἀπό πολύ μακρυά κάθε μισὴ ὥρα μόλις ἀκούονταν ὁ ἦχος μιᾶς καμπάνας ποὺ σήμαινε πένθιμα τίς ὧρες.

***

Ἐξάφνα ἡ Λουΐζέτα, μέσα στόν ὕπνο τῆς κυριεύθηκε ἀπό ἕνα ἐφιάλτη. Κρύος ἱδρώς ἔτρεχε ἀπό τό μέτωπό της. Τά χέρια της ἔτρεμαν. Δέν μποροῦσε ν' ἀρθρώσῃ λέξι. Ἕνα οὐρλιασμα ἀκούονταν κάτω ἀπ' τά παράθυρα. Νόμιζε κανεὶς ὅτι κάποιος θρηνοῦσε.

Σκούντησε τόν Λέοντα, χωρὶς νά βγάλῃ μιλιὰ ἀπ' τό στόμα της. Ὁ νέος ξύπνησε κι' ἄκουσε κι' αὐτός σιωπηλὸς τό οὐρλιασμα ποὺ ἀξακολουθοῦσε νά ταράζῃ τή νυκτερινή γαλήνη.

— Εἶνε ὁ σκύλος, εἶπε σὲ λίγο.

Ἐκείνη προσπάθησε νά συγκεντρώσῃ τίς δυνάμεις της γιά νά μιλήσῃ.

— Λὲς νά εἶνε ὁ σκύλος ; Ποτὲ δὲν τόν ἄκουσα νά οὐρλιάζῃ ἔτσι... θάλεγε κανείς...

Μά δέν τόλμησε ν' ἀποτελειώσῃ τή φράση της.

— Ὄχι, εἶπε ὁ Λέων. Εἶνε ὁ σκύλος ποὺ γαυγίζει γιά τή σκύλα του. Τόν ἔκλεισα σήμερα τό ἀπόγευμα στό σπιτάκι της καί τή γυρεύει τώρα γαυγίζοντας.

Τό οὐρλιασμα ξανάρχισε, ἀπελπισμένο, ἄγριο, σάν τό παράπονο μιᾶς πονεμένης ψυχῆς.

— Ναί, αὐτὸ εἶνε, ξαναεῖπε ὁ Λέων. Ὁ σκύλος εἶνε ἐρωτευμένος καί ζητᾶ κλαίοντας τήν ἀγάπη του. Μά ἐσύ τί ἔχεις ; Τρέμεις...Δέν πρέπει νά φοβᾶσαι ἐσύ. Λουΐζέτα, Λουΐζέτα ! Σοῦ λέω ὅτι εἶνε ὁ σκύλος... Τί κάμεις ; ποῦ πᾶς ;

Ἐκείνη εἶχε σηκωθεῖ καί τρίκλιζε. Ἀνίκανη νά ἐξηγηθῆ, προχώρησε πρὸς τό παράθυρο. Τά τζάμια ἦταν ἀνοικτά ἐξ αἰτίας τῆς ζέστης. Ἀκούμηησε τά χέρια της ἐπάνω στίς γρίλιες γιά νά δροσιστῆ. Συλλογίστηκε τότε ὅτι χθὲς ἀκόμα τά ἴδια αὐτά χέρια εἶχαν ἀνοίξει τό παράθυρο ἐκείνο γιά νά δώσουν τό σύνθημα στόν Λέοντα ν' ἀρπάξῃ τόν ἄντρα της καί νά τόν ρίξῃ στό πηγάδι. Χθὲς ἀκόμα τέτοια ὥρα στό κρεββάτι ποὺ ἦταν ξαπλωμένος τή στιγμὴ αὐτή ὁ Λέων ροχάλιζε ὁ Μαροῦ...

Γιά τρίτη φορά τό οὐρλιασμα ξανάρχισε. Τώρα, ἡ φλογερὴ φωνὴ ἐρχόταν ἀπ' τό ἄλλο μέρος τῆς ἐπαύλεως. Ἐκαμνε σιγά-σιγά τόν γῦρο τοῦ σπιτιοῦ. Ποτέ, ὄχι, ποτὲ ἡ Λουΐζέτα δέν εἶχε ἀκούσει ἕνα σκύλο νά θρηνῆ τόσο πένθιμα καί νά μοιάζῃ τόσο πολύ τό οὐρλιασμά του μὲ κλάμα ἀνθρώπου...

Ψηλαφώντας μισάνοιξε τίς γρίλιες καί κύτταξε.

Τήν ἴδια ὥρα ἕνας θόρυβος ἀλυσίδας ποὺ σέρνουν τήν ἔκαμε νά τινάχτῃ ἀπότομα. Καί ὅμως, καί ὅμως τήν ἀλυσσίδα τοῦ πηγαδιοῦ τήν εἶχε βγάλει ὁ Λέων πρὶν ρίξει στό πηγάδι τόν ἄντρα της. Μήπως τήν εἶχε τοποθετήσει πάλι ; Μήπως ὁ γέρος, ὕστερα ἀπό τόσες ὧρες δέν εἶχε ἀκόμα ξεψυχήσει καί ἤθελε νά πιαστῆ ἀπό τήν ἀλυσσίδα γιά νά σωθῆ.

Ὁ Λέων εἶχε σηκωθεῖ κι' αὐτός ἀπό τό κρεββάτι του καί εἶχε πλησιάσῃ τή Λουΐζέτα. Ἄνοιξε ὁλότελα τίς γρίλιες. Ἔσκυψαν τότε κι' οἱ δυό τους μὲ ἀγωνία καί εἶδαν ἕνα γαυγίζοντας.

— Δέν σοῦ τῶπα πῶς εἶνε σκύλος ; Σηκάνει κάθε βράδυ τόν κόσμο μὲ τό οὐρλιασμά του. Περίμενε ἐγώ τό στόμα.

Καί, λέγοντας αὐτά ὁ Λέων, πῆρε ἕνα χοντρό ξύλο καί βγῆκε ἀπ' τό δωμάτιο, ἀφήνοντας τή νέα νά τρέμῃ τόσο πολύ ὥστε ἀκούγοταν τά δόντια της ποὺ χτυποῦσαν δυνατά.

Κατέβηκε ξυπόλητος στό δρόμο.

Ἔξω ἀπό τήν μικρὴ πόρτα τῆς εὐλίνης φωλιᾶς ποὺ μέσα ἦταν κλεισμένη ἡ σκύλα, ἕνας κιτρινωπός μαντρόσκυλος, ἀκίνητος μὲ τό ρύγχος του τεντωμένο πρὸς τά ἔξω, οὐρλιαζε πένθιμα. Ὁ Λέων τοῦ κατάφερε τό ξύλο στό κεφάλι. Ὁ σκύλος ἀπομακρύνθηκε λίγο γιά ν' ἀποφύγῃ τό χτύπημα. Ὁ νέος ξαναπῆρε τό ξύλο του κι' ἦταν ἕτοιμος νά τοῦ τό ρίξῃ πάλι, ὅταν μιά ἄγρια, διαπεραστική φωνή ξέσχισε τ' αὐτιά του. Αὐτή τή φορά, ὄχι, δέν οὐρλιαζε κανεὶς σκύλος. Ἄρχισε νά τρέχῃ. Ὕστερα ὅμως, τρομαγμένος, σταμάτησε τό δρόμο του...

Μιὰ γυναῖκα κάτοντας περίεργες κινήσεις, περπατοῦσε κάτω ἀπ' τό φεγγάρι καί στεκόταν κάπου-κάπου γιά νά βγάλῃ ἄγριες κραυγὲς ποὺ προξενοῦσαν τή φρίκη.

Ἄφησε τό ξύλο νά πέσῃ ἀπ' τά χέρια του. Γεμᾶτος τρόμο δέν μποροῦσε πειὰ νά προχωρήσῃ. Τά πόδια του λύγιζαν.

Ἦταν ἡ Λουΐζέτα ποὺ, τρελλή πειά, γύριζε γύρω ἀπ' τό μακάβριο πηγάδι καί οὐρλιαζε σάν σκύλος καλῶντας τό νεκρὸ νά βγῆ μέσ' ἀπ' τό βάθη του.

MAURICE RENARD

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

(Ἀπό τά ξένα σατυρικά φύλλα)

Κάποιος κύριος πιάστηκε μ' ἕναν ἄλλο. Πάνω στόν καυγᾶ δέχτηκε μιὰ τρομερὴ κλωτσιὰ εἰς ...εὐαίσθητον τοῦ σώματός του μέρος ! Οἱ φίλοι του τόν προτρέπουν νά ζητήσῃ ἱκανοποίησι.

— Μπᾶ ! ἀπαντᾶ ἀπαθῶς αὐτός, ἐγώ δέν ἐνδιαφέρουμαι ποτὲ γιά ὅ,τι συμβαίνει...πίσω μου...

***

— Κατίνα ! λέει ἡ μητέρα στό κοριτσάκι της, πήγαινε δίπλα στό χασάπη καί κύτταξε νά δῆς ἂν... ἔχῃ παδάρια ἀρνίσια.

Ἡ Κατίνα πηγαίνει καί γυρίζοντας σὲ λίγο, λέει στή μαμά της:

— Μαμά δέν μπόρεσα νά δῶ ἂν ἔχῃ ἀρνίσια παδάρια ὁ χασάπης.

— Γιατί, πκιδί μου ;

— Γιατί!... φοροῦσε τά παπούτσια του !...

***

Μιὰ λογία κυρία, γεροντοκόρη, ἐκδίδει ἕνα βιβλίο, "τό ὁποῖο γίνεται ἀνάρπαστο !. Κάποιος, λόγιος ἐπίσης κύριος, τό μαθαίνει καί λέει :

— Πόσο εὐτυχισμένη θά ἦταν ἀλήθεια ἡ συγγραφεύς, ἂν βρισκόταν αὐτή ἡ ἴδια στή θέσι τοῦ βιβλίου της !...

ΣΤΙΧΟΙ

Η ΡΟΔΑΚΙΝΟΜΑΓΟΥΛΗ

Ροδάκινα μοῦ ἔκοβε νά βάλω στό [κρασί μου,
Μά γῶ τῆς εἶπα: «περιττὸς ὁ κόπος σου ψυχή μου!
Μπορῶ ὀκάδες, μάτια μου, στήν [πίστι μου ν' ἀβειάσω,
Ἂν καί τά δυό σου μάγουλα μ' [ἀφήσης νά δαγκάσω !»

Κλ Τριανταφύλλου (Ραμπαγᾶς)

ΤΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ ΣΠΑΡΑΓΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΟΝΟΥ

ΤΟΥ ΧΩΛΚΕΙΝ

ΤΟ ΔΡΑΜΑ ΜΙΑΣ ΚΑΡΔΙΑΣ

[Τί ὠφελήσει ἄνθρωπος ἐὰν τὸν κόσμον ὅλον κερδίσῃ καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ !...]
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ]

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Τὸν περίμενε ὅλην τὴν ἡμέρα, μὰ ὁ Φίλιππος δὲν φάνηκε.

Ἡ λύπη της ἐμεγάλωσε πειά, ὁ πυρετός της δυνάμωσε, δάγκωνε τὰ χέρια της ἀπὸ ἀπελπισία κ' ἔκλαιγε, ἔκλαιγε ἀπαρηγόρητα...

Κοντὰ τὸ δράδυ ἡσύχασε κάπως. Ὁ πυρετὸς τῆς ἔπεσε κ'εἶχε δροσίσει. Σκέφθηκε τότε ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ περιμένῃ τὰ πάντα ἀπ' τὸ Φίλιππο. Ὄχι, δὲν μποροῦσε νὰ κάμῃ τίποτε ὁ Φίλιππος. Τὸ πᾶν κρέμοταν ἀπὸ αὐτὴ τὴν ἴδια. Κι' ἀποφάσισε νὰ ἀναδάλῃ τὸν γάμο. Ναί, ναί, θὰ τὸν ἀπόφευγε μὲ κάθε τρόπο. Θὰ ἐδήλωνε ὀρθάκοφτὰ πὼς δὲν θέλει νὰ παντρευτῇ. Κι' ἂν τὴν ρωτοῦσαν γιατί, θᾶλεγε πὼς ἔτσι τῆς ἀρέσει...

Τὸ μεσημέρι τῆς Κυριακῆς σηκώθηκε ἀπ' τὸ κρεββάτι καὶ κάθησε στὸ τραπέζι. Ὁ πατέρας της μιλοῦσε γιὰ τὸ γάμο τῆς Χριστίνας Κίλλιπ, μιᾶς νεαρᾶς νησιωτοπούλας, ποὺ χτὲ γίνει τὸ πρῶτ' στὴν ἐκκλησία. Ἡ κόρη αὐτὴ εἶχε μπλέξει μὲ κάποιον μὰ τὴν ἄφησε μ' ἕνα μωρὸ στὴν ἀγκαλιὰ κ' ἔφυγε. Εὐτυχῶς βρέθηκε κάποιος καλόκαρδος νησιώτης, τὴν ἀγάπησε καὶ τὴν στεφανώθηκε.

Ἡ Καίτη τ' ἄκουγε ὅλ' αὐτὰ μὲ σφιγμένη καρδιά. Μήπως καὶ ἡ δική της θέσι δὲν ἦταν περίπου ἡ ἴδια;

Τὸ δράδυ τῆς Κυριακῆς, ἐνῶ καθόντουσαν κοντὰ στὸ τζάκι, μπῆκε ἄξαφνα μέσα ἡ γρηᾶ μητέρα τῆς Χριστίνας Κίλλιπ, ἔτρεξε κοντὰ στὸν Πῆτο κι' ἄρχισε νὰ τὸν εὐχαριστῇ μὲ δακρυσμένα τὰ μάτια.

— Ἄχ ! κύριε, τί μεγάλο καλὸ ποὺ ἐκάνατε !.. Εἴσαστε μιὰ χρυσὴ καρδιά ! Ὁ Θεὸς νὰ σᾶς τὸ ἀνταποδώσῃ !...

Τί εἶχε συμβῆ ; Ὅπως ἐξήγησε ἡ γρηᾶ Κίλλιπ, ὁ Πῆτος εἶχε στείλει κρυφὰ ἕνα σεβαστὸ χρηματικὸ ποσὸν στὴ κόρη της γιὰ τὸ γάμο της καὶ γιὰ τὴ συντήρησι τοῦ μωροῦ ! Ὁ Πῆτος καμώθηκε πὼς δὲν θέλει νὰ παντρευτῇ. Κι' ἂν τὴν ρωτοῦσαν γιατί, θᾶλεγε πὼς ἔτσι τῆς ἀρέσει...

Τὸ μεσημέρι τῆς Κυριακῆς σηκώθηκε ἀπ' τὸ κρεββάτι καὶ κάθησε στὸ τραπέζι. Ὁ πατέρας της μιλοῦσε γιὰ τὸ γάμο τῆς Χριστίνας Κίλλιπ, μιᾶς νεαρᾶς νησιωτοπούλας, ποὺ χτὲ γίνει τὸ πρῶτ' στὴν ἐκκλησία. Ἡ κόρη αὐτὴ εἶχε μπλέξει μὲ κάποιον μὰ τὴν ἄφησε μ' ἕνα μωρὸ στὴν ἀγκαλιὰ κ' ἔφυγε. Εὐτυχῶς βρέθηκε κάποιος καλόκαρδος νησιώτης, τὴν ἀγάπησε καὶ τὴν στεφανώθηκε.

Ἡ Καίτη τ' ἄκουγε ὅλ' αὐτὰ μὲ σφιγμένη καρδιά. Μήπως καὶ ἡ δική της θέσι δὲν ἦταν περίπου ἡ ἴδια;

Τὸ δράδυ τῆς Κυριακῆς, ἐνῶ καθόντουσαν κοντὰ στὸ τζάκι, μπῆκε ἄξαφνα μέσα ἡ γρηᾶ μητέρα τῆς Χριστίνας Κίλλιπ, ἔτρεξε κοντὰ στὸν Πῆτο κι' ἄρχισε νὰ τὸν εὐχαριστῇ μὲ δακρυσμένα τὰ μάτια.

— Ἄχ ! κύριε, τί μεγάλο καλὸ ποὺ ἐκάνατε !.. Εἴσαστε μιὰ χρυσὴ καρδιά ! Ὁ Θεὸς νὰ σᾶς τὸ ἀνταποδώσῃ !...

Τί εἶχε συμβῆ ; Ὅπως ἐξήγησε ἡ γρηᾶ Κίλλιπ, ὁ Πῆτος εἶχε στείλει κρυφὰ ἕνα σεβαστὸ χρηματικὸ ποσὸν στὴ κόρη της γιὰ τὸ γάμο της καὶ γιὰ τὴ συντήρησι τοῦ μωροῦ ! Ὁ Πῆτος καμώθηκε πὼς δὲν θέλει νὰ παντρευτῇ. Κι' ἂν τὴν ρωτοῦσαν γιατί, θᾶλεγε πὼς ἔτσι τῆς ἀρέσει...

Τὸ ἄξιωμα τοῦ δικαστῆ τὸν εἶλκυσε τρομερά, ἀλλὰ δὲν εἶχε ὑπτεβάλει αἴτηση γι' αὐτό, οὔτε μίλησε σχετικὰ στὴ θεία του Νάνα. Ἡ θεία του εἶχε ἀκούσει γι' αὐτὸ μόνο ἀπὸ τὸν Πέτρο Χριστιάνο Βαλβάλνη καὶ εἶχε πολὺ ἐνθουσιασθῆ. Ὅλες ἡ ἐλπίδες της καὶ τὰ ὄνειρά της θὰ ἀλήθευαν. Ὁ Φίλιππος θ' ἀπαιτοῦσε ὅ,τι ἔχασε ὁ πατέρας του. Ἀλλὰ εἶχε κάμει αἴτηση ; Ὄχι ; Ἦταν καθήκον του ὅμως νὰ τὸ κάμῃ καὶ θὰ τὸ ἔκανε.

Ὁ Φίλιππος ὅμως δὲν εἶχε καμμιὰ διάθεση νὰ ὑποβάλῃ αἴτηση πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Γραμματέα τῆς Ἐπικρατείας, τὴ στιγμὴ ποὺ ἡ Καίτη κοίτουνταν ἄρρωστη. Κατόπιν ἤρθε ὁ Πέτρος καὶ τοῦ μίλησε γιὰ τὸ γάμο. Αὐτὸ ὅμως δὲν τὸν ἐπείραζε. Γνώριζε πολὺ καλὰ ὅτι ἡ Καίτη δὲ θὰ συμφωνοῦσε. Ἔπειτα ἤρθε ὁ παλαιὸς δάσκαλός του στὴ δικηγορικὴ καὶ συμμαθητὴς τοῦ πατέρα του. Αὐτὸς ἦταν περήφανος γιὰ τὸ μαθητή του καὶ εἶχε μάθει ὅτι ὁ Φίλιππος ἦταν ὁ πρῶτος εὐνοούμενος τοῦ διοικητῆ.

— Τὸ ἤξερα ἐγώ, κυρία, εἶπε στὴ θεία μου. Καλύτερα νὰ θυσιασθῇ ἡ ἴδια...

***

Στὸ μεταξὺ ὁ Φίλιππος δοκίμαζε τρομερὲς ἀγωνίες. Ὅταν ἐπληροφορήθη τὴν ἀρρώστεια τῆς Καίτης ἄρχισε νὰ τὸν τύπτῃ ἡ συνείδησή του. Στὴ συνάντησή του μὲ τὸν Πῆτο, γιὰ πρώτη φορὰ κατλάβκινε πόσο τὸν εἶχε ἐξευτελίσει ἡ ἴδια του ἡ διπροσωπία. Ἦταν περήφανος ποὺ νόμιζε τὸν ἑαυτό του γιὰ ἔντιμο ἄνθρωπο καὶ ξαφνικὰ παραστράτιζε ἀπὸ τὸ δρόμο τῆς τιμῆς.

Ὅταν πέρασε ἡ πρώτη ἐντύπωση τῆς συμφορᾶς τῆς Καίτης, θυμήθηκε τὴ συνάντησή του μὲ τὸ διοικητή.

Τὸ ἀξίωμα τοῦ δικαστῆ τὸν εἶλκυσε τρομερά, ἀλλὰ δὲν εἶχε ὑπτεβάλει αἴτηση γι' αὐτό, οὔτε μίλησε σχετικὰ στὴ θεία του Νάνα. Ἡ θεία του εἶχε ἀκούσει γι' αὐτὸ μόνο ἀπὸ τὸν Πέτρο Χριστιάνο Βαλβάλνη καὶ εἶχε πολὺ ἐνθουσιασθῆ. Ὅλες ἡ ἐλπίδες της καὶ τὰ ὄνειρά της θὰ ἀλήθευαν. Ὁ Φίλιππος θ' ἀπαιτοῦσε ὅ,τι ἔχασε ὁ πατέρας του. Ἀλλὰ εἶχε κάμει αἴτηση ; Ὄχι ; Ἦταν καθήκον του ὅμως νὰ τὸ κάμῃ καὶ θὰ τὸ ἔκανε.

Ὁ Φίλιππος ὅμως δὲν εἶχε καμμιὰ διάθεση νὰ ὑποβάλῃ αἴτηση πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Γραμματέα τῆς Ἐπικρατείας, τὴ στιγμὴ ποὺ ἡ Καίτη κοίτουνταν ἄρρωστη. Κατόπιν ἤρθε ὁ Πέτρος καὶ τοῦ μίλησε γιὰ τὸ γάμο. Αὐτὸ ὅμως δὲν τὸν ἐπείραζε. Γνώριζε πολὺ καλὰ ὅτι ἡ Καίτη δὲ θὰ συμφωνοῦσε. Ἔπειτα ἤρθε ὁ παλαιὸς δάσκαλός του στὴ δικηγορικὴ καὶ συμμαθητὴς τοῦ πατέρα του. Αὐτὸς ἦταν περήφανος γιὰ τὸ μαθητή του καὶ εἶχε μάθει ὅτι ὁ Φίλιππος ἦταν ὁ πρῶτος εὐνοούμενος τοῦ διοικητῆ.

— Τὸ ἤξερα ἐγώ, κυρία, εἶπε στὴ θεία

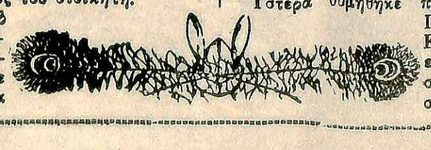

τοῦ Φιλίππου, τὸ ἤξερα καὶ ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ ποὺ εἶδα τὸ Φίλιππο, εἶπα : «Αὐτὸς εἶνε ἀπὸ τὴν καλύτερη πάστα γιὰ δικαστῆς τοῦ νησιοῦ», καὶ μὰ τὴν ἀλήθεια δὲ μ' ἔδγαλε ψεύτη.

Κάτοπι ἤρθε ἡ ἐπιστολὴ τοῦ Καίσαρας ποὺ ἀνήγγειλε τοὺς γάμους καὶ ὥριζε καὶ προθεσμία. Αὐτὸ ἔκαμε τὸ Φίλιππο ἔξω φρενῶν. Εἶχε τὴ βεβαιότητα ὅτι ἐπιέζαν τὴν κόρη καὶ θεωροῦσε καθῆκόν του νὰ προλάδῃ τὸ γάμο. Ἀλλὰ πῶς ; Ἕνας δρόμος τοῦ ἔμενε, μὰ δὲν μποροῦσε νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ.

Δὲ μποροῦσε νὰ ὑποχωρήσῃ καὶ νὰ μὴν τὴν παντρευτῇ. Θᾶφηνε τὴν ὑπόθεση στὴν Καίτη.

Αὐτὴ δὲν θὰ συγκατένευε κ' ἔτσι ἀφοῦ δὲ θὰ παντρεύονταν τὸν Πῆτο θὰ ἔμενε ἐλεύθερη.

Ἔτσι ὁ ἔρωτας τοῦ Φιλίππου ξαφνικὰ φούντωσε πάλι. Μέσα του ὅμως πάλαιαν δύο αἰσθήματα τῆς φιλοδοξίας νὰ γίνῃ δικαστὴς καὶ ἡ ἀγάπη του πρὸς τὴν Καίτη. Τέλος βρῆκε ἀνόητο νὰ θυσιάσῃ τὴ φιλοδοξία ὅλης τῆς ζωῆς του στὸν ἔρωτα μιᾶς γυναίκας, ποὺ δὲ θὰ μποροῦσε ποτὲ νὰ τὴν παντρευτῇ.

Ἔπάνω σ'αὐτὸ κάθησε κ' ἔγραψε τὴν ἐπιστολὴ πρὸς τὸν Γραμματέα τῶν Ἐσωτερικῶν.

Ἡ ἐπιστολὴ ἦταν ὡραία στὸ εἶδος της : Ἁπλή, φυσική, δυνατὴ καὶ μὲ κρίση. Εἶχε πεποίθηση ὅτι ποτὲ δὲ θὰ ἐστάλη ἀναφορὰ ἀπὸ τὸ νησὶ τόσο καλογραμμένη καὶ ὅμως δὲν κατώρθωσε νὰ ταχυδρομήσῃ τὴν ἐπιστολή. Ἡ ἀνάμνηση τῶν θλιμμένων ματιῶν της, τὰ χείλη της ποὺ ἔφρισσαν, κάποια τρυφερά, μισοπνιγμένα λογάκια, κάποιες ὀπτασίες αἰθέριες τὸν συγκρατοῦσαν.

Ὕστερα θυμήθηκε πάλι τὸν Πῆτο. Ἡ Καίτη τοῦ εἶχε δώσει τὴ συγκατάθεσή της. Δὲ χωροῦσε καμμιὰ ἀμφιβολία.

Ἡ ἐμπιστοσύνη ποὺ εἶχε σ' αὐτὴ τοῦ φαινόνταν τώρα παράλογη. Ἡ Καίτη ἦταν ἕτοιμη νὰ παντρευτῇ τὸν Πῆτο... Ἀλλὰ ἐπιτέλους μὲ ποιό δικαίωμα θὰ ἐμπόδιζε τὸ γάμο. Ἀρκετὰ τὴν εἶχε ἀδικήσει ὧς τώρα τὴν κόρη.

Τέλος, τὴν ἴδια νύχτα ἔρριξε τὴν ἐπιστολή του στὸ ταχυδρομεῖο καὶ προσπαθοῦσε νὰ παρηγορῇ τὸν ἔρωτά του, πλάθοντας διάφορα φιλόδοξα ὄνειρα : Θ' ἀποχτοῦσε τὴ θέση τοῦ πατέρα του, θὰ ζωντάνευε τὶς παραδόσεις τοῦ παππού του. Οἱ Χριστιά οι θὰ ξανάπερναν τὴν παληά τους θέση στὸ νησί. Ὁ τελευταῖος ἀπὸ τὴ γενιά τους θὰ ἦταν ἄντρας μὲ δύναμι καὶ δίκαιος. Ὄχι ! Δὲ θὰ παντρεύονταν. Θὰ ζοῦσε μονάχος μιὰ ζωὴ ἥσυχη καὶ εἰρηνική, ἴσως μελαγχολική κάπως, μὰ ὄχι δυστυχισμένη καὶ δίχως θέλγητρα.

Κάποια πικρία δοκίμαζε ἀναντίον τῆς Καίτης, κάποια περιφρόνησι γιὰ τὴν ἀδυναμία της καὶ τὴν ἐλαφρότητά της ν' ἀρνηθῇ τὸν παληό της ἔρωτα. Ὁ Πῆτος τὸν κάλεσε στὸ γάμο, μὰ θάβρισκε μ ἀ πρόφαση γιὰ νὰ μὴν πάῃ.

Ὕστερα ἄλλαξαν τὴν ἡμέρα τοῦ γάμου τάχα γιὰ νὰ εὐκολύνουν τὸν ἴδιο τὸ Φίλιππο. Αὐτὴ τὴ φορὰ τὸν προσκαλοῦσε ἡ Καίτη. Θὰ πήγαινε, κι' ἂν σὲ καμμιὰ στιγμὴ ἡ ματιές τους διασταυρώνονταν, ἤξερε ποιανοῦ τὰ μάτια θὰ χαμήλωναν πρῶτο.

***

Ἦρθε τέλος ἡ ἡμέρα τοῦ γάμου. Ἀπὸ τὰ γλυκοχαράματα ἡ Νάνση Τζόου εἶχε ξεσκονίσει τὸ σπίτι. Ἡ Γράνη εἶχε τελειώσει πειά κι' αὐτὴ τὸ ψήσιμο τῶν γλυκισμάτων. Μερικὲς γειτόνισσες ἀνάλαβαν νὰ ψήσουν τὰ φαγητά.

Στὶς ἐννιὰ πῆραν τὸ πρόγευμα καὶ ἄρχισαν νὰ ἑτοιμάζωνται. Τὴν τελευταία στιγμὴ ἀνεκαλύφθη ὅτι ὁ Πῆτος δὲν εἶχε προμηθευτῆ λευκὸ πουκάμισο. Τὸ φανελένιο ποὺ εἶχε φέρει ἀπὸ τὴν Ἀφρικὴ δὲν ταίριαζε στὴν περίσταση. Τέλος δανείστηκε ἕνα ἀπὸ τὸν Καίσαρα. Σὲ λίγο ντύθηκε καὶ ἄρχισε νὰ κατεβαίνῃ μὲ λαιμὸ ἀλύγιστο, μὲ κολλάρο ποὺ ἔφτανε ὧς τ' αὐτιὰ καὶ ὀρθώνουνταν δίπλα στὰ μάγουλά του, σὰ φτερὰ λευκῆς νυχτερίδας.

(Ἀκολουθεῖ)

ΟΙ ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΛΑΟΙ ΤΗΣ ΓΗΣ

ΠΑΡΑΞΕΝΑ ΗΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ

Ἡ ἐκδήλωσις τῶν συναισθημάτων. Πῶς ἐκδηλώνουν τὴν ἐκπληξί τους οἱ Ἐσκιμῶοι καὶ οἱ Ἰνδοί. Λαοὶ ποὺ ἀγνοοῦν τὸ φίλημα. Πῶς μεθοῦν οἱ Τσερκέζοι. Ἡ γαλακτοποσία. Πῶς ξεκουράζονται οἱ Νέγροι. Οἱ νομάδες λαοί. Μετακινήσεις κατοικιῶν, κλπ.

Οἱ ἄνθρωποι τῶν διαφόρων φυλῶν τῆς γῆς διαφέρουν καταπληκτικῶς μεταξύ τους στὰ ἤθη τους, στὰ ἔθιμά τους, ὡς καὶ στὶς παραμικρότερες συνήθειές τους!

Καὶ γιὰ νὰ τὸ δοῦμε αὐτό, ἂς πάρουμε πρῶτα τὶς ἐκδηλώσεις τῶν ἀπλουστέρων συναισθημάτων, τοῦ συναισθήματος τῆς συγκινήσεως π. χ. Ποιὸς θὰ φανταζόταν ποτὲ πὼς τὸ ἐνστικτῶδες αὐτὸ συναίσθημα θὰ ἐξεδηλώνετο κατὰ τόσον πολυπληθεῖς καὶ ποικίλους τρόπους, ἀναλόγως τῶν μυριάδων τῶν φυλῶν ποὺ κατοικοῦν στὴ γῆ;...

Καὶ ὅμως ἔτσι εἶναι. Γιὰ νὰ φανῆ μάλιστα καλύτερα αὐτό, θὰ προσπαθήσουμε νὰ παραθέσωμε ἕνα μικρὸ συγκριτικὸ πίνακα:

Ὑπάρχει ἁπλούστερο, πιὸ πρωτότογονο καὶ συνειθέστερο συναίσθημα ἀπὸ τὴν ἔκπληξη; Τὸ συναίσθημα αὐτὸ ἐκδηλώνεται συνήθως, καθὼς θᾶχετε βέβαια παρατηρήσει ὅλοι σας, μὲ σήκωμα τῶν φρυδιῶν καὶ μισάνοιγμα τοῦ στόματος. Ὡρισμένοι λαοὶ ἐντούτοις (εἰδικότερα δὲ οἱ Ἐσκιμῶοι καὶ οἱ Ἰνδοὶ τῆς Βραζιλίας) συνοδεύουν τὴν ὑκριμάτσα αὐτὴν καὶ μὲ τὴν ἑξῆς κίνηση: χτυποῦν μὲ τὶς παλάμες τους... τὰ ὀπίσθιά των! Οἱ Ἄϊνοι, ἐξ ἄλλου, τοῦ Γέσο, ἐκδηλώνουν τὴν ἔκπληξή τους δίνοντας μιὰ ἐλαφρυὰ μπάτσα... στὴ μύτη τους ἢ στὸ στόμα τους! Οἱ δὲ ἰθαγενεῖς τοῦ Θιβὲτ, τσιμποῦν, ἁπλούστατα, τὰ μάγουλά τους!... Οἱ νέγροι Βαντοῦαι, πάλι, ὅταν νοιώσουν δυνατὴ ἔκπληξη γιὰ κάτι, φέρνουν τὴν παλάμη μπρὸς στὸ στόμα τους, οἱ Αὐστραλιανοὶ φουσκώνουν τὰ χείλη, σὰ νὰ πρόκειται νὰ φυσήξουν, καί... οὔτω καθεξῆς !

Ἰδοὺ τώρα καὶ μία καθαυτὸ ρωμαϊκὴ πρωτοτυπία, τὴν ὁποίαν ἀναφέρουν ὅλοι οἱ ἀνθρωπολόγοι στὰ ἔργα τους:

Ὅλοι οἱ λαοὶ τῆς Εὐρώπης ἐκδηλώνουν τὴν ἄρνηση κουνῶντας ὁριζοντίως τὸ κεφάλι τους, τὴν δὲ κατάφαση κουνῶντας το καθέτως. Οἱ Ἕλληνες, ἐντούτοις, ἀποτελοῦν ἐξαίρεση καὶ ἐκφράζουν τὰ δυὸ αὐτὰ συναισθήματα μὲ τὸν ἐντελῶς ἀντίθετο τρόπο.

Θέλετε κι' ἄλλα παραδείγματα; Ἰδοὺ: Οἱ Γάλλοι «σφυρίζουν» ἕναν ἠθοποιὸ γιὰ νὰ τὸν ἀποδοκιμάσουν, ἐνῶ οἱ Ἀμερικανοί, ἀντιθέτως, τὸν σφυρίζουν ὅταν θέλουν νὰ ἐκδηλώσουν τὸν ἐνθουσιασμό τους. Ὅσο γιὰ μᾶς τοὺς Ρωμιούς, σφυρίζομε καὶ στὶς δυὸ περιπτώσεις, ἀδιακρίτως, ἀρκεῖ νὰ γίνεται... ντόρος!

Τί τὸ φυσικώτερο καὶ τὸ πλέον «ἐνστικτῶδες» ἀπὸ τὸ φιλί;.. Κι' ὅμως—θὰ τὸ πιστεύσετε;—ὑπόρχει πλῆθος λαῶν ποὺ τὸ ἀγνοοῦν ἐντελῶς! Πολλὲς μαμάδες τῆς μαύρης ἢ τῆς κιτρίνης φυλῆς ἀντὶ νὰ φιλήσουν τὰ παιδιά τους, ἀρκοῦνται στὸ νὰ τρίβουν τὴ μύτη τους ἐπάνω στὰ μαγουλάκια τους, ἢ ἀκόμη καὶ νὰ τά... μυρίζουν μόνοι...

***

Ἂς ἐρθῶμε ὅμως καὶ σὲ ἕνα ἄλλο συναίσθημα, ἢ μᾶλλον σὲ μιὰ φυσιολογικὴ ἀνάγκη—ποὺ ἀσφαλῶς εἶνσι πραγματικὰ πρωτότογονος: στὴν ἀνάγκη τῆς ἀναπαύσεως μετὰ τὴν κούραση τῆς ἐργασίας.

Οἱ ἀναγνῶσται μας, οἱ ὁποῖοι θὰ διαβάζουν ἴσως τὸ ἄρθρο αὐτὸ εἴτε ξαπλωμένοι στὸ ντιβάνι τους, εἴτε ἀναπαυτικὰ καθισμένοι σὲ καμμιὰ πολυθρόνα, δὲν θὰ φαντάζωνται βέβαια ὅτι πολλοὶ λαοὶ ἀναπαύονται κατ' ἐντελῶς διαφορετικὸ τρόπο. Κι' ὅμως ὑπάρχουν πολλοὶ λαοί, ὅπως οἱ Νέγροι, οἱ Ἰθαγενεῖς τῆς Ἀμερικῆς καὶ πολλὲς ἀνατολίτικες φυλές, ποὺ ἀναπαύονται... καμπουριάζοντας καὶ κουλουριαζόμενοι!...

Ὑπάρχουν μάλιστα καὶ μερικοὶ παραθαλάσσιοι λαοὶ Νέγρων ποὺ ἀναπαύονται κατὰ τρόπον ἀκόμη πιὸ παράξενο: στέκουν ἁπλούστατα ὀρθιοι, στηριζόμενοι ἐπάνω... στὸ ἕνα τους πόδι μόνον, ἐπάνω στὸ ὁποῖο ἀκουμποῦν καὶ τὸ πέλμα τοῦ ἄλλου γιὰ νὰ τὸ ξεκουράσουν.

Στὴν ἀχροβατικὴ δὲ αὐτὴ στάση εὑρισκόμενοι, κλείνουν πολλὲς φορὲς

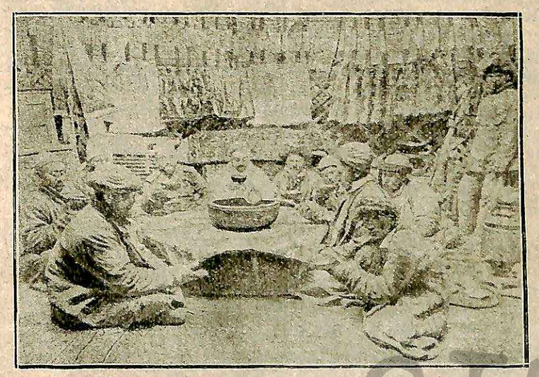

Κρασοκατάνυξις μὲ... γάλα !

τὰ μάτια καί... τὸν πέρνουν !... Λένε μάλιστα ὅτι τὸ εἶδος αὐτὸ τοῦ ξεκουράσματος εἶνε ἀναπαυτικώτατο. Ἂν ἀμφιβάλλετε, δέν ἔχετε παρὰ νὰ δοκιμάσετε !...

Ἐκτὸς τῶν «εἰδικῶν» αὐτῶν περιπτώσεων ὑπάρχουν καὶ γενικὲς διαφορὲς στὶς ψυχολογικὲς ἐκδηλώσεις τῶν διαφόρων λαῶν. Ὑπάρχουν, π. χ. λαοὶ σοβαροί, μελαγχολικοί, λιγομίλητοι, ὅπως οἱ Ἰθαγενεῖς τῆς Ἀμερικῆς καὶ τῶν Ἰνδιῶν καὶ λαοὶ εὔθυμοι, διαρκῶς γελαστοί, ἐπιπόλαιοι καὶ ἀφελεῖς, σὰν παιδιά, ὅπως οἱ Νέγροι ἢ οἱ Μαλαίσιοι. Ἡ γενικὲς ὅμως αὐτὲς διαφορὲς ὀφείλονται κυρίως σὲ ἐξωτερικὰ αἴτια, στὶς κλιματολογικὲς συνθῆκες π. χ. τῶν τόπων ὅπου ζοῦν οἱ διάφοροι λαοί, καθὼς καὶ σὲ ἄλλα αἴτια ἐσωτερικότερα, στὴν εὐμόρεια π. χ. ἢ στὴν πενία, ποὺ διαμορφώνουν ἀναλόγως καὶ τὴν ἰδιοσυγκρασία τῶν φυλῶν αὐτῶν.

Καὶ τώρα ἂς ἔλθωμε σὲ μιὰ ἄλλη ἀνθρώπινη συνήθεια ποὺ θὰ ἐνδιαφέρῃ, ἀσφαλῶς, πολλοὺς ἀπὸ τοὺς ἀναγνώστας μας. Τὴν συνήθεια τοῦ ...ποτοῦ. Οἱ περισσότεροι λαοὶ συνηθίζουν νὰ πίνουν—καὶ νὰ μεθοῦν μάλιστα συχνά—μὲ διάφορα οἰνοπνευματώδη ποτά : κρασί, μπύρα, λικέρ... Ἔ, ἂς ἱκανοποιηθοῦν λοιπὸν οἱ μπεκρῆδες... Ἡ ἀνάγκη αὐτὴ ὑπάρχει σ' ὅλους τοὺς λαοὺς τῆς γῆς... Ὑπάρχουν ὅμως πολλοὶ λαοὶ ποὺ ἀγνοοῦν τελείως τὸ οἰνόπνευμα, καὶ κατ' ἀκολουθίαν τὰ οἰνοπνευματώδη ποτά... Μὴ νομίζετε ὅμως ὅτι αὐτὸ τοὺς ἐμποδίζει νὰ μεθοῦν. Οἱ Τσερκέζοι π. χ., φυλὴ βοσκῶν τοῦ Τουρκεστάν, μὴ ἔχοντες στὴ διάθεσί τους ὡς μοναδικὸ ποτὸ παρὰ μόνον τὸ γάλα τῶν προβάτων τους, κατορθώνουν καὶ τὸ «κτυποῦν» κατὰ τέτοιο τρόπο, ὥστε τὸ «μεταποιοῦν» σ' ἕνα ἀρκετὰ μεθυστικὸ ποτό, ποὺ τὸ χρησιμοποιοῦν ἀντὶ κρασιοῦ. Λένε μάλιστα, ὅτι ὑπάρχουν διάσημοι μπεκρῆδες μεταξὺ αὐτῶν... Μὲ μόνη τὴ διαφορὰ ὅτι ἀντὶ «κρασοπατέρων» θᾶπρεπε κανεὶς νὰ τοὺς μετονομάσῃ σὲ... «γαλακτοπατέρες»!

Οἱ ἰθαγενεῖς τῆς Γουϊνέας ἐπίσης ἀγνοοῦν τὸ κρασὶ καὶ τὸ οἰνόπνευμα. Ἐξυπνότεροι ὅμως αὐτοὶ ἀπὸ τοὺς Κιργιζίους, κατόρθωσαν ν' ἀνακαλύψουν στὰ δάση τοῦ τόπου τους, ἕνα δέντρο, τὴν «κοκοτέαν», ποὺ βγάζει χυμάδες καρπούς, ἀπὸ τοὺς ὁποίους αὐτοὶ ἐξάγουν ἕνα εἶδος λικέρ... πολὺ πιὸ μεθυστικόν, πάντως ἀπὸ τὰ ντόπια ἡδύποτα !...

Ὥστε, καθὼς βλέπουμε, μόνον στὰ ἐλαττώματά τους οἱ ἄνθρωποι κατορθώνουν νὰ μοιάζουν παντοῦ καὶ πάντοτε !...

***

Ἀφοῦ ἐξετάσαμε τὶς ψυχολογικὲς διαφορὲς μεταξὺ τῶν διαφόρων λαῶν, ἂς ἔλθουμε τώρα καὶ σὲ μερικὰ ἐθνολογικὰ τους γνωρίσματα.

Τὸ κυριώτερο ἐθνολογικὸ γνώρισμα μεταξὺ τῶν διαφόρων φυλῶν, εἶνε τὸ εἶδος τῆς κατοικίας ποὺ χρησιμοποιοῦν γιὰ νὰ στεγάζωνται. Οἱ λαοὶ ὑποδιαιροῦνται, ὡς γνωστόν, στοὺς νομάδας καὶ στοὺς μονίμως ἐγκατεσκημένους σ' ἕνα μέρος. Οἱ πρῶτοι ζοῦν περιπλανώμενοι, ἐνῶ οἱ δεύτεροι ἐγκαθίστανται σ' ἕναν τόπο, ὅπου καὶ ἀποτελοῦν κοινότητας, χωριά, πόλεις.

Ὁ νομαδικὸς βίος εἶνε ἀπαραίτητος στοὺς λαοὺς ποὺ ἀποζοῦν ἀπὸ τὴν βοσκήν, ἀναγκάζονται νὰ ἀλλάζουν διαρκῶς τόπο διαμονῆς, ἀναλόγως τῶν ἐποχῶν τοῦ ἔτους γιὰ νὰ διατρέφουν ἀναλόγως τὰ κτήνη τους. Οἱ λαοί, ἀντιθέτως, ποὺ ζοῦν ἀπὸ τὴν γεωργία ἢ τὴν βιομηχανία, ἐγκαθίστανται μονίμως στὸ κέντρο τῶν ἐργασιῶν τους.

Οἱ νομάδες, ἀναγκάζονται, κατὰ φυσικὸν λόγο, νά... κουβαλοῦν τὰ σπίτια τους μαζί τους. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ κατοικίες τους εἶνε ἁπλούστατες, εὐκολομετακίνητες, καὶ συγχρόνως γραφικώτατες. Οἱ νομάδες τῆς Μογγολίας, πχ. τῆς Σιβηρίας, μεταχειρίζονται σκηνὲς κατασκευασμένες ἀπὸ δέρματα ζώων, ἐνῶ οἱ νομάδες Μαορὶ τῆς Νέας-Ζηλανδίας ζοῦν, ἁπλούστατα, σὲ καλύβες, κατασκευασμένες ἀπὸ καλάμια μόνον !

Οἱ γραφικώτερες ὅμως κατασκηνώσεις βρίσκονται στὶς ἀρκτικὲς χῶρες, καὶ ἰδίως στὴν Γροιλανδία. Οἱ ψαροὶ Γροιλανδοί, ζῶντες διαρκῶς μὲς στὰ χιόνια, ἀναγκάζονται νὰ σκάβουν τοὺς πάγους, καὶ νὰ ζοῦν μέσα σὲ ὑπόγειες στοές, περιστοιχιζόμενες ἀπὸ βαθειὰ χαντάκια, ὅπου τοποθετοῦν τὰ σκυλλιά τους, γιὰ νὰ τὰ προφυλάσσουν ἀπὸ τὸν ψυχρὸν χιονισμένον ἀέρα...

Κι' ὅμως, οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ἔχουν συνειθίσει τόσο πολὺ στὸν τρόπον αὐτὸν τῆς ζωῆς, ὥστε τοὺς εἶνε ἀδύνατον νὰ ζήσουν σὲ κλίματα θερμότερα, ὅπως τῆς Εὐρώπης...

Καλύβα νομάδος Μαορί.

ΣΤΙΧΟΙ

Ο ΣΑΚΑΤΗΣ

Σὲ παραθύρι πτωχικὸ
Εἶδα κανάτι τσακισμένο
Καὶ μέσ' αὐτὸ βασιλικὸ
Μιὰ ρίζα νάχουν φυτεμένο.

Εἶδα σακάτη ἕναν καιρὸ
Ποὺ σὲ λυποῦσε ἡ καταντιά του
Ἄλλο λουλοῦδι δροσερό,
Ἔρωτα νάχῃ στὴν καρδιά του.

Ι. Π. Πετρουνάκος

ΠΩΣ ΓΡΑΦΕΤΑΙ Η ΙΣΤΟΡΙΑ

Η ΑΛΩΣΙΣ ΤΗΣ ΒΑΣΤΙΛΛΗΣ

Ἡ ἱστορία καὶ τὰ γεγονότα. Ἡ ζωὴ μέσα στὴ Βαστίλλη. Εὐμάρεια καὶ καλοπέρασις. Τὰ γεύματα καὶ ἡ διασκεδάσεις. Πῶς ἔγινε ἡ περίφημη ἅλωσις. Ἕνα φρούριο ποὺ παραδίδεται ἀμαχητεί. Τί εἶπε ὁ Μαράτ, κλπ.

Ἐγράψαμε καὶ ἄλλοτε γιά τὴν ἐσφαλμένη ἀντίληψι ποὺ ἐπικρατοῦσε κι' ἐπικρατεῖ ἀκόμη καὶ σήμερα σὲ πολλοὺς γιὰ τὴν περίφημη φυλακὴ τῶν Παρισίων, τὴν Βαστίλλη. Κακῶς ἡ Βαστίλλη ἐθεωρεῖτο καὶ θεωρεῖται σύμβολον τυραννίας τοῦ Λαοῦ, ἀφοῦ σ' αὐτὴν δὲν φυλακίσθηκε ποτὲ κανένας ἄνθρωπος τοῦ Λαοῦ, ἀλλὰ μόνον εὐπατρίδαι, μεγιστάνες καὶ ἀνώτεροι ἀξιωματοῦχοι τοῦ Κράτους.

Ἀλλὰ δὲν εἶνε μόνον αὐτό. Γύρω ἀπὸ τὴ Βαστίλλη εἶχε πλεχθῆ καὶ μία ἄλλη παράδοσις. Ἡ ἅλωσις τῆς Βαστίλλης ἀπὸ τὸν Παρισινὸν ὄχλο θεωρεῖται ὡς ἡ ἡρωϊκώτερη πρᾶξις τοῦ ἐπαναστατημένου λαοῦ τῆς Γαλλίας. Καὶ γι' αὐτὸ ἡ ἐπέτειος τῆς ἁλώσεως τῆς Βαστίλλης ἔχει καθιερωθεῖ ὡς Ἐθνικὴ ἑορτὴ τῆς Γαλλίας.

Καὶ ὅμως ἡ ἅλωσις τῆς Βαστίλλης δὲν ἦταν κἄν οὔτε ἁπλῶς ἡρωϊκή.

Ἂς πάρουμε τὰ πράγματα μὲ τὴ σειρά τους. Ὁ κόσμος ἐνόμιζε καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ νομίζη ἀκόμη, ὅτι ἡ Βαστίλλη ἦταν μιὰ φυλακὴ τρομερὴ καὶ ἀπαίσια μὲ κελλιὰ σκοτεινά, ὑγρὰ καὶ βρωμερά, μὲ δωμάτια βασανιστηρίων καὶ μὲ μυστικὲς καταπακτὲς ποὺ ὡδηγοῦσαν σὲ μυστηριώδη ὑπόγεια χωρὶς διέξοδο, πραγματικοὺς τάφους, στοὺς ὁποίους ἐθάπτοντο ζωντανοὶ οἱ φυλακισμένοι.

Ἔ, λοιπόν, τίποτε ἀπὸ ὅλα αὐτὰ δὲν συνέβαινε. Τὰ κελλιὰ τῆς Βαστίλλης ὄχι μόνον ἦτανε εὐρύχωρα καὶ ἄνετα, ἀλλὰ εἶχαν ἐπίπλωσι πολυτελῆ. Μερικὰ μάλιστα ἀπ' αὐτά, ἐκεῖνα δηλαδὴ ποὺ προωρίζοντο γιὰ μεγάλους ἄρχοντας, ἦταν ἐπιπλωμένα μὲ καταπληκτικὴ χλιδὴ καὶ ἄνεσι. Ἐκτὸς αὐτοῦ, οἱ φυλακισμένοι εἶχαν ἄπειρες εὐκολίες. Μποροῦσαν νὰ διαβάζουν καὶ νὰ γράφουν ὅ,τι θέλουν, νὰ δανείζονται βιβλία ἀπὸ τὴν μεγάλη βιβλιοθήκη τῆς Βαστίλλης, ἢ νὰ φέρνουν βιβλία ἀπ' ἔξω. Ἀναφέρεται σχετικῶς, ὅτι κάποιος φυλακισμένος, ὁ ὁποῖος εἶχε ἐξακόσια βιβλία μέσα στὸ κελλί του. Καὶ δὲν εἶνε μόνον αὐτό. Οἱ φυλακισμένοι εἶχαν δικαίωμα νὰ παίζουν χαρτιὰ μεταξύ τους, καὶ ἐπίσης νὰ παίζουν διάφορα ὄργανα μέσα στὰ κελλιά τους. Οἱ μισοὶ φυλακισμένοι εἶχαν ὁ καθένας στὸ κελλί του ἀπὸ ἕνα μουσικὸ ὄργανο καὶ ἔπαιζαν ὁποτεδήποτε εἶχαν διάθεσι. Ὁ διαβόητος Λατοὺτ, λόγου χάριν, ὁ ὁποῖος ἔμεινε φυλακισμένος μέσα στὴ Βαστίλλη 35 ὁλόκληρα χρόνια, ἐπειδὴ ἔστειλε στὴ μαρκησία Πομπαδοὺρ κάποια σκόνη δηλητηριασμένη, ἔπαιζε ὑπέροχο φλάουτο μὲ τὸ ὁποῖο εἶχε μαγέψει ὅλους τοὺς φυλακισμένους καὶ τοὺς φρουρούς. Καὶ λίγην ὥρα ἀκόμη προτοῦ δραπετεύσει μὲ τὸν καταπληκτικὸ τρόπο ποὺ περιγράψαμε ἄλλοτε, ὁ Λατοὺτ ἔπαιζε φλάουτο κι' ἔτσι ξεγέλασε τοὺς φύλακάς του.

Ὅσον ἀφορᾶ τὴ διατροφὴ τῶν φυλακισμένων τῆς Βαστίλλης, μπορεῖ κανεὶς νὰ πῆ χωρὶς ὑπερβολὴ ὅτι ἤτανε ζηλευτή.

Ἕνας λόγιος εὐπατρίδης τοῦ 17ου αἰῶνος ποὺ ἔμεινε ἀρκετὰ χρόνια στὴ Βαστίλλη, στὸ ἡμερολόγιό του ἄφισε λεπτομερῆ περιγραφὴ τῶν φαγητῶν καὶ γλυκισμάτων ποὺ σερβιρίζοντο σ' ἕνα μῆνα στοὺς φυλακισμένους. Ὁ κατάλογος ἐκεῖνος εἶνε τόσο μεγάλος ὥστε ἐὰν ἤθελε κανεὶς νὰ τὸν δημοσιεύση, θὰ ἔπρεπε νὰ διαθέση τρεῖς σελίδες τῆς «Οἰκογενείας».

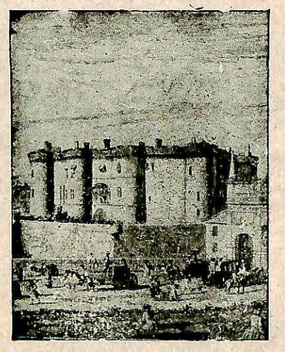

Ὁ περίφημος Λιγκέτ, ὁ τρομερὸς σατυρικὸς καὶ λιβελλογράφος ποὺ ἔμεινε κι' ἐκεῖνος ἀρκετὰ χρόνια μέσα στὴ Βαστίλλη ἐξ αἰτίας ἑνὸς λιβέλλου του ἐναντίον τοῦ βασιλέως, ὅταν εἶδε τὰ ἄφθονα φαγητὰ καὶ γλυκίσματα ποὺ τοῦ σερβίριζαν καθημερινῶς, ἄρχισε νὰ ὑποπτεύεται καὶ ἔγραφε σὲ κάποιον φίλο του: «Δὲν ὑπάρχει καμμιὰ ἀμφιβολία ὅτι ἐδῶ μέσα θέλουν νὰ μὲ δηλητηριάσουν. Δὲν ἐξηγεῖται ἀλλοιῶς γιατί μοῦ σερβίρουν τόσο πολλὰ φαγητά. Ἂν πεθάνω ἐδῶ μέσα νὰ ξέρης ὅτι ἐδηλητηριάσθηκα».

Καὶ ὅμως ὄχι μόνον δὲν πέθανε, ἀλλὰ ἐνῶ ὅταν μπῆκε στὴ Βαστίλλη ἦταν ἀδύνατος καὶ κοκαλιάρης, ὅταν βγῆκε ἀπ' τὴν... τρομερὴ φυλακὴ ἦταν «γερὸς καὶ παχὺς σὰν βῶδι» ὅπως ἔλεγαν οἱ φίλοι του.

Ἕνας ἄλλος συνάδελφος τοῦ Λιγκέτ, φημισμένος καλοφαγᾶς ποὺ εἶχε φυλακισθῆ κάποτε στὴ Βαστίλλη, ἦταν τόσο εὐχαριστημένος ἀπ' τὴν καλοπέρασι καὶ πρὸ πάντων τὴν καλοφαγία, ὥστε ὅταν, ἐπὶ τέλους, ἔπειτα ἀπὸ μερικὰ χρόνια, ἦρθε ἡ διατανὴ τῆς ἀποφυλακίσεώς του, δὲν ἤθελε μὲ κανέναν τρόπο νὰ φύγη ἀπ' ἐκεῖ καὶ χρειάσθηκε μιὰ ὁλόκληρη διμοιρία φρουρῶν γιὰ νὰ τὸν τραβήξη καὶ νὰ τὸν πετάξη ἔξω διὰ τῆς βίας.

Καὶ αὐτὰ ὅσον ἀφορᾶ τὴ ζωὴ μέσα στὴ Βαστίλλη.

Τώρα ἂς ἔρθουμε στὴν περίφημη ἅλωσί της. Ἡ ἅλωσις τῆς Βαστίλλης, κάθε ἄλλο ἦταν παρὰ ἐπικὴ καὶ ἡρωϊκὴ ὅπως τὴν θέλουν οἱ ἱστορικοί.

Καὶ αὐτὸς ἀκόμη ὁ Μαράτ σὲ μιὰ ἀγόρευσί του στὴν Ἐθνοσυνέλευσι εἶχε πεῖ τὰ ἑξῆς:

«Ἡ Βαστίλλη ποὺ εἶχε μείνει μὲ πολὺ μικρὴ φρουρά, ἀνυπεράσπιστη κυριεύθηκε ἀπὸ λίγους στρατιῶτες καὶ ἀπὸ μία ὁμάδα πειναλέων καὶ πλατσικολόγων ποὺ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἦταν γερμανοὶ καὶ ἐπαρχιῶτες. Οἱ Παρισινοί, οἱ αἰώνιοι αὐτοὶ χαζολόγοι εἶχαν πάει ὥς ἐκεῖ ἀπὸ ἁπλῆ περιέργεια».

Ἡ Βαστίλλη κατὰ τὸν 18ον αἰῶνα

Καὶ πράγματι ὁ «ἀνθρώπινος ποταμὸς» ποὺ ἀναφέρει ὁ Μισσελὲ στὴν «Ἱστορία τῆς Γαλλίας» συμβολίζοντας τὸ λαὸ ποὺ κυρίευσε τὴ Βαστίλλη, ἦταν ὅλος-ὅλος χίλιοι ἄνθρωποι, ἀπὸ τοὺς ὁποίους 900 μόνον ἔλαβον μέρος στὴν ἐπίθεσι ἐναντίον τῆς Βαστίλλης. Σημειωτέον ὅτι μέσα στοὺς χιλίους ἐκείνους ἀνθρώπους ἦταν καὶ μερικὲς κομψὲς κυρίες, πλούσιες ἀστές, ποὺ εἶχαν πάει ὥς ἐκεῖ μὲ τὰ ἁμάξια τους γιὰ νὰ ἰδοῦν τὸ θέαμα.

Καὶ οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι ἐκυρίευσαν τὴ Βαστίλλη χωρὶς καμμιὰ μάχη. Γιατί ἂν γινόταν μάχη καὶ 100 μόνον ἄνθρωποι θὰ μποροῦσαν νὰ τὴν ὑπερασπίσουν ἀποτελεσματικά. Θὰ ἦταν ἀρκετὸ νὰ κλείσουν ἡ βαρειὲς πόρτες τῆς φυλακῆς καὶ νὰ ρίξουν οἱ πυροβοληταὶ μιὰ κανονιὰ γιὰ νὰ διασκορπισθοῦν οἱ χίλιοι ἄνθρωποι σὰν μυῖγες.

Ἡ ἅλωσις ἔγινε μὲ τὸν πεζότερον τρόπο. Στὴ Βαστίλλη μέσα δὲν βρισκότανε ἀποθήκη τροφίμων. Ὁ ἐπιμελητὴς τῆς φυλακῆς τὰ τρόφιμα γιὰ τὴ φρουρὰ καὶ τοὺς φυλακισμένους τὰ ψώνιζε «μὲ τὴν ἡμέρα» ἀπὸ τὴν πόλι. Καὶ ἔτσι ὅταν πολιορκήθηκε ἡ φυλακή, ἡ φρουρά της ἔμεινε χωρὶς τρόφιμα. Στὶς τρεῖς τὸ ἀπόγευμα οἱ ἄνδρες τῆς φρουρᾶς, τρελλοὶ ἀπὸ τὴν πείνα ἐστασίασαν καὶ ζήτησαν νὰ βγοῦν ἔξω γιὰ νὰ βροῦν νὰ φᾶνε. Ὁ διοικητὴς τῆς φυλακῆς τὰ ἔχασε τότε καὶ ἀντὶ νὰ διατάξη πῦρ ἐναντίον τῶν πολιορκητῶν καὶ ἔφοδο, νόμισε ὅτι ἂν τοὺς δεχόταν μὲ παρόμοιο ὕφος θὰ τοὺς καθησύχαζε. Διέταξε λοιπὸν ν' ἀνοίξουν τὶς πόρτες τῆς φυλακῆς.

Τὸ πλῆθος ὥρμησε μέσα καὶ ἔψαξε νὰ βρῆ τοὺς φυλακισμένους ποὺ τοὺς νόμιζε θαμένους σὲ ὑπόγεια κελλιά. Δὲν βρῆκε ὅμως παρὰ μόνον ἑφτὰ φυλακισμένους ἀπ' τοὺς ὁποίους οἱ δυὸ ἦσαν τρελλοί, τέσσερες παραχαράκται καὶ ἕνας φονηᾶς. Ἡ διάψευσις ἐκείνη τῶν ἐλπίδων του ἔκανε τὸ πλῆθος ἐκεῖνο νὰ ἐκμανῆ:

— Ὥστε ὅλο αὐτὸ τὸ κτίριο, ὅλα αὐτὰ τὰ πολυτελῆ δωμάτια, ἦταν μόνο γιὰ τόσο λίγους φυλακισμένους; φώναζαν οἱ πολιορκηταί.

Καὶ ἐπειδή, μόλις ἄνοιξαν ἡ ὧρες ἔτρεξαν νὰ βγοῦν ἔξω γιὰ νὰ νενόχληται ἐπὲ ὁθῆσαν στὴ λεηλασία καὶ τὴ λαφυραγώγησι τῶν δωματίων καὶ ἔπειτα στὸ γκρέμισμα τοῦ κτιρίου.

Μετὰ τὴν ἅλωσι τῆς Βαστίλλης οἱ πολιορκηταί της ἄρχισαν νὰ διεκδικοῦν δικαιώματα. Στὴν Κομμοῦνα καὶ στὴν Συντακτικὴ ἔπεφταν σὰν βροχὴ ἡ αἰτήσεις χιλιάδων ἀνθρώπων ποὺ ζητοῦσαν σύνταξι καὶ ἠθικὴ ἀμοιβὴ γιὰ τὸν ἡρωϊσμὸ ποὺ ἔδειξαν στὴν ἅλωσι.

Ἕνας ἔγραφε: «Ἐγὼ μὲ τὰ ἴδια μου τὰ χέρια συνέλαβα τὸ διοικητὴ τῆς φυλακῆς».

Ἕνας ἄλλος: «Ἐγὼ συνέλαβα αὐτοπροσώπως τὸ διοικητὴ τῆς φυλακῆς καὶ τὸν ἔγδυσα. Καὶ ἀπόδειξις εἶνε ὅτι ἔχω στὸ σπίτι μου τὴ στολή του».

Ἕνας τρίτος ἡρωϊκώτερος ἔγραφε: «Ἐγὼ ἤμουν ὁ πρῶτος ποὺ ἐπυροβόλησα ἐναντίον τῆς φυλακῆς. Καὶ ἂν δὲν μοῦ ἀναγνωρισθῆ ἡ πρᾶξις μου αὐτή, εἶμαι ἕτοιμος νὰ ρίξω καὶ δεύτερον πυροβολισμό».

Ἡ Συντακτικὴ ἀναγκάσθηκε νὰ διορίση μιὰ ἐπιτροπὴ στὴν ὁποία ἀνέθεσε νὰ ἐξακριβώση τὰ γεγονότα καὶ νὰ καταρτίση ἕναν ἐπίσημο κατάλογο τῶν πραγματικῶν πολιορκητῶν.

Ἡ ἐπιτροπὴ ἐκείνη ἐργάσθηκε ἕναν ὁλόκληρο χρόνο καί, ὅπως ἔγραφαν ἡ ἐφημερίδες τῆς ἐποχῆς, «ὅλα τὰ μέλη της παρ' ὀλίγο νὰ τρελλαθοῦν ἀπὸ τὸν πρόεδρο μέχρι τὸν κλητῆρα». Ἐν τέλει, συνέταξε τὸν κατάλογό της ὁ ὁποῖος ὥριζε τοὺς πολιορκητὰς εἰς 861.

Στὸν καθένα ἀπὸ τοὺς 861 ἐκείνους ἐπισήμους πολιορκητὰς ἡ Συντακτικὴ ἔδωσε ἀπὸ ἕνα δίπλωμα τιμῆς, ἀπὸ ἕναν πλήρη ὁπλισμὸ καὶ μιὰ στολὴ στὴν ὁποία ἦταν κεντημένο ἕνα οἰκόσημο σὲ σχῆμα ἐπάλξεων φρουρίων.

Οἱ 861 πολιορκηταὶ εἶχαν τὸ δικαίωμα στὴν Ἐθνικὴ Ἑορτὴ τῆς 14ης Ἰουλίου νὰ καταλαμβάνουν τιμητικὴ θέσι στὴν τελετὴ «γιὰ νὰ μπορῆ ἡ Γαλλία νὰ θαυμάζη ἀνέτως τοὺς πρώτους κατακτητὰς τῆς ἐλευθερίας» ὅπως ἔλεγε τὸ ψήφισμα τῆς Συντακτικῆς.

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΚΑΤΑΡΕΣ

— Τὴν κακή σου φάσα, λάχανα καὶ πράσα.

— Περίδρομος νὰ σὲ κόφη.

— Ἀγωγὴ νὰ σὲ κόφη.

— Ἄμωμος νὰ γίνης.

— Νὰ στραβωθῆς.

— Νὰ σὲ σούρνουν μὲ τὸ σκοινί.

— Ἀξαφνιὰ νὰ σοῦρθη.

— Νὰ μὴν ἰδῆς γλύκιασι ποτέ.

— Τὸ ἄχ καὶ τ' ἀλλοί νὰ μὴ σὲ λείψη.

— Χαῖρι καὶ προκοπὴ νὰ μὴν ἰδῆς.

— Χαράμι νὰ σοῦ γίνη.

— Νὰ περπατήσης μὲ μαῦρα ταγάρια.

— Νὰ πέση ἀστραπὴ νὰ σὲ κάψη.

— Νὰ ξεραθῆς καὶ νὰ μαραθῆς.

— Νά, μουντζωμένε, νά.

— Νὰ πᾶς στ' ἀνάθεμα.

— Νὰ πᾶς πίσω ἀπ' τὸν ἥλιο καὶ πίσω ἀπ' τὸ φεγγάρι.

ΓΝΩΜΙΚΑ

— Κανένας δὲν μπορεῖ νὰ φανταστῆ ποτὲ ὅτι εἶνε δυνατὸν νὰ πεθάνη πρὶν ἀπὸ ἕνα πλούσιο συγγενή του, τὸν ὁποῖο μέλλει νὰ κληρονομήση.

— Εὐκολώτερα κρύβεται ἡ σοφία δέκα ἀνδρῶν, παρὰ ἡ βλακεία ἑνὸς μωροῦ.

— Ἡ ἀπόλαυσις μεγαλώνει τὴν ἐπιθυμία ὅπως τὸ ἁλμυρὸ νερὸ τὴ δίψα.

ΑΓΝΩΣΤΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

— Ἡ εὐφυΐα τοῦ στρατηγοῦ

Κατὰ τὴν μάχην τοῦ Πρασίνου Ὄρους, ὁ ρῶσσος στρατηγὸς Σκόβελιεβ εἶδε ἐξαφνα μερικοὺς ρώσσους στρατιῶτες νὰ πετοῦν τὰ ὅπλα τους καὶ νὰ φεύγουν.

Οἱ ἄθλιοι φεύγουν!... φώναξε γεμάτος λύσσα καὶ ἔτρεξε νὰ τοὺς προφτάσῃ. Ὅταν τοὺς ἐπλησίασε τοὺς φώναξε, δίνοντας εὐθυμο τόνο στὴ φωνή του: «Γειά σας, παιδιά!» Οἱ στρατιῶτες ἀκούγοντάς τον νὰ τοὺς μιλάει ἔτσι στάθηκαν ἀμέσως καὶ μάλιστα μερικοὶ ἀπ' αὐτοὺς ἄρχισαν νὰ ζητωκραυγάζουν τὸ στρατηγό, ἀλλὰ μὲ κάποια δειλία.

— Σᾶς εὐχαριστῶ παλληκάρια μου γιὰ τὶς ὑπηρεσίες ποὺ μοῦ προσφέρατε, εἶπε τότε ὁ στρατηγός. Σήμερον πολεμήσατε σὰν ἀληθινοὶ ἥρωες!...

Κολακευμένοι τότε οἱ στρατιῶτες ξέχασαν τὴ φυγή τους κι' ἄρχισαν ν' ἀνασυντάσσωνται καὶ νὰ παρατάσσωνται εἰς γραμμήν.

— Ὑπερηφανεύομαι γιατὶ σᾶς διοικῶ, συνέχισε ὁ στρατηγός. Τέτοιοι ἀνδρεῖοι στρατιῶται σὰν κ' ἐσᾶς εἶνε σπάνιοι!...

Οἱ φυγάδες ἐν τῷ μεταξὺ εἶχαν ἀνασυνταχθῆ τελείως. Τότε ὁ στρατηγὸς προσποιούμενος ὅτι δὲν εἶχε ἀντιληφθῆ τὴν ἔλλειψιν τῶν ὅπλων των, εἶπε προσποιούμενος τὸν ἔκπληκτο:

— Τί εἶνε αὐτό. Ποῦ εἶνε τὰ ὅπλα σας, παλληκάρια;

Σιωπὴ ἀπόλυτος ὑπεδέχθη τὰ λόγια του αὐτά. Οἱ στρατιῶται στεκόντουσαν ἀπολιθωμένοι.

— «Ποῦ εἶνε τὰ ὅπλα σας, σᾶς ἐρωτῶ; ξαναεῖπε ὁ στρατηγός. Ἄκρα σιωπὴ καὶ πάλι ἐκ μέρους τῶν στρατιωτῶν. Τώρα ὁ Σκόβελιεβ ἀλλάζοντας ἀπότομα ὕφος, φώναξε ἄγρια:

— «Πετάξατε τὰ ὅπλα σας φοβιτσάρηδες; Φεύγατε μπρὸς στοὺς Τούρκους! Ντροπὴ σας! Χαμένοι! Δὲν θέλω πειὰ νὰ εἶμαι στρατηγὸς σας! Γκρεμισθῆτε ἀπ' ἐμπρός μου!...

Οἱ στρατιῶται στεκόντουσαν σὰν καταδικασμένοι εἰς θάνατον.

— «Ἀκολουθήστε με, ἐμπρός!» διέταξε τότε ὁ στρατηγός.

Οἱ ἄοπλοι στρατιῶται τὸν ἀκολούθησαν, ὅταν δὲ ἔφθασαν στὰ Ρωσσικὰ προχώματα καὶ ξαναπῆραν πάλι τὰ ὅπλα τους, ὁ Σκόβελιεβ τοὺς ὡδήγησε στὸ μεταξὺ τῶν δύο ἀντιπάλων στρατιῶν διάστημα καὶ ἄρχισε ἐκεῖ νὰ τοὺς γυμνάζη ἀνάμεσα ἀπὸ τὶς σφαῖρες καὶ τὶς ὀβῦζες ποὺ διεσταυρώνοντο. Μὰ κι' ὁ ἴδιος ἦταν ἐκτεθειμένος σὲ σοβαρὸ κίνδυνο. Ἔτσι κατώρθωσε νὰ τοὺς γυμνάσῃ καλὰ καὶ κατόπιν τοὺς διέταξε νὰ ὁρμήσουν ἐναντίον τοῦ ἐχθροῦ. Οἱ στρατιῶτες ζητωκραυγάσαντες ὥρμησαν τότε στὰ χαρακώματα τῶν Τούρκων καὶ τοὺς ἔδιωξαν μὲ τὴ λόγχη ἀπ' αὐτά...

— Ἡ καλλονὴ ἐνὸς βασιλέως.

Διηγοῦνται τὸ ἑξῆς ἀνέκδοτο γιὰ τὸν ἀγαθὸ βασιλέα τῆς Ἀγγλίας Γεώργιο Γ'.

Μιὰ φορά, καθὼς κυνηγοῦσε κοντὰ στὸ Οὐίνδσορ, διέκοψε γιὰ λίγο τὸ κυνήγι του γιὰ νὰ ξεκουραστῆ τὸ ἀπηυδισμένο ἄλογό του. Καθὼς ὅμως εἶχε ἀφιππεύσει καὶ προχωροῦσε μόνος ἀπὸ μιὰ ἔρημο δίοδο τοῦ δάσους, ἄκουσε ἔξαφνα μιὰ θρηνώδη κραυγήν. Ἀμέσως ἔτρεξε πρὸς τὸ μέρος ἀπὸ τὸ ὁποῖο ἐρχόταν ἡ φωνὴ αὐτή. Ἐκεῖ βρῆκε κάτ' ἀπ' τὰ κλαδιὰ μιᾶς βαλανιδιᾶς, ἀπάνω σ' ἕνα ἀχυρόστρωμα, μιὰ ἑτοιμοθάνατη ἀτσιγγάνα. Κοντὰ της στεκόταν μιὰ κόρη ποὺ ἔκλαιγε. Ὁ βασιλεὺς τὶς ἐπλησίασε καὶ ρώτησε μὲ προθυμία τὴν κόρη σὲ τί μποροῦσε νὰ τοὺς φανῆ χρήσιμος.

— Ἡ μητέρα μου, κύριε, ἀπάντησε τότε ἡ κόρη, μὲ παρακαλεῖ νὰ τῆς φέρω ἕναν ἱερέα, γιὰ νὰ τῆς διδάξη τὴ χριστιανικὴ θρησκεία καὶ νὰ προσευχηθῆ ὑπὲρ αὐτῆς πρὶν πεθάνη. Ἐπῆγα λοιπὸν πρὶν ξημερώση στὸ Οὐίνδσορ, καὶ ἐζήτησα ἕνα παπᾶ, ἀλλὰ δὲν ἤθελε κανεὶς νὰ ἔλθη καὶ νὰ προσευχηθῆ γιὰ τὴ ψυχομαχοῦσα μητέρα μου.

Τὸ ταραγμένο πρόσωπο τῆς ἑτοιμοθάνατης φανέρωνε πόση λύπη αἰσθανόταν γιὰ τὴν ἔλλειψη αὐτῆ τοῦ ἱερέως. Τότε ὁ βασιλεὺς σκύβοντας πρὸς αὐτὴ ψιθύρισε:

— Ὁ Θεός, κυρά μου, ἔστειλε ἐμένα κοντά σου γιὰ νὰ σοῦ διδάξω τὴ θρησκεία του καὶ νὰ προσευχηθῶ γιὰ σένα...

Ἔπειτα ἀφοῦ κάθησε σ' ἕνα δέμα ἀπὸ φορέματα, ἔπιασε τὸ χέρι της καὶ ἄρχισε νὰ τῆς λέει τί εἶνε ἁμαρτία καὶ μὲ ποιὸν τρόπο σώζεται κανεὶς ἀπὸ αὐτή, χάρις στὴν πίστη στὸν Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν Σωτῆρα τῶν ἀνθρώπων.

Τὰ λόγια του φάνηκαν ὅτι ἔκαναν βαθειὰ ἐντύπωση στὴ καρδιὰ τῆς ἑτοιμοθάνατης. Τὰ μάτια της ἐγυάλιζαν καὶ ἕνα γλυκὸ χαμόγελο ἐφάνηκε στὰ σβυσμένα της χείλη. Ἔτσι καὶ πέθανε εἰρηνικὰ ἡ φτωχὴ γυναίκα. Ἐν τῷ μεταξὺ οἱ ἀκόλουθοι τοῦ βασιλέως εἶχαν κάνει ἄνω κάτω τὸ δάσος γιὰ νὰ τὸν βροῦν. Τέλος τὸν εὗρῆκαν νὰ κάθεται κοντὰ στὴ νεκρά, καὶ νὰ παρηγορῆ τὸ κορίτσι της ποὺ ἔκλαιγε. Τότε ἐκεῖνος σηκώθηκε, ἔδωσε μερικὰ νομίσματα στὴν κόρη καὶ τῆς ὑποσχέθηκε νὰ τὴν προστατεύση. Καὶ πράγματι ἐκράτησε τὸ λόγο του καὶ τὴν ἔκανε θαλαμηπόλο στὰ ἀνάκτορά του.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΤΑ ΚΕΡΔΗ ΤΟΥ ΚΑΛΙΓΟΥΛΑ

Εἶνε γνωστὴ ἡ αἱμοβορία καὶ ἡ φιλοχρηματία τοῦ ἀπαισίου Ρωμαίου αὐτοκράτορος Καλιγούλα. Γιὰ νὰ γεμίζη τὸ βαλάντιό του δὲν ἐδίσταζε νὰ θανατώνη ἑκατοντάδες ὑπηκόων του. Κάποτε γιὰ ν' ἀναπληρώση ἕνα μεγάλο ποσὸ χρημάτων, ποὺ ἔχασε στὸ παιχνίδι, διέταξε καὶ τοῦ παρουσίασαν τὸ κτηματολόγιο τῆς Γαλατίας, ἡ ὁποία, ὡς γνωστόν, τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἦταν Ρωμαϊκὴ ἐπαρχία. Ἀφοῦ ἔψαξε καὶ βρῆκε ἐκεῖ μερικοὺς μεγαλοκτηματίας, διέταξε νὰ τοὺς θανατώσουν γιὰ νὰ δημεύση τὴν περιουσία τους. Οἱ αὐλικοὶ εἶχαν μείνει κατάπληκτοι πρὸ τῆς τερατώδους αὐτῆς διαταγῆς. Τότε ὁ Καλιγούλας, γυρίζοντας πρὸς αὐτοὺς τοὺς εἶπε ἠρεμώτατα:

— Ἐσεῖς ὑποφέρετε τόσα καὶ τόσα γιὰ τὴν ἀπόκτηση μερικῶν κερμάτων, ἐνῶ ἐγὼ γιὰ μιὰ στιγμούλα κερδίζω ὁλόκληρα ἑκατομμύρια!...

ΙΝΔΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ

Ὅταν ὁ Ἥφαιστος ὁ πλάστης τοῦ Σύμπαντος θέλησε νὰ πλάση καὶ τὴν γυναίκα ἀντελήφθη ὅτι εἶχε ἐξαντλήσει ὅλα τὰ ὑλικά, τὰ ὁποῖα διέθετε γιὰ τὴν κατασκευὴ τοῦ ἀνδρός. Ἐπῆρε τότε τὸ λύγισμα τοῦ φειδιοῦ, τὴν ἀναριχητικὴ δύναμι τῆς περιπλοκάδας, τὸ τρεμούλιασμα τοῦ φυτοῦ, τὴν ὁρμὴ τῆς καλαμιᾶς, τὸ χνοῦδι τοῦ ἄνθους, τὴν ἐλαφρότητα τοῦ φύλλου, τὸ βλέμμα τοῦ ζαρκαδιοῦ, τὴν φαιδρότητα τῆς ἡλιακῆς ἀκτίνος τὰ δάκρυα τῶν νεφῶν, τὴν ἀστάθεια τοῦ ἀνέμου, τὴν γλυκύτητα τοῦ γέλιου, τὴν σκληρότητα τῆς τίγρεως, τὴ φωτιὰ τῆς κολάσεως, τὴ σκληρότητα τοῦ πάγου, καὶ τὴν φλυαρία τῆς κίσσας καὶ μὲ τὸ συνδυασμὸ ὅλων αὐτῶν τῶν στοιχείων ὁ Ἥφαιστος ἔπλασε τὸ περικαλλὲς αὐτὸ πλάσμα; τὴν γυναῖκα.

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ

— Ἡ ἐμπιστοσύνη ἔρχεται ἀργά, ἀλλὰ φεύγει διὰ μιᾶς.

— Οἱ φτωχοὶ γνωρίζουν τοὺς φίλους τους καλύτερα ἀπὸ τοὺς πλουσίους.

— Τὸ φῶς ποὺ ἀνάβεις γιὰ τὸν ἑαυτό σου, φωτίζει καὶ τοὺς ἄλλους.

— Νὰ ἐμπιστεύεσαι τὸ μυστικό σου μονάχα σ' ἐκεῖνο ποὺ δὲν ἐζήτησε ποτὲ νὰ τὸ μαντεύση.

ΑΠΟ ΤΙΣ ΜΑΚΡΙΝΕΣ ΙΝΔΙΕΣ

Η ΧΩΡΑ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΥ

Ἕνας τόπος παραμυθένιος. Ἀφάνταστοι θησαυροί. Ὁ τάπης τῆς πριγκηπίσσης τοῦ Μπαρόντα. Ἕνα ἀνέκδοτο τοῦ πρίγκηπος τῆς Οὐαλλίας. Οἱ θησαυροὶ τοῦ Μαχαραγιᾶ τοῦ Νιζάμ. Γιατί κρύβουν οἱ Ἰνδοὶ τὰ πλούτη τους. Τὰ κοσμήματα καὶ ἡ γυναῖκες, κλπ.

Ὁ Μαχαραγιᾶς τοῦ Πατιάλα μὲ τὸ περίφημο περιδέραιό του ἀπὸ διαμάντια καὶ μαργαριτάρια ἀνυπολογίστου ἀξίας.

Ἡ μακρισμένη αὐτὴ χώρα τῶν Ἰνδιῶν, παρ' ὅλη τὴν ἀπόσταση ποὺ μᾶς χωρίζει ἀπ' αὐτή, μᾶς εἶνε γνωστὴ ὡς ἕνας τόπος παραμυθένιος. Ἐκεῖ, ξέρουμε πὼς ἀνθίζουν τὰ πιὸ ἐξωτικὰ λουλούδια, ἐκεῖ ὑπάρχουν τὰ πιὸ μεθυστικὰ ἀρώματα καὶ ἐκεῖ ἀκόμα ὑπάρχουν τὰ πιὸ τρομερὰ δηλητήρια.. Ἐπίσης οἱ Ἰνδίες θεωροῦνται ὡς ὁ παράδεισος γιὰ τοὺς μανιώδεις κυνηγοὺς ἀγρίων θηρίων.

Ἐκεῖνο ποὺ κάνει πιὸ ξακουστὴ τὴ χώρα αὐτὴ εἶνε ὁ χρυσός της καὶ τ' ἄλλα πλούτη της. Σὲ κανένα ἄλλο μέρος τοῦ κόσμου, οὔτε καὶ σ' αὐτὴ ἀκόμα τὴ χώρα τῶν δολλαρίων δὲ θὰ μπορέση κανεὶς νὰ θαυμάση τὸ χρυσάφι ποὺ βρίσκεται στὶς Ἰνδίες, καθὼς καὶ τὰ σπάνια καὶ πολύτιμα κοσμήματα ποὺ ὑπάρχουν συγκεντρωμένα σ' αὐτές: Περιδέραια ἀπὸ γνήσια μαργαριτάρια, δαχτυλίδια μὲ διαμάντια, διαδήματα ἀτὸ ποικιλόχρωμα καὶ σπάνια πετράδια κλπ.

Οἱ Ἰνδοὶ ὅμως παρ' ὅλες τὶς βαρύτιμες πέτρες ἔχουν ξεχωριστὴ προτίμηση στὰ σμαράγδια. Ὅπως εἶνε γνωστό, σὲ προγενέστερους χρόνους οἱ Ἰνδίες ἦταν ἡ μόνη χώρα τῆς Ἀνατολῆς ποὺ ἔκανε τὴ μεγαλύτερη ἐξαγωγὴ σμαραγδιῶν σ' ὅλο τὸ κόσμο. Ἡ Ἰνδικὴ ἐπαρχία τοῦ Κασμίρ— ἡ Βενετία μ' ἄλλα λόγια τῶν Ἰνδιῶν— εἶχε γίνει πλουσιωτάτη ἀπ' αὐτὲς τὶς πολύτιμες πέτρες τῆς.

Τὴν πιὸ ἀξιοθαύμαστη συλλογὴ σμαραγδιῶν τὴν ἔχει σήμερα ὁ Μαχαραγιᾶς τοῦ Ζοντπούρ. Σπάνια ἐπίσης εἶνε τὰ κοσμήματα τοῦ Μαχαραγιᾶ τοῦ Παλαντπούρ, τοῦ Πατιάλα καὶ τῆς Τζέκβαρ (πριγκηπίσσης) τῆς Μπασόντα. Τῆς τελευταίας τὰ σμαράγδια κοστίζουν πάνω ἀπὸ πέντε ἑκατομμύρια δολλάρια.

Ἡ πριγκήπισσα τῆς Μπαρόντα εἶνε ἐπίσης κάτοχος ἑνὸς σπάνιου τάπητος, τοῦ ὁποίου ὅμοιος δὲν ὑπάρχει σ' ὅλον τὸν κόσμο καὶ ὁ ὁποῖος εἶνε ὁλόκληρος κεντημένος μὲ σμαράγδια καὶ διαμάντια, μὲ ρουμπίνια, σαπφείρους καὶ μαργαριτάρια. Ὁ μοναδικὸς αὐτὸς τάπης ἔχει μάκρος πλέοντοῦ ἑνὸς μέτρου καὶ πλάτος ποὺ μποροῦν νὰ ξαπλώσουν ἄνετα ἐπάνω σ' αὐτὸν δύο ἄνθρωποι. Ὅτι κι' ἂν σᾶς ποῦμε γιὰ τὸ χαλὶ αὐτό, θᾶταν κατώτερο ἀπὸ τὴν πραγματικότητα. Γιὰ νὰ λάβετε μονάχα μιὰ ἰδέα γιὰ τὴν ἀξία του, σᾶς ἀναφέρουμε τὸ ἑξῆς χαρακτηριστικὸ ἀνέκδοτο·

Πρὸ ὀλίγων ἐτῶν, ὁ πρίγκηψ τῆς Οὐαλλίας περιοδεύοντας στὶς Ἰνδίες ἔφτασε ὡς τὰ παραμυθένια ἀνάκτορα τῆς Μπαρόντα, ὅπου ἡ χαριτωμένη Τζέκβαρ τὸν ὑποδέχθηκε μὲ βασιλικὲς τιμές. Στὴν πολυθρόνα, ὅπου θὰ καθόταν ἐ πρίγκηψ τῆς Οὐαλλίας, ἡ Τζέκβαρ εἶχε στρώση τὸν πολύτιμον τάπητα. Τόσο πολὺ δὲ θαμβώθηκε ὁ Πρίγκηψ μόλις τὸν ἀντίκρυσε καὶ τόσο γοητεύθηκε, ὥστε σκέφθηκε ἀντὶ κάθε θυσίας νὰ τὸν κάνη δικό του. Ἔβαλε λοιπὸν κάποιον ἀπὸ τὴν ἀκολουθία του νὰ προτείνη στὴν Τζέκβαρ ἀντὶ πόσου ποσοῦ θὰ ἦταν διατεθειμένη νὰ τοῦ τὸν πωλήση· Μὰ ἡ πριγκήπισσα ἀπάντησε μὲ περηφάνεια στὸν ἀκόλουθο τοῦ πρίγκηπος:

—Ὅσο ἀξίζει τὸ Στέμμα τῆς Ἀγγλίας γιὰ τὸν πρίγκηπα τῆς Οὐαλλίας, ἄλλο τόσο ἀξίζει κι' ὁ τάπης αὐτὸς γιὰ τὴ Τζέκβαρ τῆς Μπαρόντα!..

Οἱ πιὸ μυθώδεις ὅμως θησαυροὶ ποὺ βρίσκονται στὰς Ἰνδίας εἶναι οἱ θησαυροὶ τοῦ Μαχαραγιᾶ τοῦ Νιζάμ. Σχετικῶς μὲ τοὺς θησαυροὺς αὐτοὺς ὑπάρχει μιὰ γαριτωμένη ἱστορία: Κάποτε ὁ Μαχαραγιᾶς τοῦ Νιζάμ, φιλοξενοῦσε ἕναν Ἄγγλο στρατηγὸ ὁ ὁποῖος εἶχε πάει στὶς Ἰνδίες μὲ σοβαρὴ ἀποστολὴ τῆς κυβερνήσεώς του. Ὁ στρατηγὸς πεῖχε ἀκούσει τόσους θρύλους γιὰ τοὺς θησαυροὺς τοῦ Μαχαραγιᾶ τοῦ Νιζάμ, ὅπως ἦταν φυσικό, ζήτησε, γιὰ νὰ ἰκανοποιήση τὴν περιέργειά του, νὰ τοὺς ἰδῆ. Ὁ Μαχαραγιᾶς δὲν ἔφερε καμμιὰ ἀντίρρηση καὶ προθυμοποιήθηκε νὰ τὸν ὁδηγήση ἀνάμεσα ἀπὸ τὶς διάφορες ἀπέραντες σάλες τοῦ παλατιοῦ του, στὸ μέρος ὅπου τοὺς εἶχε κρυμμένους. Ἔτσι ἔφτασαν τέλος, σὲ μιὰ τεραστία σίθουσα, τῆς ὁποίας ὅλο τὸ πάτωμα κι' ὅλα τὰ τραπέζια ἦταν σκεπασμένα ἀπὸ ἀμέτρητες στῆλες χρυσοῦ καὶ σωροὺς ἀπὸ χρυσᾶ νομίσματα. Ὁ Ἄγγλος στρατηγὸς βλέποντας τοὺς θησαυροὺς ἔμεινε κατάπληκτος. Ἐπειτα στράφηκε καὶ εἶπε στὸ Μαχαραγιᾶ:

—Δὲν σᾶς συμφέρει Ὑψηλότατε, νὰ καταθέσετε τοὺς θησαυροὺς σας αὐτοὺς σὲ μιὰ Τράπεζα; Ἐγὼ νομίζω πὼς ἂν τὸν καταθέτατε μ' ἕνα τόκο πέντε τοῖς ἑκατὸ θὰ εἴχατε τοὐλάχιστον ἐτήσιο εἰσόδημα ἀπὸ 500.000 λίρες στερλίνες!»

—Θαυμάσια—τοῦ ἀπάντησε ὁ Μαχαραγιᾶς—ἀλλὰ τότε τί θὰ εἶχα ἐγὼ δῶ μέσα στὸ παλάτι μου γιὰ νὰ θαυμάζω;

Οἱ Ἰνδοὶ ἔχουν τόση ἀδυναμία γιὰ τὰ τιμαλφῆ ἀντικείμενα, ὥστε κι' αὐτὲς ἀκόμα οἱ κατώτερες τάξεις διαθέτουν τὶς οἰκονομίες τους γιὰ ν' ἀγοράζουν διάφορα κοσμήματα. Ὑπάρχει ὅμως κ' ἕνας ἄλλος λόγος ποὺ κάνει τοὺς Ἰνδοὺς νὰ δίνουν ὅλα τὰ χρήματά τους γιὰ ν' ἀγοράζουν κοσμήματα κι' ὁ λόγος αὐτὸς εἶναι ὅτι δὲν ἔχουν καμμιὰ ἐμπιστοσύνη νὰ τὰ καταθέτουν, ἔστω καὶ μὲ τὸ μεγαλύτερο τόκο, στὶς τράπεζες. Γι' αὐτό, οἱ περισσότεροι Ἰνδοὶ πλούσιοι προτιμοῦν νὰ κρύβουν τοὺς θησαυροὺς των σὲ καμμιὰ γωνιὰ τοῦ κήπου των ἢ στὰ ὑπόγειά τους παρὰ νὰ τοὺς καταθέσουν στὴ κάσσα ὁποιασδήποτε τραπέζης.

Γιὰ τὸν λόγον αὐτὸν δὲ, δὲν κυκλοφοροῦν πειὰ στὶς Ἰνδίες χρυσᾶ νομίσματα. Τάχουν... θαμμένα!

Φυσικὰ καὶ στὶς Ἰνδίες, ὅπως καὶ στὴν Εὐρώπη, ἡ Α. Μ. ἡ Μόδα δὲν ἄφησε ἀσυγκίνητες τὶς γυναῖκες καὶ ἰδίως, ὅσον ἀφορᾷ τὸ στολισμό τους, μὲ διάφορα κοσμήματα... Τὰ βραχιόλια, πρὸ παντός, εἶναι πολὺ τῆς μόδας στὶς Ἰνδίες. Δὲν ὑπάρχει ἐκεῖ γυναῖκα, ἔστω καὶ τῆς κατωτάτης τάξεως, ποὺ νὰ μὴν ἔχη στὰ χέρια της ἀπὸ δυὸ—τρία βραχιόλια. Τὰ βραχιόλια αὐτά, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, εἶναι πλατειά, καμωμένα ἀπὸ καθαρὸ χρυσάφι ἢ ἀπὸ πλατίνα καὶ στολίζονται τὸ καθένα τους μ' ἑρτὰ βαρύτιμες πέτρες. Ἡ καθεμιὰ ἀπὸ τὶς πέτρες αὐτὲς θεωρεῖται ὡς ἱερὰ γιατὶ εἶναι ἀφιερωμένη σὲ κάποια θεότητα: Τὸ ρουμπίνι π. χ. εἶναι ἀφιερωμένο στὸ Θεὸ τοῦ Ἔρωτος—στὸν Ρικὸν—καὶ τὸ διαμάντι (ποὺ συνήθως κατέχει τὴ μεσαία θέση ἀνάμεσα στὶς ἄλλες πέτρες) εἶναι ἀφιερωμένο στὸ Βούδδα.

Οἱ Ἰνδὲς χωριάτισσες συνηθίζουν νὰ κρεμοῦν ἕνα λεπτότατο δαχτυλίδι, ἀπὸ καθαρὸ χρυσάφι, ἀπὸ τὶς μύτες τους. Αὐτὸ γίνεται ἄια παντρευτοῦν. Ἐφ' ὅσον ὅμως εἶνε ἀνύπαντρες φέρουν μονάχα μεγάλα χρυσᾶ σκουλαρίκια, στ' αὐτιά τους. Εἶνε καὶ αὐτὸ ἕνα διακριτικὸ σημάδι γιὰ τὶς παντρεμμένες καὶ τὶς ἐλεύθερες. Ὅσες ἔχουν μείνει χῆρες, ἐξακολουθοῦν νὰ χοῦν κρεμασμένο τὸ δαχτυλίδι αὐτὸ στὶς μύτες τους μὲ τὴ διαφορὰ ὅτι στὸ κάτω μέρος τοῦ δαχτυλιδιοῦ βάζουνε κ' ἕναν κατακκόκινο σάπφειρο. Ὁ σάπφειρος αὐτὸς φανερώνει ὅτι εὑρίσκεται ἐν χηρείᾳ, ἡ ὁποία ὅμως δὲν διακοπεῖ περισσότερο ἀπὸ σαράντα ἡμέρες. Μετὰ τὸ πέρασμα τῶν σαράντα ἡμερῶν ξεκρεμιέται ὁλωσδιόλου ἀπὸ τὴ μύτη τὸ δαχτυλίδι καὶ ἀντικαθίσταται μὲ τὰ σκουλαρίκια στ' αὐτιά. Ἡ Ἰνδή, ἔτσι, εἶνε πάλι ἐλεύθερη καὶ ἕτοιμη γιὰ καινούργιο γάμο! Τὸ ἴδιο κάνουν καὶ οἱ χωρισμένες Ἰνδὲς, μὲ τὴ διαφορὰ πὼς αὐτὲς κρεμοῦν στὸ κάτω μέρος τοῦ δαχτυλιδιοῦ ἕνα γαλάζιο ρουμπίνι. Αὐτὲς δὲν βγάζουν τὸ δαχτυλίδι αὐτό, μὲ τὸ διακριτικὸ σημεῖο τοῦ χωρισμοῦ ἀπὸ τὸν ἄνδρα τους παρὰ ὅταν ἢ ξαναπαντρευθεῖ ὁ πρώην ἢ σύζυγός της ἢ πεθάνει, ὁπότε τὸ γαλάζιο ρουμπίνι ἀντικαθίσταται μὲ ἕνα κόκκινο σάπφειρο. Μεταβάλλονται δηλαδὴ κι' αὐτὲς σὲ χῆρες καὶ κρατοῦν αὐστηρὸ πένθος ἐπὶ σαράντα ἡμέρες. Μετὰ τὸ πέρας τῶν σαράντα αὐτῶν ἡμερῶν ξαναγίνονται κι' αὐτὲς πάλι ἐλεύθερες, βγάζουν τὸ δαχτυλίδι ἀπὸ τὶς μύτες τους καὶ κρεμοῦν σκουλαρίκια στ' αὐτιά τους.

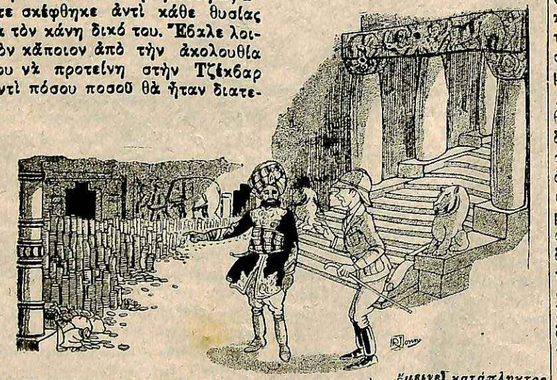

Ὁ Ἄγγλος στρατηγὸς βλέποντας τοὺς θησαυροὺς ἔμεινε κατάπληκτος

Στὶς ἀπολίτιστες φυλὲς τῶν Ἰνδιῶν, ἡ χωρισμένες γυναῖκες δὲν μποροῦν νὰ ξαναπαντρευθοῦν, ἐφ' ὅσον ζῆ ὁ πρώην σύζυγός τους. Τιμωροῦνται μὲ αὐστηρότατες ποινές. Οἱ ἄνδρες ἀπεναντίας μποροῦν ἐλεύθερα νὰ παντρεύωνται ὅσες φορὲς θέλουν. Ὑπάρχει ὅμως καὶ μία ἐλαφρυντικὴ περίστασις στὶς δικτάξεις αὐτὲς τοῦ οἰκογενειακοῦ δικαίου. Ἐὰν ἕνας ἰνδὸς παντρευθῆ ἀλλη ἰσοδιδόχως πέντε γυναῖκες, τότε ἡ πρώτη γυναῖκα του— ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐχώρισε— ἔχει πειὰ κι' αὐτὴ τὸ δικαίωμα νὰ ξαναπαντρευθῆ. Ἐὰν ὁ ἰνδὸς αὐτὸς παντρευθῆ καὶ ἕκτη γυναῖκα, τότε ἔχει δικαιώματα γάμου ἡ δεύτερη πρώην γυναῖκα του καὶ ἔτσι καθ'ἑξῆς, ἕως ὅτου πεθάνη ὁπότε αὐτοδικαίως ὅλες πειὰ ἡ ὑπόλοιπες πρώην γυναῖκες του, ποὺ παραμένουν ἀνύπανδρες, ἀφοῦ πρῶτα κρατήσουν τὸ πένθος τῶν 40 ἡμερῶν, ξαναγίνονται πάλι ἐλεύθερες, ἕτοιμες νὰ παντρευθοῦν καὶ πάλιν, ἐὰν βέβαια ἔχει ἀκόμα πέραση ἡ... μπογιά τους!...

ΑΝΕΚΔΟΤΑΚΙΑ

—Ἡ γρηὰ καὶ ὁ Σουλτάνος

Ὅταν ὁ μέγας Σουλτᾶνος Σουλεϊμὰν ἐδαδίζε μὲ τὸ στρατό του πρὸς κατάκτησιν τοῦ Βελιγραδίου, μιὰ μέρα πῆγε καὶ παρουσιάστηκε σ' αὐτὸν κάποια φτωχὴ γυναῖκα, ἡ ὁποία τοῦ παρακονέθηκε ὅτι οἱ στρατιῶται του τῆς εἶχαν κλέψει τὰ ζῶα της ποὺ ἀποτελοῦσαν τὴ μόνη της περιουσία.

— Πολὺ βαθειὰ θὰ ἐκοιμόσουν, εἶπε γελῶντας ὁ μονάρχης, γιὰ νὰ σὲ κλέψουν χωρὶς νὰ τὸ καταλάβης.

— Ναί, ἀπάντησε τότε μὲ θάρρος ἡ γρηά, κοιμόμουνα πράγματι ἐπίστευα ὅτι ἡ Μεγαλειότης σας ἀγρυπνοῦσε ἐπὶ τῆς περιουσίας τῶν ὑπηκόων της!...

Ἡ ἀπάντησις ἄρεσε πολὺ στὸ Σουλεϊμάν, ὁ ὁποῖος καὶ ἀποζημίωσε τὴν παθοῦσαν ἡγεμονικά.

— Ἡ ἀπάντησις τοῦ Ἀπελλῆ

Ἕνας ζωγράφος ἔδειξε μιὰ μέρα στὸ μεγάλο ζωγράφο τῆς ἀρχαιότητος Ἀπελλῆ, μιὰ εἰκόνα ποὺ παρίστανε τὴν Ἀφροδίτην μὲ πλουσία καὶ πολυτελεστάτην ἀμφίεσι, τοῦ ἐζήτησε δὲ τὴ γνώμη του γιὰ τὸ ἔργο του.

— Παρατηρῶ, ἀπήντησεν ὁ Ἀπελλῆς, ὅτι ἐπειδὴ δὲν μποροῦσες νὰ κάνης τὴν Ἀφροδίτη ὡραία, τὴν ἔκανες πλουσία!...

ΜΕΡΙΚΕΣ ΕΚΠΛΗΚΤΙΚΕΣ ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΕΣ

ΦΤΩΧΟΠΑΙΔΑ ΠΟΥ ΕΓΙΝΑΝ ΜΕΓΑΛΟΙ ΑΝΔΡΕΣ

Ὁ ἀντιπρόεδρος τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, πρώην ψαρόσυνι καὶ χασάπης. Ἡ ταπεινὴ καταγωγὴ μερικῶν Αὐτοκρατόρων τῆς Ρώμης. Ὁ Μωάμεθ πρώην δοῦλος. Οἱ ἥρωες τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως. Ἡ καταγωγὴ τοῦ Κρόμβελ. Οἱ μεγάλοι ἄνδρες τῆς Ἀμερικῆς, κλπ.

Ἡ τελευταία ἐκλογὴ τοῦ Καρόλου Κοῦρτις στὸ ἀξίωμα τοῦ ἀντιπροέδρου τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, μᾶς θυμίζει τόσους ἄλλους διασήμους ἄνδρας, ποὺ ἀπὸ τὰ κατώτερα κοινωνικὰ στρώματα μπόρεσαν κι' ἀνῆλθαν σὲ ἀξιοζήλευτες θέσεις. Ὁ Κάρολος Κοῦρτις, ἄρχισε τὴ σταδιοδρομία του ὡς ψαρόσυνι καφενείου. Μὰ πολὺ γρήγορα ἀπεφάσισε νὰ παραιτήση αὐτὸ τὸ ἐπάγγελμα γιατὶ τοῦ ἄρεσε πολὺ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ χασάπη! Καὶ ἔγινε πράγματι χασάπης. Σιγὰ-σιγὰ δὲ μὲ τὸν ἐπιδεξιότητό του χαρακτῆρα καὶ τὴν εὐφράδειά του ἔγινε πρόεδρος τοῦ σωματείου τῶν Κρεοπωλῶν τῆς πατρίδος του Τόμσονβιλλ. Ἀργότερα ὑποστηριζόμενος ἀπὸ τοὺς ἐπαγγελματίας ἐξελέγη βουλευτής. Ἐξακολούθησε δὲ νὰ ἐκλέγεται βουλευτὴς ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ὡς ποὺ τελευταῖα κατέληξε στοῦπατο πολιτικὸ ἀξίωμα τῆς Ἀμερικῆς.

Δεν εἶνε βέβαια μοναδικὸ τὸ παράδειγμα τοῦ Κοῦρτις. Θὰ χρειαζόντουσαν σελίδες ὁλόκληρες ἂν θέλαμε ν' ἀναφέρουμε ὅλους ἐκείνους ποὺ εἶχαν παρομοία σταδιοδρομία στὴ ζωή τους. Γι' αὐτο καὶ θ' ἀναφέρουμε μονάχα τοὺς πιὸ ἱστορικοὺς ἀπ' αὐτούς:

Ἀρχίζοντας ἀπὸ τὴ Ρωμαϊκὴ αὐτοκρατορία βλέπουμε πὼς ὁ Βεσπασιανός, ποὺ κατήγετο ἀπὸ μιὰ ἄσημη οἰκογένεια τῆς Τοσκάνης διεκρίθη σιγὰ-σιγὰ στὸ στρατό ὥς ποὺ στὸ τέλος ἔγινε αὐτοκράτωρ τῆς Ρώμης. Ὁ αὐτοκράτωρ Βιτέλιος πάλι ἦταν δοῦλος τοῦ Τιβερίου καὶ τοῦ Καλλιγούλα, κι' ὁ Μαξιμιανὸς ἦταν τσοπάνης.

Μὰ καὶ οἱ διάφοροι κατὰ καιροὺς Πάπαι τῆς Ρώμης ἀρχικῶς δὲν ἦσαν παρὰ φτωχόπαιδα ἄσημα. Ὁ Σίξτος 5ος π.χ. ἦταν γυιὸς ἑνὸς φτωχοῦ γεωργοῦ, καὶ μέχρι τῆς ἡλικίας τῶν δώδεκα ἐτῶν φύλαγε τὰ γουρούνια τοῦ πατέρα του.

Καὶ ὁ Μωάμεθ, ὁ μεγάλος αὐτός φιλόσοφος καὶ ἀνθρωπιστὴς ποὺ κατώρθωσε νὰ ἐπιβάλη σὲ ἑκατομμύρια ἀνθρώπων μιὰ θρησκεία δικῆς του ἐμπνεύσεως στὴν ἀρχὴ ἦτανε δοῦλος κ' ὕστερα ἔγινε φύλαξ τῶν κτημάτων ἑνὸς χριστιανοῦ ὀνομαζομένου Μπαΐρα. Ἀκούραστος καὶ φιλομαθής, περιηγήθηκε ἀργότερα διάφορες πολιτεῖες ὅπου εἶδε καὶ ἔμαθε πολλά. Καὶ ἔτσι στὸ τέλος ἔγινε ὁ ἱδρυτὴς τῆς Ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας καὶ ὁ θεμελιωτὴς τῆς Μωαμεθανικῆς θρησκείας.

Κι' ὁ Ταμερλάνος κατὰ τὰ παιδικά του χρόνια ἐδοκίμασε ὀχι καὶ λίγες φτώχειες. Ὁ ἱστορικὸς ναύαρχος Βαρβαρόσσας, στὴ νεαρά του ἡλικία ἦτανε δοῦλος. Ἐπίσης ὁ Μεχμὲτ Ἀλῆς, ὁ ὁποῖος κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ περασμένου αἰῶνος ἔγινε Σουλτᾶνος τῆς Αἰγύπτου, κατηγόταν ἀπὸ ἄσημη οἰκογένεια, κ' ἦταν ὁ δέκατος ἕκτος γυιὸς ἑνὸς φτωχοῦ ὑπαξιωματικοῦ, ποὺ ὡς μό η του περιουσία εἶχε τὸ σπαθί του!

Ἂς ρίξουμε τώρα μιὰ ματιὰ καὶ στὴν ἱστορία ἐκείνων ποὺ ἔδρασαν κατὰ τὴ Γαλλικὴ Ἐπανάστασι. Ἕνας διηγορίστικος καὶ δυὸ γιατροί, ἰδοὺ οἱ πρωταγωνισταὶ τῆς ἐπαναστάσεως: ὁ Ροβεσπιέρος, ὁ Μαρὰτ, καὶ ὁ Δαντών! Ἕνας ἀξιωματικὸς ἄγνωστος καὶ ἄσημος πάλι φθάνει ἀιματοδῶς ὡς στὸ ἀξίωμα τοῦ στρατηγοῦ: Ὁ Ναπολέων Βοναπάρτης. Ἡ μοῖρα του ὅμως τονσπρώχνει ἀκόμα ψηλότερα καὶ γίνεται μέγας Αὐτοκράτωρ καὶ ἔνδοξος κατακτητής Συγχρόνως οἱ ἀδελφοί του καὶ ἡ ἀδελφές του γίνονται ἀπ' αὐτὸν βασιλεῖς καὶ βασίλισσες.

Στὴν Ἀγγλία, ἕνα φτωχόπαιδο ὁ Ὀλιβιέρος Κρόμβελ κατώρθωσε νὰ ἀνατρέψη τὴν δυναστεία τῶν Στοῦαρτ καὶ νὰ γίνη αὐτὸς τρομερὸς καὶ πανίσχυρος Δικτάτωρ.

Στὴ Ρωσσία, ἡ δυναστεία τῶν Ρωμανὼφ ἱδρύθη κατὰ τὸ 1613, ἀπὸ τὸν Τσάρον Μιχαὴλ, γυιὸ ἑνὸς παπᾶ τοῦ Ροστόφ. Καὶ τελευταῖα— τὸ 1918— ἕνας ἄσημος ἀστὸς, δημοσιογράφος καὶ σκιτσογράφος ὁ Οὐλιανὼφ Δενὶν' μπόρεσε καὶ ξεπάστρεφε τὴ δυναστεία τῶν Ρωμανὼφ καὶ ἀνεδείχθη αὐτὸς ἀπόλυτος Δικτάτωρ καὶ κύριος τῆς Ρωσσίας.

Στὴν Ἀμερικὴ πάλι ὁ μεγάλος Φραγκλῖνος ἦταν ἕνα φτωχόπαιδο, ὁ Βάσιγκτων ὑπάλληλος κουρείου, ὁ Λίνκολν ὑπάλληλος ταχυδρομείου.

Ὅλα τὰ κράτη τῆς κεντρικῆς καὶ δυτικῆς Ἀμερικῆς δημιουργήθησαν ἀπὸ ἀσήμους ἄνδρας, τυχοδιώκτας μπορεῖ νὰ εἴπη κανείς. Π. χ. ὁ Γκόμετ τῆς Κούβας, ἦταν ἕνας λαθρέμπορος, ὁ Μπολιβὰρ ὁ ἐλευθερωτὴς τῆς Βενεζουέλας ἀνθοπώλης, ὁ Γκέρτοια τῆς Παραγουάης γιατρὸς, ὁ Ἰτουρμπίντο τοῦ Μεξικοῦ ἦταν ἀρχικὸς δοῦλος κ' ὕστερα θηριοδαμαστής. καθὼς καὶ οἱ Μαῦροι Σουλὸκ καὶ Χριστοφ Πετιὸν ἀπὸ δοῦλοι ἔγιναν αὐτοκράτορες τῆς πολιτείας τῆς Ἀϊτῆς. Ἀργότερα ἔγινε αὐτοκράτωρ τῆς Ἀϊτῆς ὁ ἐπίσης Μαῦρος, δοῦλος ἀπελευθερωθεὶς, Τουσαὶντ Λουβερτοῦρ.

Καὶ γιὰ νὰ τελειώνουμε τὸν παράξενο αὐτὸ κατάλογό μας δὲν πρέπει νὰ παραλείψουμε καὶ μιὰ ἱστορικὴ καὶ διάσημη αὐτοκράτειρα, τὴν Τσὲν Χσὶ τῆς Κίνας. Ἡ Τσὲν-Χσὶ, ποὺ βασίλεψε ἐπὶ σαράντα ὁλόκληρα χρόνια καὶ ποὺ ἦταν ὁ φόβος καὶ ὁ τρόμος ὄχι μόνον τῆς οἰκογενείας της ὁλοκλήρου ἀλλὰ καὶ ὅλων τῶν ὑπηκόων τοῦ ἀχανοῦς κράτους της, ἦταν ἀρχικῶς σκλάβα, ἀπὸ αὐτὲς ποὺ πουλιοῦνται στὴν Ἀνατολὴ στὰ ἀνθρωποπάζαρα!

ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΑΙ

— Πῶς νὰ διατηρεῖτε τὰ φρούτα σας.

Θέλετε νὰ διατηρήσετε τὰ φροῦτα σας τὸν χειμῶνα σὲ φυσικὴ κατάσταση;

Ἀφήσατέ τα δουτηγμένα μέσα σὲ μέλι, ἐπάνω ἀπὸ τὸ ὁποῖον ρίχνετε μερικὲς σταγόνες λάδι τῆς ἐλιᾶς.

Διατηροῦνται σὰν νὰ κόπηκαν ἐκεῖνη τὴν ὥρα ἀπὸ τὸ δένδρο.

— Πῶς νὰ καθαρίζετε τ' ἀσημικά σας.

Τὰ ἀσημικά σας καθαρίζουνε πολὺ καλά, ἂν τὰ πλύνετε πρῶτα μὲ νερό, στὸ ὁποῖον ἔχετε προηγουμένως διαλύση βόρακα. Ἔπειτα τὰ σκουπίζετε καὶ τὰ τρίβετε μὲ μιὰ πετσέτα.

Ἡ Κυρὰ Καλή

ΤΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ ΤΗΣ ΦΥΣΕΩΣ

ΤΑ ΘΑΥΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΔΕΝΩΝ

Ἕνα μεσαιωνικὸ πείραμα στὴ Γαλλία. Τὸ ψάρι ποὺ γίνεται στεριανὸ χάρις σὲ μιὰ θαυματουργὸ σκονίτσα. Ἕνα θαυματουργὸ φάρμακο. Ἕνας μικροσκοπικὸς ἀδὴν ποὺ εἶνε σπουδαῖος γιὰ τὸν ἄνθρωπο. Γιατί ὑπάρχουν νάνοι καὶ γίγαντες; Πῶς θὰ γινόμαστε κοντοὶ καὶ ψηλοὶ κατὰ βούλησιν. Σὲ τί ὀφείλεται ἡ ὑπερβολικὴ τριχοφυΐα στὶς γυναῖκες. Ἕνας ἀδὴν ποὺ ὑπάρχει μόνον στὰ παιδιά. Ἡ σημασία τῶν ἀδένων ἦταν γνωστὴ στὴν ἀρχαιότητα; Οἱ θηλυπρεπεῖς ἄνδρες καὶ ἡ ἀνδροπρεπεῖς γυναῖκες. Ἐπηρεάζουν οἱ ἀδένες καὶ τὸν χαρακτῆρα;

Ἕνας ἄνδρας ποὺ βραβεύθηκε σὲ διαγωνισμὸ γυναικείας καλλονῆς.

Κατὰ τὸν Μεσαίωνα στὴν Γαλλία ὅταν ἕνας πατέρας ἢ μιὰ μητέρα ἤθελαν νὰ βεβαιωθοῦν ἂν ἡ κόρη τους ἦτανε φρόνιμη, τῆς ἔδεναν σφιχτὰ γύρω ἀπὸ τὸν λαιμὸ μιὰ λεπτὴ μεταξωτὴ κλωστή. Ἐφόσον ἡ κλωστὴ αὐτὴ ἔξακολουθοῦσε νὰ παραμένη στὴ θέση της, ὅπως ἦταν, οἱ γονεῖς ἔμεναν ἥσυχοι. Ἂν ὅμως τὴν εὕρισκαν κομμένη, τότε ἐθεωρεῖτο ὡς γεγονὸς ἀναμφισβήτητο ὅτι ἡ κόρη τους εἶχε χάσει τὴν ἀγνότητά της. Ἡ κλωστὴ αὐτὴ χρησιμοποιεῖται ἀκόμη καὶ σήμερα σὲ πολλὲς ἐπαρχίες τῆς Νοτίου Γαλλίας, θεωρεῖται δὲ ἀπὸ τοὺς χωριανοὺς ὡς ἀλάνθαστη. Ἂν καὶ προκαλεῖ τὰ γέλια στοὺς σοβαροὺς ἀνθρώπους. Μὰ δὲν ἔχουνε δίκηο ποὺ γελοῦνε. Στὴ μεταξωτὴ κλωστὴ ποὺ δένουν γύρω στὸν λαιμὸ τῆς χωριατοπούλας οἱ γονεῖς της κρύβεται κάτι περισσότερο ἀπὸ μιὰν ἁπλῆ πρόληψι, μιὰ ἐπιστημονικὴ ἀλήθεια. Τώρα θὰναφέρουμε καὶ κάτι ἄλλο τὸ ὁποῖον ἂν καὶ φαινομενικῶς δὲν ἔχει καμμιὰ σχέση μὲ τὴν κλωστὴ τῶν χωρικῶν, ἐντούτοις σχετίζεται πολὺ μ' αὐτή.

Μέσα σὲ μιὰ γυάλα μὲ νερὸ κλείνουμε ἕνα ψάρι γνωστότατο σ' ὅλους τοὺς φυσικοὺς μὲ τὸ ὄνομα «Ἀξολότλ». Τὸ ψάρι αὐτὸ ἔχει σπάραχνα, πτερύγια καὶ ὅλα τὰ τυπικὰ γνωρίσματα τοῦ ψαριοῦ καὶ δὲν μπορεῖ νὰ ζήση παρὰ μόνον μέσα στὸ νερό. Ἂν ἀρχίσουμε λοιπὸν νὰ τοῦ ρίχνουμε μέσα στὸ νερὸ του καθημερινῶς καὶ ἐπὶ πολλὲς ἑβδομάδες μιὰ μυστηριώδη σκονίτσα, τότε θὰ δοῦμε σὲ λίγον καιρὸ νὰ συμβαίνη κάτι τὸ καταπληκτικό. Τό «Ἀξολότλ», πίνοντας καθημερινῶς ἀπὸ τὴν σκονίτσα αὐτὴν ποὺ βρίσκεται μὲς στὸ νερὸ του, ἀρχίζει ἐξωτερικῶς νὰ μεταβάλλεται, τὸ σπάραχνά του ἐξαφανίζονται καθὼς καὶ τὰ πτερύγιά του, τὸ σῶμα του δὲ καὶ ἡ οὐρά του περνοῦν ἄλλο σχῆμα καὶ τέλος τὸ ζῶο τῆς θαλάσσης μεταβάλλεται σὲ ζῶον τῆς ξηρᾶς, ἀλλάζει ἐντελῶς τὸν τρόπο τοῦ ζῆν καὶ μπορεῖ νὰ ζῆ ἀναπνέοντας ἀέρα καὶ τρεφόμενον μὲ στερεὰ τροφή.

Ἂς πάρουμε τώρα ἕνα τρίτο παράδειγμα. Ὑπάρχουν ἄνθρωποι οἱ ὁποῖοι στεροῦνται ἀπολύτως καὶ τῆς ἐλαχίστης διανοητικῆς ἱκανότητος, ποὺ καὶ σωματικῶς ἀκόμη εἶνε ἀτελεῖς καὶ μοιάζουν περισσότερο μὲ κτήνη παρὰ μὲ ἀνθρώπους. Αὐτὰ τὰ δυστυχῆ ὄντα λέγονται *κρετῖνοι*. Ἂν ὅμως τοὺς δώση κανεὶς ἕνα ὡρισμένο φάρμακο τότε θὰ ἰδῆ νὰ γίνεται ἕνα πραγματικὸ θαῦμα: Μέσα σὲ λίγους μῆνες, σιγὰ-σιγὰ τὸ σῶμα καὶ τὸ πνεῦμα τους ἀναπτύσσονται καθημερινῶς καὶ προοδεύουν. Οἱ ἀπόκληροι αὐτοὶ τῆς τύχης ἀποκτοῦν τὶς φυσικὲς γιὰ κάθε ἄνθρωπο σωματικὲς καὶ διανοητικὲς ἱκανότητες, ἀνακτοῦν τὴν μνήμη τους, τὸ σῶμα τους παίρνει τὶς σωστὲς ἀναλογίες. Ἂν παύσουμε ὅμως νὰ τοὺς δίνουμε τὸ γιατρικὸ βλέπουμε νὰ ἐπέρχεται μιὰ ραγδαία κατάπτωσις ἐκ νέου ὅλων τῶν σωματικῶν καὶ διανοητικῶν δυνάμεών των. Καὶ ὅταν ξαναρχίσουμε πάλι νὰ τοὺς... τὸ δίνουμε, τὰ ἴδια καταπληκτικὰ φαινόμενα παρατηροῦνται.

Λοιπόν, ὅλα αὐτὰ τὰ θαύματα, ποὺ ἔτσι ὅπως φαίνονται εἶνε ἐντελῶς ἄσχετα μεταξύ τους, σὲ τί ὀφείλονται; Ἀπλούστατα σ' ἕνα ἐλάχιστο, σ' ἕνα μικρότατο ὄργανο τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος ποὺ οἱ περισσότεροι δὲν ξέρουν οὔτε κἂν τὴν ὕπαρξί του, σὰν λεγόμενο «θυρεοειδάδιον». Ἡ θαυματουργή μετάβολὴ τῶν κρετῖνων σὲ ἀνθρώπους ὀφείλεται στὸ φάρμακο ποὺ τοὺς δίνουμε καὶ ποὺ παρασκευάζεται ἀπὸ τὴν κόνιν τοῦ θυρεοειδοῦς ἀδένος. Ἐπίσης καὶ ἡ σκονίτσα ποὺ μεταμόρφωνε τὸ ψάρι «ἀξολότλ» σὲ ζῶο τῆς ξηρᾶς δὲν ἦταν τίποτε ἄλλο παρὰ ἐκονιοποιημένος θυρεοειδὴς ἀδήν, τὸ δὲ σπάσιμο τῆς κλωστῆς στὸν λαιμὸ τῆς ὡραίας χωριατοπούλας δὲν ὀφείλεται σὲ τίποτε ἄλλο παρὰ σὲ μιὰ διόγκωσι τοῦ θυρεοειδοῦς ἀδένος της.

Ὁ θαυματουργὸς αὐτὸς θυρεοειδὴς ἀδὴν εἶνε ἕνα μικροσκοπικὸ ὄργανο ποὺ ἔχει σχῆμα θυρεοῦ (ἐξ οὗ καὶ τὸ ὄνομά του) καὶ ποὺ ἀποτελεῖται ἀπὸ μιὰ διαφανῆ καὶ κολλώδη οὐσία. Βρίσκεται στὸ λαιμὸ μας, πίσω ἀπ' τὸν λάρυγγα κι' ἀπ' τὸν φάρυγγα καὶ περιέχει κυρίως ἰώδιο. Ἀπ' τὸ ἰώδιο αὐτὸ μεταβιβάζει κάθε τρεῖς ὧρες στὸν ὀργανισμὸ μας ἕνα ἑκατομμυριοστὸ τοῦ γραμμαρίου! Ὁποιος τὸ διοβάσει αὐτὸ τὸ πρᾶγμα θὰ γελάσῃ. Τί εἶνε ἕνα ἑκατομμυριοστὸ τοῦ γραμμαρίου ἰώδιο; Μιὰ ποσότης ποὺ οὔτε νὰ τὴν φαντασθοῦμε κἂν δὲν εἶνε δυνατόν! Καὶ τί μπορεῖ νὰ κάνη ἕνα τόσο γελοῖο καὶ μηδαμινὸ ποσὸν κάθε τρεῖς ὧρες σ' ὁλόκληρο τὸν ἀνθρώπινο ὀργανισμό; Καὶ ὅμως, αὐτὸ ποὺ κάνει εἶνε σπουδαιότατο. Ὅλοι ἔχουν ἀκούσει καὶ γνωρίζουν τὴν ἀρρώστεια *γκουάτρ*, τὴν ἐξόφθαλμο βρογχοκήλη ὅπως τὴν λένε ἐπιστημονικά, τῆς ὁποίας τὰ ἀποτελέσματα εἶνε φοβερὰ γιατὶ ὁ λαιμὸς πρίζεται τόσο πολὺ ὥστε πολλὲς φορὲς ἰσοπεδώνεται μὲ τὸ στῆθος. Ἐπίσης στὴν ἀρρώστεια αὐτὴ τὰ μάτια πετάγονται ἔξω, ὡς ποὺ στὸ τέλος προκαλεῖ τὸν θάνατο. Ἡ ἀρρώστεια αὐτὴ ποὺ κάνει θραῦσι, ἰδίως στὴν Ἐλβετία, ὀφείλεται στὴν ἔλλειψι ἰωδίου ἀπὸ τὸ νερὸ ποὺ πίνει ὁ ἄνθρωπος, πρᾶγμα ποὺ ἐμποδίζει τὸν θυρεοειδὴ ἀδένα νὰ ἀναπτυχθῆ καὶ νὰ λειτουργήση. Καὶ ὅμως, αὐτὴ εἶνε ἡ μικρότερη βλάβη ποὺ μπορεῖ νὰ πάθη κανεὶς ἐξ αἰτίας αὐτοῦ τοῦ ἀδένος. Ἄμα ἀφαιρεθῆ τελείως ὁ ἀδὴν αὐτός, ὁλόκληρο τὸ σῶμα ἀρχίζει νὰ καταλίπτει, ὁ ἄνθρωπος παύει πειὰ νὰ ἀναπτύσσεται, οἱ διανοητικὲς δυνάμεις του ἐξασθενίζουν καὶ καταντάει νὰ γίνη ἕνας ἀπὸ τὰ δυστυχισμένα πλάσματα ποὺ ἀναφέραμε πάρα πάνω, δηλαδὴ ἕνας κρετῖνος. Ἂν πάλι ὁ θυρεοειδὴς λειτουργεῖ ἀνεπαρκῶς τότε ἐξασθενοῦν ὅλες ἡ σωματικὲς δυνάμεις, δὲν μπορεῖ κανεὶς «νὰ πάρη τὰ πόδια του», ἡ φωνή του γίνεται συρτή, βαρύνεται νὰ κάνη καὶ τὸ παραμικρὸ πρᾶγμα. Στὸ τέλος μάλιστα βυθίζεται σὲ ἕνα εἶδος ὕπνου κατὰ τὸ διάστημα τοῦ ὁποίου ζῆ χωρὶς νὰ αἰσθάνεται τίποτε.

Δύο σύζυγοι νάνοι, ἀπὸ τὴν Βέρνη. Τὸ ἀνδρόγυνο αὐτὸ δὲν ἐνοχλεῖται καθόλου ἀπὸ τὸ μικροσκοπικὸ ἀνάστημά του καὶ διευθύνει κάλλιστα τὸ σπίτι του.

Ἂν ἀντιθέτως ὁ ἀδὴν αὐτὸς λειτουργεῖ περισσότερο ἀπ' ὅ,τι χρειάζεται, τότε ἐρεθίζεται ὁλόκληρο τὸ νευρικὸ σύστημα ὑπερβολικά, ἀλλάζει ὁ χαρακτήρ, ὁ ἄρρωστος καταλαμβάνεται πότε ἀπὸ μιὰ ὑπερβολικὴ εὐθυμία καὶ ζωηρότητα καὶ πότε ἀπὸ μιὰ βαθειὰ μελαγχολία καὶ καταντάει σχεδὸν μισότρελλος.

Τὸ παραδοξότερο ὅμως ἀπ' ὅλα εἶνε ὅτι δὲν εἶνε μόνον ὁ θυρεοειδὴς ἀδὴν ποὺ ἐχει ἄλην αὐτὴ τὴν καταπληκτικὴ ἐπίδρασι στὸ σῶμα μας. Ὑπάρχουν καὶ ἄλλα ὄργανα μικροσκοπικὰ σὰν κι' αὐτόν, ποὺ μαζὺ μ' αὐτὸν ἀποτελοῦν τοὺς λεγομένους ἀδένας ἐσωτερικῆς ἐκκρίσεως, ποὺ βρίσκονται σὲ διάφορα μέρη τοῦ σώματος καὶ ποὺ ἔχουν κι' αὐτοὶ σπουδαιότατη σημασία γιὰ τὴν ζωή μας καὶ γιὰ τὴν ἀνάπτυξί μας.

Ἀπ' τοὺς κυριωτέρους ἀδένας αὐτοῦ τοῦ εἴδους εἶνε ὁ λεγόμενος μυξαδὴν, ποὺ βρίσκεται μέσα στὸ κεφάλι μας στὸ κάτω μέρος τοῦ ἐγκεφάλου καὶ εἶνε τόσο μικροσκοπικὸς ὥστε δὲν ζυγίζει περισσότερο ἀπὸ πέντε γραμμάρια. Ὁ ἀδὴν αὐτὸς εἶνε ἀπὸ τὰ κυριώτερα ὄργανα τοῦ σώματος, γιατὶ σ' αὐτὸν ὀφείλεται ἡ ἀνάπτυξις τοῦ ἀνθρώπου. Ἂν τύχει νὰ ἐξαφανισθῆ ἢ νὰ παύση νὰ λειτουργῆ ὅπως πρέπει, τότε τὰ κόκκαλα παύουν νὰ ἀναπτύσσανται καὶ ὁ ἄνθρωπος μένει στάσιμος, δὲν ψηλώνει πειά. Ὅλοι σχεδὸν οἱ νάνοι καὶ οἱ ἀφύσικα κοντοὶ ἄνθρωποι ὀφείλουν τὸ ἐλάττωμά τους αὐτὸ σὲ βλάβη τοῦ μυξαδένος. Καὶ ἂν μὲν ἔχη πάθει μόνον ὁ ἀδὴν αὐτὸς τότε τουλάχιστον ὁ δυστυχισμένος νάνος διατηρεῖ τὶς φυσικὲς ἀναλογίες τοῦ σώματός του. Ἂν ὅμως τύχει νὰ πάθη καὶ ὁ θυρεοειδὴς ἀδήν, τότε ἡ συμφορὰ εἶνε ἀκόμη μεγαλύτερη. Γιατὶ τὸ σῶμα τοῦ δυστυχισμένου νάνου

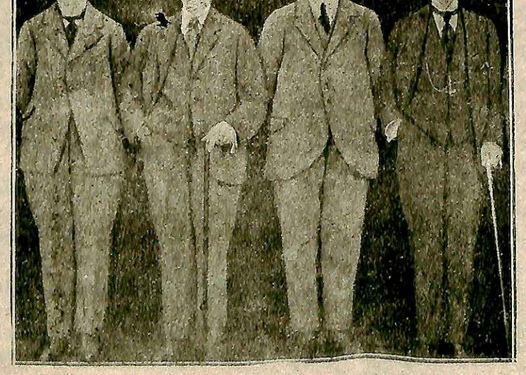

Ἀγγλίδες ντυμένες ἀνδρικὰ μὲ ἄδεια τῆς Ἀγγλικῆς Ἀστυνομίας.

ὄχι μόνον μένει μικρὸ ἀλλὰ γίνεται καὶ δύσμορφο. Τὰ πόδια του, τὸ κεφάλι του, τὰ χέρια του γίνονται πιὸ μεγάλα ἀπὸ τὸ λοιπό του σῶμα καὶ τότε ἡ ἀσχημία του εἶνε φοβερή. Καὶ τὸ ἀντίθετο ὅμως ἀκόμη φαινόμενο, τὸ ἐξαιρετικὸ ὕψος, εἶνε κι' αὐτὸ ἀποτέλεσμα τῆς ὑπερβολικᾶ μεγάλης λειτουργίας τοῦ μυξαδένος. Σ' αὐτὸν ἐπίσης ὀφείλεται καὶ ἕνα ἄλλο φαινόμενο ἡ *ἀκρομεγέλησα*, κατὰ τὴν ὁποία μεγαλώνει ἐξαιρετικὰ τὸ κεφάλι καὶ ἰδίως τὸ σαγόνι, ὁ θῶραξ, καὶ τὰ χέρια, ἐνῶ τὰ ἄλλα μέρη τοῦ σώματος διατηροῦν τὸ φυσικό τους μέγεθος. Οἱ γιατροὶ ὡστόσο προσπαθοῦν μὲ χειρουργικὲς ἐπεμβάσεις νὰ θεραπεύσουν τὶς ἀσθένειες αὐτές, ἀλλὰ σπανίως ἐπιτυγχάνουν. Δὲν πρέπει ὅμως ν' ἀπελπίζεται κανείς. Ἡ ἰατρικὴ ὅμως ἔχει κάνει τόσες προόδους, τελευταῖα, ὥστε δὲν εἶνε καθόλου παράδοξο ν' ἀκούσουμε μεθαύριο ὅτι ὁ φίλος μας Α'. ποὺ ἦταν κοντοστούπης ἔκανε θεραπεία καὶ ἔγινε ξαφνικὰ «κατέβα νὰ φᾶμε» ἢ ὅτι ὁ φίλος μας ὁ Β'. ποὺ εἶχε πρῶτο ἀνάσημα κόντινα κατὰ δέκα πόντους, ἐπειδὴ ἔπεφτε πολὺ ψηλὸς στὴν ἐκλεκτὴ τῆ καρδίας του!..

Ἂς ἐρθουμε ὅμως τώρα καὶ σὲ δυὸ ἄλλους ἀδένας, στὰ περίφημα *ἐπινεφρίδια*. Οἱ ἀδένες αὐτοὶ βρίσκονται ἐπάνω στὰ νεφρά. Σ' αὐτοὺς ὀφείλονται ἄλλα πάλι θαύματα. στὶς νέες γυναῖκες ὑπερβολικὴ ἀνάπτυξι τῶν τριχῶν τῆς σιαγόνος καὶ τοῦ ἄνω χείλους ποὺ τὶς κάνουν νὰ μοιάζουν μὲ γενειοφόρους ἄνδρες! Ἂν πάλι ἀφαιρέση ἐντελῶς κανεὶς τὰ ἐπινεφρίδια, τότε προκαλοῦνται σοβαρώτατα νευρικαὶ καὶ ἐντερικαὶ διαταραχαί, ἡ δυνάμεις τοῦ ἀσθενοῦς ἐξαντλοῦνται, ἡ διανοητικές του ἱκανότητες ἐξασθενίζουν, παθαίνει φοβεροὺς σπασμοὺς καὶ στὸ τέλος πεθαίνει. Συγχρόνως δὲ σὰν νὰ μὴν ἔρθαναν ὅλα αὐτά, οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι ποὺ ἔχουν πάθει μιὰ βλάβη τὰ ἐπινεφρίδιά τους ἀποκτοῦν ἕνα χρῶμα καφετὶ σκοῦρο καὶ γίνονται ὅμοιοι μὲ τοὺς ἀρυθροδέρμους!

Σπουδαιότατοι ἀδένες εἶνε καὶ ἐκεῖνοι τοὺς ὁποίους χρησιμοποιεῖ ὁ πολὺς Βορονόφ γιὰ τὰ πειράματά του. Αὐτοὶ σχετίζονται μὲ ὅλους τοὺς ἀδένας ποὺ ἀναφέραμε πάρα πάνω, καὶ ἔχουν ἐξαιρετικὴ σημασία γιὰ τὴν διανοητικὴ καὶ σωματικὴ ἀνάπτυξι. Ἡ σημασία τῶν ἀδένων αὐτῶν δὲν εἶνε οὔτε κὰν στοὺς χωριάτες ἀγνωστη, γιατὶ ἐξ αἰτίας τους γίνεται τὸ ὁρμητικὸ ἄτι ὑπομονητικὸ ἄλογο, ὁ θηριώδης ταῦρος μεταβάλλεται σὲ ἥρεμο βῶδι καὶ ὁ ἄγριος κάπρος μεταβάλλεται σὲ ἀποκτηνωμένο γουρουνι.

Καθὼς εἴδαμε λοιπὸν, ὅλα τὰ μικροσκοπικὰ αὐτὰ ὄργανα τῶν ὁποίων τὴν ὕπαρξη οὔτε κὰν ὑποπτευόμαστε εἶνε ἀπὸ τὰ σπουδαιότερα τοῦ ὀργανισμοῦ μας. Κι' ὅμως ἡ λειτουργία τους κι' ἡ σημασία τους δὲν ἔχει ἀκόμα ἐξακριβωθῆ τελείως γιατὶ μόλις πρὸ ὀλίγων χρόνων ἄρχισαν νὰ τοὺς μελετοῦν οἱ ἐπιστήμονες. Τώρα ὅμως ἡ μελέτη τους ἔχει προχωρήση ἀρκετὰ καὶ τοὺς μεταχειρίζονται οἱ γιατροὶ γιὰ διάφορες θεραπεῖες, ἐπιτυγχάνοντες καταπληκτικὰ ἀποτελέσματα. Εἴδαμε πάρα πάνω ὅτι μὲ σκονίτσες καὶ μὲ παρασκευάσματα τῶν ἀδένων αὐτῶν, τὰ ζῶα τῆς θαλάσσης γίνονται στεριανὰ καὶ οἱ ἠλίθιοι γίνονται ἄνθρωποι. Σὲ πολλὲς πάλι περιπτώσεις γίνεται καὶ μεταμόσχευσις ὁλοκλήρων τῶν ἀδένων ἀπὸ ζῶα σὲ ἀνθρώπους, ὅπως π. χ. κάνει ὁ Βορονόφ.

Τὴν σημασία αὐτὴ τῶν ἀδένων καὶ τὶς θεραπευτικές τους ἰδιότητες, φαίνεται ὅτι τὶς ἐγνώριζαν καὶ στὴν ἀρχαιότητα, γιατὶ πολλὰ τὰ σχετικὰ μ' αὐτὸ τὸ ζήτημα βρέθηκαν σ' ἕνα

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Ο ΛΗΘΑΡΓΙΚΟΣ ΥΠΝΟΣ

Ὁ μικρὸς βάτραχος τοῦ Ἔστλαντ. Θαμμένος ἐπὶ τριανταένα χρόνια. Ἕνα περίεργο φαινόμενο. Ὁ ληθαργικὸς ὕπνος τῶν ζώων. Ὅπου καὶ οἱ ἄνθρωποι περιπίπτουν σὲ λήθαργο. Τὰ ψάρια τοῦ Πόλου. Τὰ παραδείγματα τῆς Γραφῆς. κλπ.

Μιὰ καλοκαιριάτικη ἡμέρα τοῦ 1897, στὸ Ἔστλαντ τοῦ Τεξὰς ἄρχισαν νὰ χτίζουνε τὸ νέο δικαστικὸ μέγαρο.

Σύμφωνα μ' ἕνα παλαιὸ τοπικὸ ἔθιμο, ἔπρεπε τὴν ὥρα ποὺ θὰ ἔβαζαν τὰ θεμέλια νὰ θάψουν μέσα σ' αὐτὰ ἕνα μικρὸ ζῶο ζωντανό. Ἔθαψαν λοιπὸν ἕνα μικρὸ βάτραχο, ἀφήνοντάς του ἐλάχιστο χῶρο ἀνοικτὸ στὰ θεμέλια γιὰ νὰ μὴν ψοφήση ἀμέσως. Πρὸ ὀλίγων μηνῶν τὸ ἐν λόγῳ μέγαρο κατεδαφίσθη γιὰ νὰ χτισθῆ ἄλλο μεγαλείτερο. Σκάβοντας ὅμως οἱ ἐργάτες, βρῆκαν μέσα στὸ μικρό του τάφο, κάτω στὰ θεμέλια, τὸν βάτραχο ποὺ εἶχαν θάψει ἐκεῖ πρὸ 31 χρόνων... ζωντανόν! Μόλις τὸ γεγονὸς αὐτὸ μαθέφτηκε ἐπροκάλεσε γενικὴ ἀναστάτωση στοὺς ἐπιστημονικοὺς κύκλους τῆς Ἀμερικῆς καὶ τῆς Εὐρώπης. Διάσημοι ἐπιστήμονες, ζωολόγοι καὶ φυσιοδίφαι, ἔσπευσαν στὸ Ἔστλαντ νὰ ἐξετάσουν ἰνδικὸ ποίημα γραμμένο χίλια χρόνια πρὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ!

Ἐπίσης καὶ τὰ διάφορα μυστηριώδη φάρμακα τῶν ἀλχημιστῶν καὶ τῶν μαγισσῶν τοῦ μεσαίωνος φαίνεται ὅτι εἶχαν γιὰ κυριώτερο συστατικό τους ἀδένες ἀπὸ διαφόρους ζῶντας ὀργανισμούς. Εἶνε γνωστὸ μάλισα ὅτι καὶ στὶς ἐπίσημες ἀκόμη φαρμακοαποθῆκες τοῦ μεσαίωνος, ἐφυλάσσονο τὸ ὁλόκληρες προμήθειες ἀπὸ ἀποξηραμένους ἀδένας, οἱ ὁποῖοι ἐδίδοντο σὲ διάφορες ἀσθένειες καὶ ἐθεωροῦντο ὡς θαυματουργὰ φάρμακα. Μέχρι πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ὅλα αὐτὰ ἐθεωροῦντο γελοῖα γιατροσόφια καὶ τσαρλατανισμοί. Νὰ ὅμως σήμερα ποὺ κι' ἡ ἐπιστήμη ἔρχεται ν' ἀποδείξη τὴν πραγματικὴ ὠφελειά τους.

Χάρις στὴν ἐπίδρασι τῶν ἀδένων ἐξηγεῖται τώρα γιατὶ πολλοὶ ἄνδρες μοιάζουν τοῦ πρόσωπο καὶ στὴν ὁμιλία μὲ γυναῖκες, ἐνῶ σωματικῶς εἶνε τέλειοι ἄνδρες καὶ ἀπεναντίας γιατὶ πολλὲς γυναῖκες ἔχουν ἀνδροπρεπῆ ἐμφάνιση καὶ φωνὴ καὶ τοὺς ἀρέσει νὰ ντύνωνται ἀνδρικά. Πολλοὶ ἐπιστήμονες μάλιστα προχωροῦν ἀκόμη περισσότερο καὶ λένε ὅτι κι' ὁ χαρακτὴρ ἀκόμη, ἀσχέτως ἀπ' τὸ σῶμα, ἐπηρεάζεται ἀπὸ τοὺς ἀδένας καὶ ὅτι ἡ γυναῖκες ἐκεῖνες ποὺ διαλέγουν ἀνδροπρεπῆ ἐπαγγέλματα, ποὺ γίνονται γιατροί, δικηγόροι, ποὺ τοὺς ἀρέσουν οἱ πόλεμοι καὶ ὁ ἀθλητισμός, ὀφείλουν τὴν κλίσι τους αὐτὴ στὴν ἐπίδρασι τῶν ἀδένων τους.

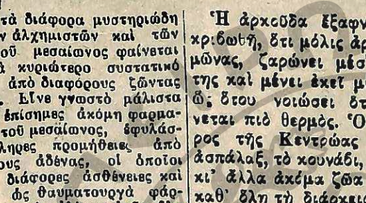

Αὐτὸ ὅμως δὲν εἶνε ἀκόμη ἀπολύτως βεβαιωμένο.

Ἡ ἀρχοῦδα ἔξαφνα, ἔχει ἐξακριβωθῆ, ὅτι μόλις ἀρχίση ὁ χειμῶνας, ζαρώνει μέσ' στὴ φωλιά της καὶ μένει ἐκεῖ μέσα ἀκίνητη ὥς ὅτου νοιώσει ὅτι ὁ ἥλιος γίνεται πιὸ θερμὸς. Ὁ σκαντζόχοιρος τῆς Κεντρώας Ἀφρικῆς, ὁ ἀσπάλαξ, τὸ κουνάβι, ἡ νυχτερίδα, κι' ἄλλα ἀκόμα ζῶα περιπίπτουν καθ' ὅλη τὴ διάρκεια τοῦ χειμῶνος σὲ παρόμοιο ληθαργικὸ ὕπνο. Στὴν Ἀφρικὴ ὑπάρχει ἕνα εἶδος φαριῶν ποὺ καθ' ὅλο τὸ καλοκαίρι βυθίζονται κι' αὐτὰ σὲ λήθαργο καὶ ξαναζωντανεύουν μόλις ἀρχίσουν ἡ πρῶτες βροχὲς καὶ κρυώσουν τὰ νερά. Ἀπεναντίας στὶς Πολικὲς θάλασσες ὑπάρχουν ψάρια ποὺ φαίνονται μέσα στοὺς πάγους πὼς εἶνε ψόφια κι' ὅμως ζωντανεύουν μόλις τὰ νερὰ τὰ φέρουν σὲ πιὸ θερμότερα κλίματα.

Τὰ περισσότερα ζῶα, ἔχει ἐξακριβωθῆ ἐπιστημονικῶς, περιπίπτουν σὲ ληθαργικὸ ὕπνο εἴτε γιατὶ τοὺς λείπει ἡ τροφὴ ἢ τὸ νερό, εἴτε γιατὶ ἡ θερμοκρασία εἶνε πολὺ κατωτέρα τῆς ἰδιοσυγκρασίας τοῦ ὀργανισμοῦ των.

Ἀλλὰ μήπως δὲν ὑπάρχουν καὶ ἄνθρωποι ποὺ περιπίπτουν στὸ εἶδος αὐτὸ τοῦ ληθαργικοῦ ὕπνου; Μὴν ἐκπλαγεῖτε γι' αὐτό. Εἶνε οἱ Μπούριατ, μιὰ ἡμιαγρία φυλὴ Μογγόλων, ποὺ κατοικοῦν τὶς ὀρεινὲς ἐπαρχίες τῆς Σιβηρίας. Οἱ Μπούριατ λοιπόν, μόλις ἀρχίσει νὰ δυναμώνει ὁ χειμῶνας, χώνονται μέσα σὲ βαθειὲς ὑπόγειες φωλιὲς ὅπου καὶ βυθίζονται σιγὰ-σιγὰ σὲ νάρκη, γιὰ νὰ περάσουν ἔτσι τὸ μακρὺ Σιβηριανὸ χειμῶνα.

Τὸ γεγονὸς αὐτὸ δὲν μᾶς κάνει καὶ τόση ἔκπληξι ἂν ἀναλογισθῆ κανεὶς τοὺς Φκκτρες ποὺ ὑποβάλλονται μόνοι τους σὲ τέτοιους ληθαργικοὺς ὕπνους καὶ ὅπου μποροῦν νὰ παραμείνουν χωρὶς τροφὴ καὶ νερὸ ἐπὶ ὁλόκληρες δεκάδες ἐτῶν.

Στὴν περίπτωση αὐτὴ τοῦ ληθαργικοῦ ὕπνου τῶν ἀνθρώπων, ἔχει ἐξακριβωθῆ ἐπιστημονικῶς ὅτι ἡ ζωὴ δὲν ἐγκαταλείπει τὸ ἄτομον ἐξ ὁλοκλήρου, ἀλλὰ γίνονται μόνον ἡ λειτουργίες τοῦ σώματος πολὺ ἀσθενέστερες.

Παραδείγματα ἀκουσίου ληθαργικοῦ ὕπνου εὑρίσκονται καὶ σὲ πολὺ παλαιότερους χρόνους.

Ἀπὸ τὴν Γραφὴν παίρνουμε τὸ παράδειγμα τοῦ Λαζάρου καὶ τῆς πτωχῆς ἐκείνης κόρης ποὺ κοιτόνταν στὸ κριββάτι της μῆνες ὁλόκληρους, ἀκίνητη, ἀναίσθητη σὰν πεθαμένη. Ὅταν ὁ πατέρας της παρεκάλεσε τὸν Ἰησοῦ καὶ τὴν ἐπεσκέφθη, ὁ Θεάνθρωπος ἔπιασε τὴν κόρην ἐκείνη ἀπὸ τὸ χέρι καὶ γυρίζοντας εἶπε στὸν πατέρα της: «Ἡ κόρη σου δὲν εἶνε νεκρά, ἀλλὰ κοιμᾶται». Κι' ἀμέσως ὁ Ἰησοῦς διέταξε τὴν κοιμωμένην νὰ ξυπνήση, ὅπως καὶ συνέβη!

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΤΙΧΟΣ

ΑΥΓΟΥΛΑ

Γιὰ πὲ στὸ χαμολούλουδο, ποὺ [τάνθη του ἀνοίγει
Καὶ μυρουδιὲς λογιὼ-λογιὼ μὲ τ' [ἀέρακι σμίγει,
Πές του νὰ κλείση τἄνθη του, νὰ [γείρη ἀγάλι-ἀγάλι
Μὲ χίλια κρύφια ὀνείρατα νὰ [κοιμηθῆ καὶ πάλι.

Πὲ στὸ ἀστεράκι ποὔμεινε χλωμὸ [νὰ μᾶς φωτίση
Καὶ τρέμει νὰ σβυστῆ, ποτέ του [νὰ μὴ σβύση
Καὶ πὲ στὰ χρυσοσύννεφα ποὺ [κρέμουνται κεῖ πέρα
Νὰ μὴ χαθοῦν, σὰν ὄνειρο, καὶ [μᾶς προφθάση ἡ μέρα.

Ἄχ! μὴ μοῦ λές... καὶ ἡ μικρὴ [ψυχούλα σου δὲν ξέρει
Μιὰ μέρα μὲ τὸν ἥλιο της σὰν τί [μπορεῖ νὰ φέρη
Κάλλιο ἡ ζωή μας ἄσωστη καὶ [ἀφεστη ἀπὸ τὰ χρόνια
Αὐγούλα νὰ εἶνε ἀθάνατη, αὐγού-[λα νὰ εἶνε αἰώνια.

Λάμπρος Πορφύρας

ΞΕΝΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ JACQUES CONSTANT

ΤΟ ΣΥΚΟ

Μέσα στὴν τραπεζαρία, ἡ κυρία Φρανκὲρ κυττάζει τὶς προετοιμασίες τοῦ γεύματος μὲ τὸ ἐρευνητικὸ καὶ ἐπιβλητικὸ βλέμμα τῆς οἰκοδεσποίνης, ἀπ' τὴν ὁποία δὲν μπορεῖ νὰ ξεφύγη οὔτε ἡ παραμικρὴ λεπτομέρεια. Ὅταν ἐτελείωσε τὴν ἐπιθεώρησί της, ἕνα χαμόγελο ἱκανοποιήσεως ἐφώτισε τὸ μελαχροινὸ καὶ σκληρὸ πρόσωπό της. Πραγματικῶς ἡ Μαρία, ἡ κπμαριέρα δὲν εἶχε παραλείψει τίποτε !...

Τὸ τραπέζι, σκεπασμένο μὲ τὸ κάτασπρο φρεσκοσιδερωμένο τραπεζομάνδυλο, μὲ τὰ ἀνθοδοχεῖα του γεμᾶτα ἀπὸ φρέσκα λουλούδια καὶ μὲ τὰ σερβίτσια του, ὅλα ἀπὸ πορσελάνη καὶ ἀπὸ ἀσῆμι, ἔχει μιὰ ὄψι ἑορτάσιμο καὶ ἡ κυρία Φρανκὲρ ποὺ τῆς ἀρέσουν ἡ ἐπιδείξεις, ἐνῶ κυττάζει ὅλα αὐτά, σκέπτεται ὅτι ἂν τῆς τὸ ἐπέτρεπαν οἱ πόροι της θὰ ἔδινε συχνότερα τέτοια μεγαλοπρεπῆ γεύματα.

Δυστυχῶς ὅμως οἱ πόροι της εἶνε ἀνεπαρκεῖς : πέρνει ἀπ' τὸ ὑπουργεῖο τῆς Παιδείας τὴ σύνταξη τοῦ συζύγου της ποὺ ἦταν καθηγητὴς καὶ ὁ ὁποῖος πέθανε πρὸ ἑνὸς χρόνου, ἀφήνοντάς της δυὸ παιδιά, τὸν ἐξαετῆ Ρενὲ καὶ τὴν πενταετῆ Ἰωάννα. Ἡ σύνταξίς της δὲν τῆς ἀπαρκεῖ φυσικὰ ἀλλὰ ἡ κυρία Φρανκὲρ εἶνε γυναίκα δραστηρία καὶ μὲ θέλησι μεγάλη. Ἐργάζεται καὶ ὡς στενοδακτυλογράφος σὲ κάποιον χημικὸ καὶ συγχρόνως κάνει τὴν πλασιὲ ἑνὸς ἐργοστασίου ἀρωμάτων. Παρ' ὅλα αὐτὰ ἐν τούτοις, ὁ προϋπολογισμός της παρουσιάζει ἕνα ἔλειμμα ποὺ κάνει νὰ ὑφίσταται συχνὲς ἐνοχλήσεις ἀπ' τοὺς δανειστὰς καὶ τοὺς προμηθευτάς της.

Ἡ κυρία Φρανκὲρ ὅμως δὲν ἀπελπίζεται. Σκέπτεται τὰ ἑκατομμύρια τοῦ θείου Κωσταντέ, ποὺ εἶνε ἀνύπανδρος καὶ ἄκληρος, καὶ τὸν ὁποῖο θὰ κληρονομήσουν τοῦτοι παιδιά της.

— Ὅταν πεθάνει ὁ θεῖος Κωσταντέ, λέει κάθε τόσο, θὰ εἴμαστε πλούσιοι καὶ ὅλα θὰ τακτοποιηθοῦν.

Μόνο ποὺ ὁ πάμπλουτος θεῖος, παρὰ τὰ ἑβδομήντα χρόνια του, δὲν ἔννοεῖ νὰ πεθάνη γρήγορα. Βαστιέται πολὺ καλὰ στὴν ὑγεία του.

— Δὲν πειράζει, λέει ἡ κυρία Φρανκὲρ. Κάποτε θὰ πεθάνη. Γι' αὐτὸ πρέπει πάντα νὰ τὸν περιποιόμαστε καὶ νὰ τὸν καλοπιάνουμε ὅσο εἶνε ἀκόμη ζωντανός.

Καὶ τὸ γεῦμα αὐτὸ ποὺ ἑτοίμασε μὲ τοσὴ ἐπιμέλεια, τὸ δίνει πρὸς τιμὴ τοῦ θείου Κωσταντέ.

— Μαρία, λέει ἡ οἰκοδέσποινα στὴν καμαριέρα, τώρα ποὺ ὅλα εἶνε ἕτοιμα, πετάξου νὰ πάρης τὸ ψωμὶ καὶ τὰ ντὶ-φρὺῦ ποὺ παράγγειλα στὸν ζαχαροπλάστη. Πᾶρε μαζυ σου καὶ τὰ παιδιὰ ποὺ κάνουν τόση φασαρία στὸν κῆπο καθὼς καὶ τὸν Ντίκυ, ποὺ τὸν κάνουν νὰ γαυγίζη μέσα στὴν κουζίνα.

Ὁ Νείκυ εἶνε ὁ σκύλλος τοῦ σπιτιοῦ, ἡ χαρὰ τῶν παιδιῶν καὶ τῆς μητέρας...

Ἡ οἰκοδέσποινα περιμένει ν' ἀπομακρυνθῆ ἡ ὑπηρέτρια, ἔπειτα ἐνῶ στὸ πρόσωπό της ζωγραφίζεται μια παράξενη ἔκφρασις, σκυβει καὶ πέρνει ἀπ' τὸν μπουφφὲ, ἕνα καλαθάκι γεμᾶτο ἀπὸ κάτι ὡραῖα μεγάλα μαῦρα σῦκα μὲ μακρυὰ οὐρά, ποὺ εὐωδιάζουν ἀπὸ μακρυὰ καὶ πού ἀπ' τὶς σχισμάδες τους διακρίνεται τὸ κατακόκκινο σὰν αἷμα ὁσωτερικό τους. Εἶνε φρεῦτα σπάνια καὶ ἀκριβά, τὰ ὁποῖα ἡ κυρία Φρανκὲρ τὰ ἔφερε ἐπίτηδες ἀπ' τὸ Περπινιὰν γιὰ τὸ γεῦμα τοῦ θείου, στὸν ὁποῖον ἀρέσουν ὑπερβολικά.

Ἡ οἰκοδέσποινα τὰ βγάζει ἕνα-ἕνα καὶ τὰ τοποθετεῖ μὲ προσοχὴ σὲ σχῆμα πυραμίδος μέσα στὴν μεγάλη φρουτιέρα, ποὺ εἶνε στρωμένη μὲ φύλλα συκιᾶς. Τελευταῖα τοποθετεῖ ἐπάνω-ἐπάνω, δυὸ-τρία σῦκα ποὺ εἶνε πιὸ μεγάλα ἀπὸ τὰ ἄλλα. Διαλέγει τὸ μεγαλύτερο ἀπ' ὅλα, τὸ πιὸ γιομάτο, τὸ πιὸ ἐλκυστικὸ καὶ τὸ βάζει μέσα σ' ἕνα πιάτο δίπλα. Ἔπειτα τεντώνει τ' αὐτιά της, πλησιάζει στὴν πόρτα καὶ κυττάζει γιὰ νὰ βεβαιωθῆ ὅτι εἶνε μόνη καὶ, ξαναγυρίζοντας μέσα, βγάζει ἀπὸ κάποιο συρτάρι ἕνα μπουκαλάκι μὲ κρυστάλλινο βούλωμα ποὺ περιέχει ἕνα ἀχρωμάτιστο ὑγρό, καὶ μιὰ σύριγγα. Ξεβουλώνει τὴν σύριγγα, τὴν γεμίζει μὲ τὸ μυστηριῶδες ὑγρό, καὶ μὲ προσοχὴ τὸ χύνει μέσα στὸ μεγάλο σῦκο ποὺ ἔχει κρατήσει στὸ πιάτο κατὰ μέρος. Ξαναβάζει τὸ μπουκαλάκι καὶ τὴν σύριγγα στὸ συρτάρι καὶ ἔπειτα τοποθετεῖ τὸ σῦκο ἐπάνω ἀπὸ τὰ ἄλλα στὴν κορυφὴ τῆς πυραμίδος, ἐνῶ ἕνα σατανικὸ χαμόγελο φωτίζει τὸ σκληρὸ πρόσωπό της. Ἔχει τὸν λόγο της ποὺ γελάει ἡ οἰκοδέσποινα...

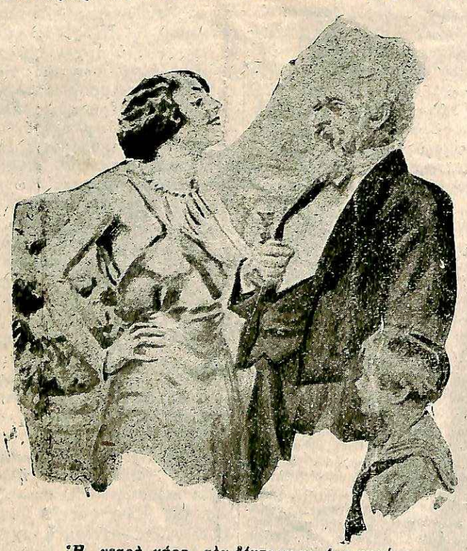

Ἡ νεαρὰ χήρα τὸν δέχτηκε γεμάτη χαρά...

Τὸ ὑγρὸ ἐκεῖνο ποὺ διωχέτευσε μὲ τόσες προφυλάξεις μέσα στὸ σῦκο, εἶνε τὸ δυνατώτερο δηλητήριο ποὺ μπορεῖ νὰ φανταστῆ κανεὶς καὶ ποὺ τὸ ἐφεῦρε πρὸ ὀλίγου καιροῦ ὁ προϊστάμενός της. Ἡ κυρία Φρανκὲρ ξέρει καλὰ ὅλα τὰ σχετικὰ μὲ τὸ δηλητήριο ἐκεῖνο, γιατὶ αὐτὴ ἔγραψε στὴν γραφομηχανὴ τὴν ἔκθεσι ποὺ ἑτοίμασε ὁ προϊστάμενός της γιὰ τὴν ἀνακοίνωσι πρὸς τὴν Ἀκαδημία τῶν Ἐπισημῶν. Μιὰ σταγόνα ἀρκεῖ γιὰ νὰ σκοτώση μέσα σὲ λίγες ὧρες ἕνα περιστέρι ἢ ἕνα κουνέλι. Δέκα σταγόνες εἶνε ἀρκετὲς γιὰ ἕνα βῶδι. Στοὺς ἀνθρώπους δὲν ἔχει δοκιμασθῆ ἀκόμη, ἀλλὰ ὁ ἐφευρέτης του ὑπολογίζει ὅτι ἡ ἴδια ποσότης εἶνε ἀρκετὴ γιὰ νὰ σκοτώση σὲ λίγες ὧρες ἕναν ἄνθρωπο. Ἡ κυρία Φρανκὲρ θὰ δοκιμάση πρώτη αὐτὴ γιὰ λογαριασμότης τὴν δύναμι τοῦ δηλητηρίου στὸ θεῖο μὲ τὰ ἑκατομμύρια.

Ἔχει ἑτοιμάσει ἀπὸ τώρα τὴν φράσι μὲ τὴν ὁποία θὰ τοῦ προσφέρη τὸ φαρμακεμένο σῦκο στὰ ἐπιδόρπια.

— Θεῖε μου, θὰ τοῦ πῆ, αὐτὰ τὰ σῦκα εἶν' ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ σᾶς ἀρέσουν τόσο πολύ. Τὰ ἔφερα ἐπίτηδες γιὰ σᾶς. Νά, αὐτὸ ἐδῶ εἶνε τὸ καλύτερο.

«Τὸ δηλητήριο δὲν ἀφίνει κανένα ἴχνος οὔτε στὰ ἐντόσθια, οὔτε σὲ κανένα ἄλλο μέρος τοῦ σώματος» ἔγραφε ὁ ἐφευρέτης χημικὸς στὴν ἔκθεσι ποὺ ἐδακτυλογράφησε ἡ ἀποφασιστικὴ χήρα.

Ὄρθια μπροστὰ στὴν φρουτιέρα ἡ κυρία Φρανκὲρ ἀποθαυμάζει τὸ σῦκο ποὺ θὰ τῆς φέρει τὰ ἑκατομμύρια.

Μιὰ ὀχλαγωγία ἀκούγεται ἔξαφνα ἀπ' ἔξω καὶ διακόπτει τοὺς ἐγκληματικοὺς ρεμβασμούς της. Εἶνε τὰ παιδιὰ ποὺ γυρίζουν μαζὺ μὲ τὴν Μαρία.

Τὴν ἴδια στιγμὴ ἀντηχεῖ τὸ κουδοῦνι τοῦ τηλεφώνου ἀπ' τὸ γειτονικὸ σαλονάκι. Ἡ κυρία Φρανκὲρ τρέχει τρομαγμένη καὶ ἕνα ἀκατανίκητο ρίγος περνάει τὸ κορμί της, ἐνῶ πέρνει τὸ ἀκουστικὸ στὸ χέρι της. Νομίζει πὼς θ' ἀκούση τὸν Ἀστυνόμο τῆς περιφερείας νὰ τῆς λέη :

«Ἐν ὀνόματι τοῦ Νόμου, σᾶς συλλαμβάνω. Κατηγορεῖσθε ὅτι ἐδηλητηριάσατε τὸν Ὀνορῖνο Κωσταντέ».

Δὲν εἶνε ὅμως ὁ Ἀστυνόμος στὸ τηλέφωνο. Εἶνε κάποιος ἄγνωστος, στὸν ὁποῖο ἡ τηλεφωνήτρια ἔδωσε κατὰ λάθος τὸν δικό της ἀριθμό. Εἶνε τόση ἡ ταραχὴ τῆς χήρας ὥστε βάλη μὲ τὴν τηλεφωνήτρια.

Ξαναγυρίζει πάλι στὴν τραπεζαρία καὶ πέρνει τὴν φρουτιέρα μὲ τὰ σῦκα γιὰ νὰ τὴν βάλη στὴν θέσι της, ἐπάνω στὸν μπουφφέ. Μὰ ἔξαφνα τὰ μάτια της καρφώνονται γουρλωμένα στὴν φρουτιέρα, τὸ χέρι της τρέμει καὶ νοιώθει τὰ γόνατά της ἕτοιμα νὰ λυγίσουν.

— Θεέ μου ! ψιθυρίζει.

Μὰ τί συμβαίνει ; Ἀπλούσταται τὸ σῦκο, τὸ μοιραῖο δηλητηριασμένο σῦκο, ποὺ προορίζοτανε γιὰ τὸ θεῖο Κωσταντέ, δὲν εἶνε πειὰ στὴ θέσιτου.

— Καὶ ὅμως, λέει μονολογῶντας ἡ χήρα, δὲν εἶνε δυνατόν !..

Κυττάει καλά, τρίβει τὰ μάτια της, πασπατεύει μὲ τὰ χέρια τὰ σῦκα, κυττάζει δεξιὰ κι' ἀριστερά, κάτω στὸ πάτωμα, ἀλλὰ τὸ σῦκο δὲν βρίσκεται πουθενά.

Ξαφνικὰ μιὰ ἰδέα περνάει ἀπ' τὸ μυαλό της, μιὰ τρομερὴ ἰδέα ποὺ τὴν κάνει νὰ κιτρινίση ἀκόμη περισσότερο.

Τρέχει στὴν πόρτα τῆς τραπεζαρίας καὶ φωνάζει μὲ μιὰ φωνὴ ποὺ ἔχει κάτι τὸ ἀπελπιστικό :

— Ἰώννα ! Ρενέ ! Ἐλᾶτε δῶ, γρήγορα.

Τὰ δυὸ παιδιὰ ἐμφανίζονται τρέχοντας ἀκολουθοῦμενα ἀπὸ τὴν ὑπηρέτρια.

— Ποιὸς ἀπ' τοὺς δυὸ σας πῆρε ἕνα σῦκο ;

— Ἐγὼ ὄχι, λέει τὸ ἕνα.

— Οὔτε γώ, μαμᾶ, λέει καὶ τὸ ἄλλο.

— Μήπως τὸ πῆρες σὺ Μαρία ;

— Ὄχι, κυρία,

Ὅλοι τους καθὼς μιλοῦν, ἔχουν ὕφος εἰλικρινές.

— Ἀχ, Θεέ μου, τί νὰ κάνω ; ψιθυρίζει ἡ κυρία Φρανκὲρ. Ἂν τὸφαγε κανένα ἀπὸ τὰ παιδιά μου καὶ δὲν τὸ μαρτυράει ἀπὸ φόβο ;

Γυρίζει στὴν τραπεζαρία. Δαγκώνει τα χέρια της ἀπ' τὴν ἀπελπισία. Πῶς νὰ τὰ κάνη νὰ μαρτυρήσουν ; Νὰ τοὺς πῆ τὴν ἀλήθεια, δὲν εἶνε δυνατόν. Ἄλλως τε δὲν θὰ τὴν πιστέψουν.

— Ἀχ, Θεέ μου, τί νὰ κάνω, λέει, βηματίζοντας ἐπάνω-κάτω ἀλαφιασμένη.

Τρέχει πάλι στὸν διάδρομο, φωνάζει τὰ παιδιά, τὰ πέρνει στὴν ἀγκαλιά, τὰ γεμίζει ἀπὸ φιλιὰ καὶ τὰ παρακαλεῖ, σχεδὸν μὲ δάκρυα στὰ μάτια, νὰ τῆς ποῦνε τὴν ἀλήθεια.

Ἐκεῖνα ἐπιμένουν ὅτι δὲν πῆραν τὸ σῦκο.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἡ ὥρα περνάει. Ἡ χήρα μπαίνει στὸ δωμάτιό της νὰ ντυθῆ γιὰ νὰ ὑποδεχθῆ τὸν θεῖο καὶ τοὺς καλεσμένους.

Αἴφνης μιὰ κραυγὴ ἀκούγεται ἀπ' τὸν διάδρομο.

— Μαμᾶ ! φωνάζουν τὰ παιδιά.

Ἔνστομη ἡ χήρα τρέχει ἔξω.

— Τί συμβαίνει ; ρωτάει μὲ ἀγωνία.

— Ὁ Νείκυ !... ὁ καϋμένος ! Ψόφησε !...

— Πῶς, πότε, ποῦ ;

— Μέσα στὸ ξύλινο σπιτάκι του. Ξαπλώθηκε ξαφνικὰ κάτω, τέντωσε τὰ πόδια του καί... δὲν ἔβγαλε τσιμουδιὰ ἀπὸ τὸ στόμα του.

— Δόξα σοι ὁ Θεός ! λέει μὲ ἀνακούφισι ἡ χήρα.

— Γιατί, μαμᾶ, ρωτοῦν ἔκπληκτα τὰ παιδιά.

— Ἔτσι... Δὲν ξέρετε σεῖς...

***

Σὲ λίγο ἤρθε κι' ὁ θεῖος. Ἡ νεαρὰ χήρα ἔτρεξε νὰ τὸν ὑποδεχθῆ μὲ τὸ χαμόγελο στὸ στόμα γεμάτη χαρά. Ἡ τρυφερότης ποὺ τοῦ ἔδειχνε τώρα καὶ οἱ περιποιήσεις ποὺ τοῦ ἔκανε φανέρωναν πὼς πραγματικὰ εἶχε μετανοήσει εἰλικρινῶς.

Η ΠΕΡΙΦΗΜΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Η ΣΥΖΥΓΟΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΚΑΝΔΑΥΛΟΥ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Δὲν ἤτανε κἀν γυναῖκα ! Ἤτανε θεά, ἡ πιὸ ἀξιολάτρευτη μάλιστα ἀπὸ τὶς θεές : ἡ Ἀφροδίτη !...

Ἀμέριμνη ἡ βασίλισσα, μὴ ὁ ποπτευομένη ὅτι μποροῦσαν νὰ τὴ βλέπουν δέβηλα μάτια, εἶχε παραδοθῆ στὶς περιποιήσεις τῆς μαύρης δούλης της. Ἔπειτα ξαπλώθηκε σ' ἕνα πλούσιο κρεββάτι, ὅπου ἄφησε νὰ τὴν πάρη ἕνας ἐλαφρὸς ὕπνος.

— Ἔ λοιπὸν ; ξαναρώτησε ὁ Κάνδαυλος, σκεπάζοντας τὸ φεγγίτη μὲ τὸ παραπέτασμα.

Ἡ θεία ἐκείνη ἐμφάνισις δὲν τοῦ ἐτάραζε πειὰ τὸ μυαλὸ καὶ ὁ Γύγης εἶχε συνέλθει.

— Ὦ Μεγαλειότατε ! ἀπάντησε. Εἶμαι νικημένος. Ἡ Νεμέα μου παραβαλλομένη μὲ τὴ βασίλισσα εἶνε ὅτι τὸ διαμάντι παραβαλλόμενο πρὸς τὸ κρύσταλλο...

— Τότε πᾶμε !... εἶπε ὁ βασιλεὺς γεμάτος χαρά. Πᾶμε, φίλε μου... Πᾶμε γρήγορα, πρὶν μᾶς ἀντιληφθοῦν.

Ὁ Γύγης πῆγε νὰ πῆ : «Φεύγουμε κιόλας !...», μὰ ὁ βασιλεὺς τὸν παρέσυρε γρήγορα ἔξω.

***

— Δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ σοῦ τὸ πῶ, Γύγη, εἶπε σοβαρὰ ὁ Κάνδαυλος, ὅταν εὑρέθηκε μαζὺ μὲ τὸν ἀρχιοινοχόο του μακρυὰ ἀπὸ τὰ διαμερίσματα τῆς βασιλίσσης, δὲν εἶν' ἀνάγκη νὰ σοῦ πῶ, πὼς ὅλ' αὐτὰ πρέπει νὰ τὰ θεωρήσης σὰν ἕνα ὄνειρο, ἕνα ὄνειρο ποὺ πρέπει νὰ τὸ ξεχάσης ὅσο γλυκὸ κι' ἂν σοῦ φάνηκε. Βέβαιος γιὰ τὸ σεβασμό σου καὶ τὴν ἀφοσίωσή σου, θέλησα νὰ σοῦ ἀποδείξω, μ' ἕναν τρόπο πολὺ πειστικό, πόσο ἡ Νυσία μου εἶνε ὡραία... Τώρα ἐπείσθης πειά... Λοιπόν, στὸ μέλλον δὲν θὰ πῆς οὔτε μιὰ λέξη ἀπ' ὅσα εἶδες οὔτε σὲ μένα τὸν Ἴδιο...

Ὁ Γύγης συγκατένευσε καταφατικὰ καὶ εἶπε :

— Ποτέ !

— Ἐξ ἄλλου, ἐξακολούθησε ὁ βασιλεὺς πιὸ εὔθυμα τώρα, γιὰ νὰ σὲ καθησυχάσω καὶ σένα μὴ τυχὸν καὶ μετανοήσω γιὰ τὴν ἐμπιστοσύνη ποὺ σοῦ ἔδειξα—πράγμα τὸ ὁποῖον, σὲ βεβαιώνω, δὲν θὰ συμβῆ ποτὲ—κράτησε τὸ δαχτυλίδι ποὺ σοῦ ἔδωσα γιὰ κάμποσον καιρὸν ἀκόμα. Ἂν θέλης...

— Καλά, Μεγαλειότατε, θὰ τὸ κρατήσω, ἀπάντησε ὁ Γύγης.

Δὲν ἤτανε κουτὸς ὁ Γύγης ποὺ κράτησε τὸ δαχτυλίδι. Σκεφτόταν ὅτι παρ' ὅλα ὅσα κι' ἂν ἔλεγε ὁ βασιλεὺς ἤταν δυνατόν, ὅταν ἡ ψυχρὴ σκέψις θὰ διαδεχότανε σ' αὐτὸν τὴν χαρὰ τοῦ θριάμβου, νὰ μετανοήση, γιατὶ εἶχε φανερώση σ' ἕναν ἀπὸ τοὺς ὑποτελεῖς του τὴν ὡμορφιὰ τῆς Νυσίας, τὴν κρυφὴ χαρὰ τῶν ματιῶν του.

Συνέβη ὅμως αὐτό ; Μετανόησε τάχα ὁ Κάνδαυλος γιατὶ εἶχε ἐνεργήσει ἔτσι ; Ἴσως ναί, ἴσως ὄχι.

***

Λίγες στιγμὲς πρὶν ὁ Κάνδαυλος μὲ τὸ Γύγη μποῦν στὸ διαμέρισμα τῶν λουτρῶν ἀπὸ τὴν κρυφὴ πόρτα, μιὰ γυναῖκα τῆς ὑπηρεσίας τῆς βασιλίσσης εἶχε μπῆ ἀπὸ τὴ συνηθισμένη πόρτα στὸ ἴδιο διαμέρισμα γιὰ νὰ πάρη κάποιο ἀντικείμενο.

Αὐτὴ ἡ γυναῖκα ἦταν ἡ Βακχίς, ἡ μικροῦλα ἀπὸ τὴ Μυσία τῆς ὁποίας ὁ Γύγης τόσο περιφρονητικὰ εἶχε ἀποκρούσει τὸν ἔρωτα.

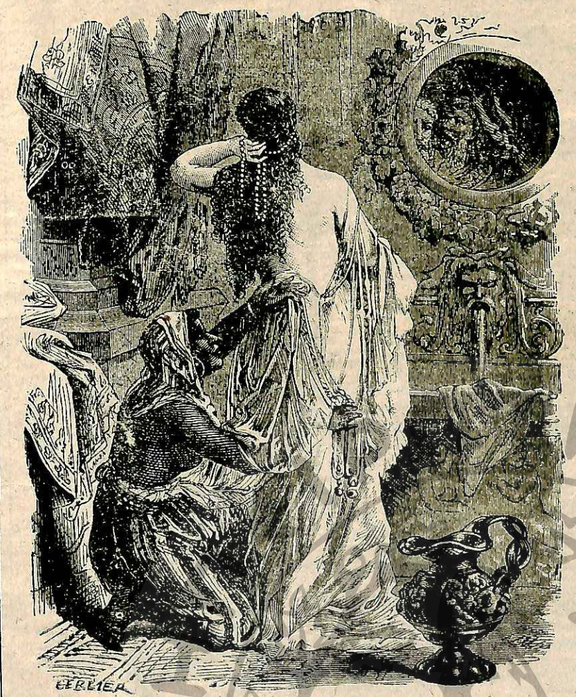

Ἡ βασίλισσα εἶχε παραδοθεῖ στὶς φροντίδες τῆς δούλης...

Βλέποντας ἄξαφνα, τὸ Βασιλέα καὶ τὸν οἰνοχόο του νὰ μπαίνουν κι' αὐτοὶ μέσα σ' αὐτὸ τὸ διαμέρισμα ποὺ ἦταν σχεδὸν σὰν ἱερό, ξαφνιάστηκε πολὺ καὶ τράμαξε.

Γι' αὐτὸ ἔσπευσε ἀμέσως νὰ κρυφτῆ πίσω ἀπὸ κάποιο ἔπιπλο. Ἔτσι, ἐνῶ οἱ δύο ἄντρες παρακολουθοῦσαν μ' ἀχόρταγο βλέμμα ἀπὸ τὸ στρογγυλὸ φεγγίτη, ὅλες τὶς κινήσεις τῆς βασιλίσσης, τοὺς παρακολουθοῦσε κι' αὐτοὺς τὸ περίεργο βλέμμα τῆς Βακχίδος.

Ὅταν ὁ βασιλεὺς κι' ὁ οἰνοχόος του ἔφυγαν, ἡ Βακχὶς ἐβγῆκε ἀπὸ τὸν κρυψῶνα της καὶ ἀφοῦ ἔκανε μία κίνησι ἀπεριορίστου ἐκπλήξεως, ποὺ θὰ μποροῦσε κανεὶς ἀλάθητα νὰ τὴν ἐξηγήση μ' αὐτὰ τὰ λόγια : «Μὰ αὐτὸ εἶνε πάρα πολύ !...», διευθύνθηκε κι' αὐτὴ πρὸς τὴν αἴθουσα ὅπου ἡ Νυσία ἀναπαυόταν μετὰ τὸ μπάνιο της.

Ἡ Ζάκα, ἡ μαύρη σκλάβα, ἀρνήθηκε νὰ τῆς ἐπιτρέψη νὰ μπῆ μέσα, γιατὶ ἡ βασίλισσα κοιμόταν.

— Θὰ τὴν ξυπνήσω, εἶπε ἡ Βακχὶς κλ μὴν ἀνησυχῆς καθόλου : ἀντὶ νὰ μὲ μαλλώση ποὺ τὴν ἐξύπνησα ἀπεναντίας θὰ μὲ εὐχαριστήση. Ἔχω νὰ τῆς ἀνακοινώσω κάτι πολὺ σπουδαῖο.

Πράγματι ὕστερ' ἀπὸ λίγα λεπτὰ συνομιλίας μὲ τὴ Βακχίδα, ἡ βασίλισσα, κατάχλωμη καὶ μὲ τὰ χαρακτηριστικά της συνεσπασμένα ἀπὸ ἕνα ἄγριο θυμό, ἔβγαλε ἀπὸ τὸ λαιμό της ἕνα περιδέραιο μὲ μαργαριτάρια καὶ τὸ ἔρριψε στὴ Βακχίδα, λέγοντάς της.

— Εὐχαριστῶ, Βακχίς.. Αὐτὸ σοῦ τὸ χαρίζω γιὰ τὶς πληροφορίες σου.

***

Ὁ Κάνδαυλος εἶχε διατάξει νὰ προετοιμάσουν γιὰ ἐκείνη τὴν ἡμέρα ἕνα μεγάλο κυνήγι ἀγριοχοίρων, ὅπου ὁποῖο θὰ τὸν συνώδευε κ' ἡ βασίλισσα.

Μὰ τὴ στιγμὴ τῆς ἀναχωρήσεως, ἡ βασίλισσα εἶπε πὼς δὲν θὰ πήγαινε. Εἶπε πὼς ἦταν ἀδιάθετη. Ἀνήσυχος ὁ βασιλεὺς προσεφέρθη νὰ μὴν πάη κι' αὐτὸς στὸ κυνήγι.

— Ὄχι, εἶπε μὲ τὴν πιὸ χαριτωμένη φωνή, ὄχι, ὄχι, ἀγαπητέ μου βασιλεῦ, δὲν θέλω νὰ στερηθῆτε πρὸς χάριν μου μιᾶς τόσον εὐχαρίστου διασκεδάσεως. Ἡ ἀδιαθεσία μου εἶν' εὐτυχῶς ἐλαφρυά, ἕνας ἀσήμαντος πονοκέφαλος ποὺ θὰ μοῦ περάση ὥσπου νὰ γυρίσετε. Πηγαίνετε λοιπὸν καὶ καλὴ ἐπιτυχία στὸ κυνήγι !.

— Πόσο μ' ἀγαπάει !... σκεφτόταν ὁ Κάνδαυλος. Τὶ διαφορὰ ὑπάρχει μεταξὺ αὐτῆς κ' ἐκείνου τοῦ τέρατος, τῆς Θραγγελίας, τῆς πρώτης μου γυναίκας.

Μόλις ὁ βασιλεὺς ἔφυγε ἀπὸ τὸ παλάτι, ἡ μαύρη δούλη, ἡ Ζάκα, παρουσιάστηκε στὸ Γύγη καὶ τοῦ εἶπε :

— Ἡ βασίλισσα θέλει νὰ σοῦ μιλήση. Ἀκολούθησέ με.

Ὁ Γύγης βιάστηκε νὰ ὑπακούση.

Ἡ Νυσία περίμενε τὸ μεγάλο οἰνοχόο σ' ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ πλούσια δωμάτια τῶν διαμερισμάτων της. Εἶχε φορέσει γιὰ τὴν περίσταση τὸ πιὸ ὑπέροχο φόρεμά της κι' ἀπάνω στὸ κεφάλι της λαμποκοποῦσε τὸ βασιλικὸ στέμμα !

Καθισμένη ἔτσι, μεγαλοπρεπής, σ' ἕνα θρόνο ἀπὸ χρυσάφι καὶ πολύτιμα πετράδια, ἦταν ὡραία, ἐξαιρετικὰ ὡραία... καὶ χωρὶς νὰ θέλη ὁ Γύγης, καθὼς θυμόταν ὅλα ὅσα εἶχε δῆ τὸ πρωΐ, μόλις βρέθηκε μπροστὰ στὴ βασίλισσα, ἀναλογίστηκε τὴ γυναίκα του τὴν πεθαμένη Νεμέα.

Μὰ μιὰ σκέψις ἄξαφνη, καὶ τρομερή, ποὺ πέρασε ἀπὸ τὸ μυαλό του, ἔκανε ν' ἀφήσει ἀμέσως τὶς ἀναμνήσεις του. Βέβαιος ὅτι ἡ βασίλισσα τὸν ἐζητοῦσε γιὰ κάποια ὑπηρεσιακὴ ὑπόθεση, φανταζόταν πὼς θὰ τὴν εὕρισκε περιστοιχισμένη, ἀπὸ τὴν αὐλή της. Μὰ ἡ βασίλισσα ἦταν μόνη. Ὁλομόναχη. Οὔτε ἕνας ἄρχοντας δὲ ὁρισκόταν κοντά της ! Οὔτε ἕνας φρουρός !... Οὔτε μιὰ δούλη.

Ἡ μαύρη Ζάκα, ἀφοῦ ἀνήγγειλε στὴ βασίλισσα τὸ μεγάλο οἰνοχόο, ἀπεσύρθη.

Γιατὶ αὐτὴ ἡ μονχξιά ;

Ὁ Γύγης εἶχε ἀμέσως ἕνα προαίσθημα : *Ἡ βασίλισσα τὰ ἤξερε ὅλα !*

Καὶ στὸ προαίσθημά του αὐτὸ δικαιολογήθηκε ἀπὸ τὰ πρωϊαλόγια τῆς βασιλίσσης, ἡ ὁποία τοῦ εἶπε :

(Ἕπεται τὸ τέλος)

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

ΤΑ ΤΡΙΑ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΑ

(Τῆς Κορώνης)

Μιὰ φορὰ κι' ἕναν καιρὸ ἦταν ἕνας βασιλιᾶς ποὺ εἶχε τρία παιδιά. Μιὰ μέρα λοιπὸν πήγανε τὰ παιδιά του καὶ τοῦ εἶπαν.

—Πατέρα νὰ δώσης τοῦ καθενός μας ἕνα καράβι. Θέλουμε νὰ φύγουμε καὶ οἱ τρεῖς νὰ πᾶμε νὰ βροῦμε τὴν τύχη μας.

—Καλά, παιδιά μου, μιὰ καὶ τὸ θέλετε ἂς γίνη ἡ χάρη σας, τοὺς ἀπάντησε ὁ βασιλιᾶς Μόνο δὲ θέλω νὰ φύγετε ὅλοι μαζί, γιατὶ ἔτσι θὰ μείνω ἔρημος. Ἂς φύγη ἕνας-ἕνας...

Φορτωσε λοιπὸν ὁ μεγάλος ἕνα καράβι με πραμάτειες ἀκριβὲς καὶ μπῆκε μέσα κ' ἔφυγε. Ταξείδεψε δυὸ-τρεῖς μέρες καὶ τὴν τελευταία μέρα ἔπεσε τὸ καράβι του ἔξω σὲ μιὰ ξέρα καὶ τσακίστηκε. Βγῆκε ἐκεῖνος κολυμπῶντας στὴ στεριὰ κι' ἀνέβηκε σ' ἕνα βουνό. Ἐκεῖ ποὺ πήγαινε ἔφτασε σ ἕνα σταυροδρόμι, ὅπου βρῆκε μιὰ πλάκα ποὺ ἔγραφε:

«"Οποιος πάει ἀπ αὐτὸν τὸν δρόμο γυρίζει»
καὶ: «"Οποιος πάει ἀπ' αὐτὸν τὸν δρόμο δὲν γυρίζει»

—Μπᾶ, λέει τὸ βασιλόπουλο, ἂς πάω ἀπὸ κεῖ ποὺ δὲν γυρίζει, νὰ ἰδῶ τί θὰ μοῦ τύχη.

Τράβηξε ἴσια κι' ἔφτασε σ' ἕνα περιβόλι. Μπῆκε μέσα νὰ κόψη λουλουδάκια, ὅταν ἀξαφνα βλέπει μιὰ Ὀβρηὰ νὰ βγαίνη ἀπὸ ἕνα σπίτι καὶ νὰ τοῦ φωναξῆ:

—Μή, βρέ, θεοσκοτωμένε, τοῦ φώναξε, μὴ κοβῆς τίποτε γιατὶ θἄρθη ἡ βασίλισσα καὶ ἂν βρῆ τὸ περιβόλι ρημαγμένο θὰ μᾶς κόψη.

—Καλὰ κυρά, φεύγω, τῆς ἀπάντησε τὸ βασιλόπουλο.

—Γιὰ στάσου. Ἔρχεσαι νὰ γίνης ὑπηρέτης μου;

—Ἔρχομαι;

—Πόσα θέλεις;

—Τόσα.

—Μὲ μιὰ συμφωνία ὅμως. Ὅποιος ἀπὸ τοὺς δυὸ μας μετανοήση, νὰ τοῦ κόβη ὁ ἄλλος τρεῖς λουρίδες κρέας ἀπ' τὴν πλάτη του.

—Καλά, κυρά, σύμφωνοι...

Μπῆκε λοιπὸν τὸ παιδὶ ὑπηρέτης κι' ἡ Ὀβρηὰ τὸν ἔβαλε νὰ κάνη τὶς χειρότερες δουλειές: Νὰ σκάβη, νὰ κλαδεύη, νὰ ποτίζη καὶ μέρα νύχτα δὲν τὸν ἄφηναν σὲ ἡσυχία. Τὸ βασιλόπουλο τὸ κακόμοιρο ποὺ δὲν ἤταν μαθημένο ἀπὸ τέτοια πράγματα, στενοχωριόταν πολύ. Μιὰ μέρα ποὺ δὲ βάσταξε πειά, πάει καὶ λέει τῆς Ὀβρηᾶς:

— Κυρά, δὲν μπορῶ πειὰ νὰ σὲ δουλεύω· κουράζομαι, στενοχωριέμαι, θὰ φύγω.

— Καλά, παιδί μου, τοῦ ἀπάντησε ἐκείνη, κάνε ὅπως θέλεις... Μὴ ξεχνᾶς ὅμως τὴ συμφωνία ποὺ κάναμε.

Κι' ἄμεσως χωρὶς νὰ χάση καιρό, παίρνει ἕνα μαχαῖρι κοὶ τοὺκόβει τρεῖς λουρίδες κρέας ἀπὸ τὴν πλάτη του. Ἔπειτα τὸν ἄφισε νὰ φύγη. Σὲ κακὸ χάλι ἐκεῖνος, πῆγε στὴν πολιτεία ὅπου μπῆκε στὸ νοσοκομεῖο γιὰ νὰ τοῦ γιατρεύουνε τὶς πληγές.

Σὰν πέρασε καιρὸς καὶ δὲν γύριζε πίσω ὁ μεγάλος του γυιός, φόρτωσε ὁ βασιλιᾶς ἕνα καράβι καὶ τῶδωσε τοῦ δευτερου. Μπῆκε μέσα κ' ἐκεῖνος κι' ἔφυγε.

Ταξείδεψε δυὸ-τρεῖς μέρες καὶ σὰν ἔφτασε στὴ μεριὰ ποὺ εἶχε τσακισθεῖ ὁ ἀδελφός του, τσάκισε κι' ἐκεῖνος τὸ καράβι του καὶ βγῆκε ἔξω κολυμπῶντας.

Ἀνέβηκε στὸ βουνὸ κι' ἔφτασε στὸ σταυροδρόμι. Εἶδε τὶς πλάκες μὲ τὶς ἐπιγραφὲς καὶ εἶπε:

— Ἂς πάω ἀπὸ κεῖ ποὺ δὲν γυρίζει νὰ ἰδοῦμε τὶ θὰ μοῦ βγῆ.

Τράβηξε ἴσια καὶ βρέθηκε στῆς Ὀβρηᾶς τὸ περιβόλι. Πῆγε νὰ κόψη ἕνα κλαράκι καὶ βλέπει τὴν Ὀβρηὰ νὰ τρώγη καταπάνω του σὰν λάμια.

-- Μή, θεοσκοτωμένε, μὴ κόβεις τὰ λουλούδια καὶ θἄρθη ἡ βασίλισσα καὶ θὰ βρῆ τὸ περιβόλι ρημάδι.

— Καλὰ κυρά, φεύγω.

— Γιὰ στάσου, ἔρχεσαι νὰ μπῆς ὑπηρέτης μου;

— Ἔρχομαι.

— Πόσα θὰ σοῦ δώσω;

— Τόσα.

— Μὲ μιὰ συμφωνία ὅμως. Ὅποιος μετανοιώση πρῶτος ἀπὸ τοὺς δυὸ μας θὰ τοῦ κόβει ὁ ἄλλος τρεῖς λουρίδες κρέας ἀπὸ πάνω του.

— Καλά, κυρά μου, σύμφωνοι.

Μπῆκε τὸ παιδὶ ὑπηρέτης καὶ τῶβαλε ἡ Ὀβρηὰ νὰ κάνη τὶς βαρύτερες δουλειές, ὥσπου μπαίλντισε πειὰ τὸ βασιλόπουλο καὶ τῆς εἶπε:

— Κυρά, θὰ φύγω, δὲν μπορῶ πειό, στενοχωρόθηκα, ἔχω πεθάνει ἀπὸ τὴν πολλὴ δουλειά.

— Καλό, παιδί μου, νὰ φύγης. Μὴν ξεχνᾶς ὅμως τὴ συμφωνία μας.

Κι' ἀμέσως ἡ Ὀβρηὰ τοῦ ἔκοψε τρεῖς λουρίδες κρέας ἀπ' τὴν πλάτη του καὶ ὕστερα τὸν ἔδιωξε κακὴν κακῶς.

Πῆγε κι' αὐτὸς κούτσα-κούτσα ὥς τὴν πολιτεία καὶ μπῆκε στο ἴδιο νοσοκομεῖο μὲ τὸν ἀδελφό του. Τὸν βρῆκε κι' αὐτὸν ἐκεῖ καὶ καθονταν οἱ δυὸ τους κι' ἔκλαιγαν τὰ βάσανά τους.

Πέρασε κάμποσος καιρὸς κι' ὁ γερο - βασιλιᾶς μὴ βλέποντας τὰ δυὸ παιδιὰ του νὰ γυρίζουν φόρτωσε ἕνα καράβι καὶ τῶδωσε τοῦ μικρότερου. Τὸ πῆρε κ' ἐκεῖνος κι' ἔφυγε.

Ἔφτασε στὶς ἔρες ποὺ εἶχαν τσακιστεῖ τ' ἀδέλφια του καὶ τσακίστηκε κι' αὐτός. Βγῆκε ἔξω, ἀνέβηκε στὸ βουνὸ κι' ἔφτασε στὸ σταυροδρόμι. Πῆρε κι' ἐκεῖνος τὸν δρόμο ποὺ δὲν γυρίζε πίσω κι' ἔφτασε στὸ περιβόλι τῆς Ὀβρηᾶς.

«Ἀχ τί ὡραῖο περιβόλι, λέει.

Κι' ἀμέσως πιάνει καὶ κόβει ἕνα λουλουδάκι, μὰ νάσου ἀμέσως παρουσιάζεται ἡ Ὀβρηὰ τρέχοντας.

— Μή, μπρὲ θεοσκοτωμένε, τοῦ φωνζάει, μὴ κόβης τὰ λουλουδία τῆς βασιλίσσας... Θὰ σὲ σκοτώση ἅμα τὰ βρῆ κομμένα.

— Φεύγω, κυρά μου, φεύγω.

— Γιὰ στάσου, μὴ φεύγης. Ἔρχεσαι νὰ μπῆς ὑπηρέτης μου;

— Ἔρχομαι.

— Πόσα ζητᾶς;

— Ὅσα θελεις δῶσε μου.

— Ὅποιος ὅμως ἀπὸ τοὺς δυὸ μας μετανοιώση θα τοῦ κοβει ὁ ἄλλος τρεῖς λουρίδες ἀπὸ πάνω του.

— Ὄχι τρεῖς, ἀλλὰ δεκατρεῖς νὰ μοῦ κόβης ἂν μετανοιώσω. Καὶ σὲ σένα ὅμως θὰ κάνω τὸ ἴδιο, ἂν μετανοιώσης καὶ μὲ διώξεις.

Μπῆκε καὶ τὸ τρίτο βασιλόπουλο ὑπηρέτης κι' ἡ Ὀβρηά, τὸν ἔβαλε νὰ κάνη τὶς χειρότερες δουλειές. Μὰ ἐνῶ ἔνος καθόταν ξαπλωμένος καὶ δὲν ἔκανε τίποτε.

— Βρὲ κακὸ ποὺ ἔπαθα, ἔλεγε ἡ Ὀβρηά. Βρὲ θὰ κάνης ἐκεῖνο ποὺ σοῦ λέω;

— Μὴ φωνάζης καὶ στενοχωριέσαι, κυρά, τῆς ἀπαντοῦσ' ἐκεῖνος. Ἔννοια σου. Ἂν θέλης νὰ μὲ διώξης φεύγω. Τὴ συμφωνία μας μόνο μὴ ξεχνᾶς.

— Ὄχι, ὄχι παιδί μου. Μὴ φεύγεις... Ἐγὼ δὲν εἶπα τίποτε.

Φοβόταν, βλέπεις ἡ Ὀβρηὰ μήπως καὶ τῆς κόψουν τὶς τρεῖς λουρίδες ἀπὸ τὸ κρέας.

Μιὰ μέρα, τοῦδωσε ἕνα πιθάρι τρύπιο νὰ πάη νὰ τὸ γεμίση νερό. Μὰ ἐκεῖνος τῶβαλε στὴν μπάντα καὶ πῆρε ἕνα γερὸ πιθάρι καὶ τὸ γέμισε. Φωναζει ἀμέσως τῆς Ὀβρηᾶς:

— Ἔλα κυρά, τὸ γέμισα τὸ πιθάρι...

Τρέχει νὰ ἰδῆ ἡ Ὀβρηὰ καὶ βλέπει τὸ γερὸ πιθάρι.

— Βρέ, ἀθεόφοβε, φώναξε, τοῦτο σοῦ εἶπα νὰ γεμίσης. Ὤχ, συφορα ποὺ μὲ βρῆκε μὲ σένα.

— Στενοχωριέσαι, κυρά. Ἔννοια σου, φεύγω. Τὸ χρέος μας νὰ κάνουμε.

— Καλά, παιδί μου, μὴν κάνης ἔτσι. Δὲν εἶπα δὰ καὶ τίποτα.

— Ἄχ, ἔλεγε τὸ παιδὶ μέσα του. Σὲ σένα θὰ ἤρθαν τ' ἀδερφια μου καὶ χάθηκαν. Ἀλλὰ, ἔννοια σου, ἐγὼ δὲν εἶμαι βλάκας σὰν κι' αὐτούς.

Τοῦ δίνει ἡ Ὀβρηὰ τὴν ἄλλη μέρα τὸ κλαδευτῆρι νὰ κλαδέψη τὸ περιβολι. Τὸ παίρνει κ' ἐκεῖνος καὶ χρίτς καὶ χρατς κόβει δλα τὰ λουλούδια καὶ τὰ δντρα τοῦ περιβολιοῦ ὥς τὶς ρίζες. Ἔρχεται σὲ λίγο ἡ Ὀβρηὰ καὶ τὰ βλέπει. Βάζει τὶς φωνές:

— Πώ, πώ, κακὸ ποὺ ἔπαθα! Τί ἔκανες ἐκεῖ βρὲ θεοσκοτωμένε.

— Ἔννοια σου, κυρά, φεύγω. Τὴ συμφωνία μας μόνο μὴ ξεχνᾶς...

— Ὄχι, παιδί μου, ὄχι. Κάνε τὴ δουλειά σου.

Ἀποκαμώμενη πειὰ ἀπ' ὅλα αὐτά, εἶπε μιὰ μέρα ἡ Ὀβρηὰ στὸν ἄντρα της:

—Αὐτὸς ὁ δοῦλος μας δὲν ὑποφέρεται πειά. Θὰ μᾶς ξεπαστρέψη ὅλους ἐδῶ μέσα, πρέπει νὰ βροῦμε ἕνα τρόπο γιὰ νὰ φύγη.

—Ξέρεις τί νὰ κάνουμε; τῆς λέει ἐκεῖνος. Νὰ ποῦμε πὼς θὰ κοιμηθοῦμε στο μπαλκόνι κι' αὐτὸν νὰ τὸν βάλουμε στὴν ἀγκωνὴ καὶ τὸ βραδυ σπρῶξε—σπρῶξε, καθὰς τὸ μπαλκόνι δεν ἔχει κάγκελα νὰ τὸν φιξουμε κάτω νὰ σκοτωθῆ.

—Δίκηο ἔχεις, ἔτσι νὰ κάνουμε.

Τὸ ἄλλο πρωὶ λοιπὸν λένε στὸ βασιλόπουλο:

—Τὸ βραδυ νὰ στρώσης νὰ κοιμηθοῦμε στὸ μπαλκόνι γιατὶ κάνει ζέση.

—Καλὰ κυρά, λέει τὸ βασιλόπουλο. Κατάλαβε ὅμως γιατὶ τοῦ τὸ ἔλεγαν.

Τὸ βράδυ ἔστρωσε στὸ μπαλκόνι καὶ ἔπεσε τὸ παιδὶ στὴν ἀγκωνή, ὁ Ὀβρηὸς πλαὶ του κι' ἡ Ὀβρηὰ τὸν ἄλλη μεριὰ δίπλα στὸν ἄντρα της.

Τὸ παιδὶ περίμενε ὥσπου κοιμήθηκαν καὶ ὕστερα σηκώθηκε σιγὰ-σιγὰ καὶ πῆγε κι' ἔπεσε ἀπὸ τὴν ἄλλη μπάντα τῆς Ὀβρηᾶς.

Ἐκείνη λοιπὸν ἄρχισε νὰ σπρώχνει γιατὶ νόμιζε πὼς ἤταν στὴν ἄκρη τὸ παιδί. Στὸ τέλος δίνει μιὰ τοῦ ἀντρός της καὶ τὸν ρίχνει κάτω.

Συπνάει καὶ τί νὰ ἰδῆ! Τὸν ἄντρα της πεσμένον ἀπὸ τὸ μπαλκόνι.

— Βρὲ ἀθεόφοβε τί μοῦκανες κι' ἔρριξα τὸν ἄντρα μου! φωνάζει στὸ βασιλόπουλο.

— Φταίω γὼ κυρά; Σύ τὸν ἔρριξες. Ἔννοια σου ὅμως. Ἂν θέλης φεύγω. Τὴ συμφωνία μας νὰ κάνουμε μόνο...

— Ἐ καλὰ καϋμένε, δὲν εἶπα δὰ νὰ φύγης.

Πάει, σηκώνει τὸν ἄντρα της κατατσακισμένο καὶ τοῦ λέει.

— Δὲν εἶνε πειὰ ζωὴ αὐτή. Πρέπει νὰ βροῦμε ἕναν τρόπο νὰ στενοχωρηθῆ νὰ φύγη γιατὶ ἀλλοιῶς θὰ μᾶς ξεπαστρέψη.

— Ξέρεις τί νὰ κάνουμε; Νὰ ποῦμε πὼς θὰ κάνουμε τραπέζι τοῦ βασιλιᾶ καὶ νὰ μαζέψουμε ὅλα τὰ πιάτα τῆς χώρας ὥστε νὰ βαρεθῆ νὰ πλένη καὶ νὰ φύγη.

Μαζεψαν λοιπὸν ὅλα τὰ πιάτα τῆς χώρας καὶ τοῦ εἶπαν πὼς θὰ κάνουν τοῦ βασιλιᾶ τραπέζι καὶ πρέπει νὰ μιὰ-δυὸ τὰ πιάτα ὅλα ἀπ' τὸ παράθυρο ποὺ τἄκανε χίλια κομμάτια.

— Καλὲ τί κάνεις αὐτοῦ; Πῶ, πῶ πᾶν τὰ ξένα πιάτα! Ἄχ κακὸ ποὺ μᾶς βρῆκε μαζύ σου! Μαύρη ἡ ὥρα ποὺ σε πῆρα.

— Καλὲ τί σκᾶς, κυρά; Φεύγω. Τὴ συμφωνία μας μονο να κάνουμε.

— Ὄχι παιδί μου, ὄχι σώπα καὶ δὲν σὲ διώχνουμε.

Πάει ἡ Ὀβρηὰ στὸν ἄντρα της καὶ τοῦ λέει:

— Πρέπει νὰ φύγουμε ἀπὸ δῶ μέσα. Αὐτὸν οὔτε ἐποτε νὰ τὸν διώξουμε μποροῦμε, οὔτε ἐποτε νὰ τοὐκανουμε. Φτιανει μιὰ κασέλλα καὶ βάζει μέσα τὸν ἄντρα της. Φωνάζει τὸ παιδί:

— Πάρε αὐτὴν τὴν κασέλλα καὶ πήγαινε ἐκεῖ στὴ μάννα μου κι' ὕστερα νὰ γυρίσης πίσω. Κύτταξε ὅμως μὴν τὴν ἀνοιξης στὸν δρόμο.

Ἐκεῖνος καταλαβε τί ἤταν μέσα καὶ πάει τὴν κασέλλα ἴσα σ ἕναν γκρεμό καὶ τὴν ρίχνει κάτω. Πάει ὁ Ὀβρηὸς. Χίλια κομμάτια ἔγινε. Γυρίζει ὕστερα στὴν κυρά του.

— Τὴν πήγενε τὴν κασέλλα

— Πῶς; Τὴν πῆγα.

— Καλά. Τώρα θὰ σοῦ δώσω νὰ μπῆς καὶ μιὰν ἄλλη Νᾶρθης ὅμως στὴν καμαρά μου νὰ τὴν βρῆς γιατὶ ἐγὼ ἔχω κάποια δουλειά.

Πάει στὴν κάμαρά της καὶ κλείνεται μέσα στὴν κασέλλα. Πάει καὶ τὸ ὧρο του καὶ πάει στὸν γκρεμό. Τῆς δινει μιὰ καὶ τὴν ρίχνει κάτω.

Ὕστερα τραβᾶει γραμμὴ στὴν ποκομεῖο.

—Αἴντε, λέει, ἐδῶ θὰ μπήσαν οἱ ἀδελφοὶ μου γιὰ νὰ γιατρευτοῦν.

Μπαίνει μέσα καὶ βλέπει τ' ἀδέλφια του σὲ κακὰ χαλια.

— Ἐ, τοῦ λένε, καὶ σὺ ἐδῶ κατάντησες;

— Νὰ κοῦκκοι! τοὺς λέει αὐτός, τα τῆς Ὀβρηᾶς καὶ τοὺς πῆρε καὶ πάνε μαζύ του. Ἀπὸ τότε οὔτε ταξειδια γύρευαν πειὰ οὔτε τίποτε.

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΓΑΛΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ MAURICE RENARD

ΤΟ ΠΕΡΙΔΕΡΑΙΟ

Ὁ Λατοὺς, καθὼς γύριζε ἀργὰ τὴ νύχτα στὸ ξενοδοχεῖο του, εἶδε ἄξαφνα κατὰ γῆς, στὸ ρεῖθρο τοῦ πεζοδρομίου ἕνα πραγμα ποὺ ἔλαμπε μὲσ' στὸ σκοτάδι. Ἀμέσως ἔσκυψε καὶ τὸ πῆρε. Ἦταν ἕνα περιδέραιο μαργαριταρένιο Ὁ Λαιοὺς τὸ σήκωσε, τὸ περιεργάσ' ηκε γιὰ μιὰ στιγμὴ μὲ προσοχή, το σκούπισε ἐπάνω στὸ παλτό του, τὸ ξανακύτταξε κ' ἔπειτα ἐξ ἐνστίκτου ἔρριξε γρήγορες ματιὲς δεξιὰ κι' ἀριστερὰ, γιὰ νὰ βεβαιωθῆ ὅτι δὲν τὸν ἔβλεπε κανένας. Εἶδε ὅτι ὁ δρόμος ἤταν ἔρημος καὶ ἡσύχασε. Ἔβαλε τὸ εὕρημά του στὴν τσέπη του καὶ προχώρησε στὸ δρόμο του.

Ὅταν ἔφθασε στὸ δωμάτιό του ἔβγαλε ἀπ' τὴν τσέπη του τὸ εὕρημά του καὶ ἄρχισε νὰ τὸ περιεργάζεται μὲ ὅλη του τὴν ἄνεσι τώρα. Γιὰ νὰ ποῦμε τὴν ἀλήθεια, ὁ Λατοὺς δὲν εἶχε πιάσει ποτὲ στὰ χέρια του ἕνα τέτοιο κόσμημα, καὶ ὁσοδήποτε πλούσια κι' ἂν ἤταν ἡ κωμόπολις στὴν ὁποία κατοικοῦσε, τά μαργαριτάρια δὲν τρέχανε στοὺς δρόμους. Ἀλλὰ δὲν ἀγνοοῦσε ὅμως ὅτι στὴν ἐποχή μας κυκλοφοροῦν ἄφθονα τὰ ψεύτικα μαργαριτάρια καὶ ὅτι ὅλες ἢ γυναῖκες μὲ λίγα φράγκα στολίζουν τὸν λαιμό τους μὲ αὐτά.

— Δὲν ἀξίζει τὸν κόπο νὰ πάω νὰ τὸ παραδώσω στὴν Ἀστυνομία, σκέφθηκε. Θὰ χάσω μισὴ μέρα ὥσπου νὰ πάω στὴν Ἀστυνομία, νὰ μοῦ πάρουν κατάθεσι, ποῦ τὸ βρῆκες, πῶς ὀνομάζεσαι, ποῦ κατοικεῖς, σὲ ποιὰ γωνία ἀκριβῶς τὸ βρῆκες, τί ὥρα ἤταν.. Δὲν βαρειέσαι! Θὰ τὸ κρατήσω κι' ὅταν γυρίσω μεθαύριο στὸ χωριὸ θὰ τὸ χαρίσω στὴν κόρη τοῦ φίλου μου Πιγκάς. Ἔτσι κι' ἔτσι ἐμένα δὲν μοῦ στολίχισε παρὰ μόνο τὸν κόπο ποὺ ἔκανα νὰ σκύψω καὶ νὰ τὸ πάρω.

Καὶ μὲ τὶς σκέψεις αὐτὲς ἀποκοιμήθηκε μὲ ἡσυχη τὴν συνείδησί του ὅτι δὲν ἀδικοῦσε κανέναν. Μόνο τὴν ἄλλη μέρα τὸ μεσημέρι, ἐνῶ γευμάτιζε σ' ἕνα λαϊκὸ ἐστιατόριο, ἔμαθε τὴν ἐκπληκτική εἴδησι, στὴν ὁποία ὅλες ἡ ἐφημερίδες τῆς ἡμέρας ἀφιέρωναν ἀπὸ μισὴ στήλη ἡ κάθε μιά. Κάποια πλούσια Ἀμερικανίδι εἶχε χάσει τὴν περασμένη νύχτα στὴν γωνία τῆς ὁδοῦ Ἀμοτερνταμ καὶ τῆς ὁδοῦ Διέγης ἕνα ὡραιότατο καὶ πανάκριβο περιδέραιο ἀπὸ μαργαριτάρια, ποὺ τὸ εἶχε ἀσφαλισμένο γιὰ 10 χιλιάδες δολλάρια.

Ἀπ' τὴν λεπτομερῆ περιγραφὴ τοῦ κοσμήματος κι' ἀπ' τὸ μέρος στὸ ὁποῖο εἶχε λυθῆ, δὲν ἔμεινε πειὰ καμμιὰ ἀμφιβολία στὸν Λατοὺς ὅτι τὸ περιδέραιο τῆς Ἀμερικανίδος ἤταν ἐκεῖνο ποὺ εἶχε βρῆ αὐτὸς τὴν περασμένη νύχτα.

«Ἀσφαλισμένο γιὰ δέκα χιλιάδες δολλάρια» εἶπε μονολογῶντας ὁ Λατοὺς.

Ἀπὸ περιέργεια γύρισε τὴν σελίδα τῆς ἐφημερίδος του καὶ κύτταξε τὴν τιμὴ τοῦ συναλλάγματος. Ἀμέσως λογάριασε ὅτι δέκα χ'λιάδες δολλάρια κάνουν διακόσες πενῆντα χιλιάδες φράγκα γαλλικά.

Ὁ Λατοὺς στάθηκε θαμπωμένος. Μέσα του ἐπάλευε ἡ χαρὰ γιὰ τὴν κτηπληκτική του τύχη καὶ ὁ φόβος γιὰ τὶς συνέπειες ποὺ μποροῦσε νἄχη ἂν φανερωνόταν πὼς αὐτὸς εἶχε βρῆ τὸ πολύτιμο περιδέραιο καὶ δὲν τὸ εἶχε παραδώσει στὴν Ἀστυνομία. Γιατὶ ἡ ἀλήθεια εἶνε πὼς ἔπρεπε νὰ τὸ εἶχε παραδώσει στὴν ἀστυνομία τὴν ἴδια στιγμὴ ποὺ τὸ βρῆκε.

"Αν τὸ παρουσιάζε τώρα θὰ εἶχε ἕνα σωρὸ φασαρίες. Θὰ τὸν ὑποπτευόν ὅτι τὸ εἶχε κλέψει καὶ ἴσως θὰ τὸν ἐξαζαν καὶ στὴν φυλακή. Καὶ δὲν εἶχε κανέναν στὸ Παρίσι νὰ ἐνεργήση γι' αὐτό, κανέναν ἐκτὸς ἀπὸ μιὰ συγγενικὴ οἰκογένεια, ἐκείνη στὴν ὁποία εἶχε δειπνήσει τὴν προηγουμένη κι' ἀπ' τὸ σπίτι τῆς ὁποίας ἐγύριζε, ὅταν βρῆκε τὸ περιδέραιο.

Ὁ Λατοὺς ἤταν ἄνθρωπος ἀπροφασιστικὸς καὶ ἀρκετὰ πονηρός. Ἐνῶ ἔπινε τὸν καφέ του μελετοῦσε ψύχραιμα τὴν κατάστασι καὶ σκεπτόταν τί ἔπρεπε νὰ κάνη. Κατὰ βάθος ἤταν τίμιος ἄνθρωπος ὅπως ὅλοι ὅσοι ζοῦνε στὰ χωριά. Ἐκτὸς αὐτοῦ, ἀπ' τὰ μικρά του χρόνια εἶχε συνειθίσει νὰ σέβεται τὸν νόμο. Ἤθελε νὰ κρατήση τὸ περιδέραιο, ἀλλὰ συγχρόνως νὰ σεβασθῆ καὶ τὸν νόμο.

Ἀφοῦ σκέφθηκε λίγην ὥρα, κατέστρωσε τὸ σχέδιό του.

«Σὲ μιὰ ὥρα, εἶπε μονολογῶντας, φεύγει ἕνα τραῖνο γιὰ τὸ χωριό. Φεύγω κι' ἐγὼ μαζύ του καὶ ἄσε τὴν Ἀμερικανίδα νὰ βουρλίζεται γιὰ τὸ περιδέραιό της. Στὸ κάτω-κάτω, ἀφοῦ τῶχει ἀσφαλισμένο, θὰ πάρη δέκα χιλιάδες δολλάρια. Θὰ ζητιωθοῦν οἱ ἀσφαλισταί;... Μὰ τί μὲ μέλλει ἐμένα; μήπως εἶμαι συνεταῖρος τους ἐγώ; Ἔτσι θὰ γίνη! Ὅταν γυρίσω στὸ χωριὸ θὰ πάω κατ' εὐθεῖαν στὸν δημαρχο, θὰ τοῦ παρουσιάσω τὸ περιδέραιο καὶ θὰ τοῦπῶ πὼς τὸ βρῆκα ἔξω ἀπ' τὸ χωριό, στὸ χαντάκι ποὺ εἶνε στὴν ἄκρη τοῦ μεγάλου δρόμου. Χωρὶς νὰ τοῦ πῶ βέβαια πὼς εἶνε ἀπὸ ἀληθινὰ μαργαριτάρια. Φυσικὰ κανένας ἀπ' τὴν χώρα δὲν θὰ παρουσιασθῆ νὰ πῆ πὼς εἶνε δικό του—ποιός μπορεῖ νἄχη ἕνα τέτοιο κόσμημα;—κι' ἔτσι ἅμα περάση ἕνας χρόνος καὶ μιὰ μέρα ὁ δήμαρχος, σύμφωνα μὲ τὸν νόμο, θὰ μοῦ τὸ γυρίση πίσω. Τόσο τὸ χειρότερο γιὰ κείνους ποὺ χάνουν τὰ κοσμήματά τους».

Ἔτσι καὶ ἔκανε. Ἔτρεξε στὸ ξενοδοχεῖο, ἑτοίμασε τὰ λ'γα πράγματά του, πλήρωσε τὸν λογαριασμό καὶ ἔφυγε. Μέσ' στὸ τραῖνο ποὺ τὸν πήγαινε στὸ χωριό του, ὁ Λατοὺς κοιμήθηκε ἔχοντας γιὰ προσκέφαλο τὴν βαλίτσα στὴν ὁποία εἶχε τοποθετήσει τὸ περιδέραιο. Σ ὅλο του τὸ ταξεῖδι ἔβλεπε ἕνα σωρὸ ὡραῖα ὄνειρα.

"Ὅταν ἔφθασε στὸ χωριὸ ἐνήργησε σύμφωνα μὲ τὸ πρόγραμμα ποὺ εἶχε καταστρώσει. Παρουσιάσθηκε ἀμέσως στὸν δήμαρχο καὶ τοῦ εἶπε:

—Κὺρ-δήμαρχε, τὸ πρωὶ ποὺρχόμουνα ἀπ' τὸν σταθμὸ, γυρίζοντας ἀπ' τὸ Παρίσι, βρῆκα κατὰ γῆς στὸ χαντάκι τοῦ μεγάλου δρόμου, ἔξω ἀπ' τὸ χωριό, αὐτὸ τὸ περιδέραιο μὲ τὰ ψεύτικα μαργαριτάρια. Δὲν ἔχει δέβαια καμμιὰ ἀξία... Εἴκοσι φράγκα τὰ δίνουν στὴν πολιτεία καὶ στὸ Παρίσι μάλιστα δεκαπέντε φράγκα. Ἐγὼ δμως γιὰ καλὸ καὶ γιὰ κακὸ στὸ παραδίνω. Ἂν τυχὸν παρουσιασθῆ ἐκεῖνος ποὺ τῶχε—ἐδῶ ἡ φωνὴ τοῦ Λατοὺς ἔτρεμε λίγο—μὲ γειά του, μὲ χαρά του!. Εἰδ' ἄλλως σ' ἕνα χρόνο καὶ μιὰ μέρα..

—Ἂν δὲν παρουσιασθῆ κανένας νἄρθης νὰ τὸ πάρης, συνεπλήρωσε ὁ δήμαρχος ρίχνοντας μιὰ ἀδιάφορη ματιὰ στὸ περιδέραιο.

— Δός μου καὶ μιὰ ἀπόδειξι... ἔτσι γιὰ τὴν τάξι, κὺρ-δήμαρχε...

— Νὰ σοῦ δώσω.

—Κύτταξε νὰ γράψης λεπτομερῶς τὰ γνωρίσματά του.

—Ἔννοια σου.

Ὁ δήμαρχος ἔγραψε τὴν ἀπόδειξι, τὴν ὑπέγραψε, τὴν σφράγισε καὶ τὴν ἔδωσε στὸν Λατοὺς, ὁ ὁποῖος ἔφυγε γεμάτος χαρὰ κρύβοντας ἕνα πονηρὸ χαμόγελο κάτω ἀπ' τὰ πλούσια μουστάκια του.

Ἀπ' τὴν χαρά του δὲν πρόσεξε ὅτι ὁ ἀγροφύλαξ τοῦ χωριοῦ ποὺ ἔκανε χρέη κλητῆρα τῆς δημαρχίας καὶ ποὺ ἤταν μπροστά σ' ὅλη ἐκείνη τὴν σκηνή, χαμογελοῦσε κι' ἐκεῖνος πονηρά, καθὼς τὸν ἔβλεπε νὰ φεύγη. Ὁ ἀγροφύλακας ἤτανἄσπονδος ἐχθρὸς τοῦ Λατοὺς.

Τὴν ἄλλη μέρα, πρωΐ-πρωΐ, ὁ Χερπὲν ἕνας γείτονας τοῦ Λατοὺς, ἕνας μόρταρος ποὺ μόλις εἶχε γυρίσει ἀπ' τὸν στρατό, παρουσιάσθηκε στὸν δήμαρχο καὶ τοῦ ἀνέφερε ὅτι ἔξω ἀπ' τὸ χωριό, στὸν μεγάλο δρόμο εἶχε χάσει ἕνα περιδέραιο μὲ ψεύτικα μαργαριτάρια.

—"Αν τὸ βρῆ κανένας καὶ στὸ φέρη κὺρ-δήμαρχε, νὰ τῶχετε ὅπ' ὄψει σας πὼς εἶν' δικό μου. Δὲν θέλω νὰ τὸ χάσω. Τὸ εἶχα κάνει δῶρο σὲ μιὰ φιλενάδα ποὺ εἶχα ὅταν ἤμουν στὸν στρατό καὶ κάποτε ποὺ μαλώσαμε, θύμωσα καὶ τῆς τὸ πῆρα πίσω. Τώρα τὄχω γιὰ νὰ τὴν θυμᾶμαι.

—Θυμᾶσαι τὰ γνωρίσματά του; ρώτησε ὁ δήμαρχος.

—Βέβαια.

Καὶ ὁ Χερπὲν ἔδωσε τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ περιδεραίου ποὺ εἶχε παραδώσει τὴν προηγουμένη ὁ Λατοὺς, ὅπως τοῦ τὰ εἶχε περιγράψει ὁ ἀγροφύλαξ.

Δὲν ἔμενε πειὰ καμμιὰ ἀμφιβολία. Τὸ περιδέραιο ἤτην δικό του.

Ὁ δήμαρχος συνέταξε ἕνα πρωτόκολλο, ἔβαλε νὰ τὸ ὑπογράψουν καὶ δυὸ μάρτυρες καὶ τοῦ παρέδωσε τὸ περιδέραιο, λέγοντας.

—Μὴν ξεχάσης τὸν Λατοὺς ποὺ τὸ βρῆκε.

—Πῶς μπορῶ νὰ τὸν ξεχάσω, κὺρ-δήμαρχε.

Ἔπειτα ἀπὸ λίγην ὥρα ὁ Χερπὲν βρῆκε τὸν Λατοὺς στὸν δρόμο καὶ τὸν σταμάτησε.

—Λατοὺς, στάσου, τοῦ εἶπε. Σοῦ χρωστάω δυὸ φράγκα, τοῦ εἶπε. Νὰ πάρ' τα.

—Γιατὶ εἶνε αὐτά; ρώτησε ἐκπληκτος ὁ ἄλλος.

—Στὰ δίνω γιατὶ ἐσὺ βρῆκες τὸ περιδεραιό μου στὸν μεγάλο δρόμο. Τὸ πῆρα πρὸ ὀλίγου ἀπ' τὸν δήμαρχο. Σ' εὐχαριστῶ πολύ. Ἤταν γιὰ μένα μιὰ ἀνάμνησις καὶ δὲν ἤθελα νὰ τὸ χάσω.

Καὶ τοῦ γύρισε τὴν πλάτη

ΚΙΝΕΖΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ MAX DAUTHENDEY

Ο ΚΙΝΚΟΥΝ

Ὁ Κινκούν ἦταν ἕνας πόμφτωχος Βιρμανὸς Κοῦλι (ἀχθοφόρος).

Μιὰ μέρα στὸ χωριουδάκι ὅπου ἔμενε ὁ Κινκοὺν ἔφασε ἡ εἴδησις ὅτι ἡ ἱερὰ καμπάνα τῆς παγόδας τοῦ Ραγκούν, τῆς πρωτεύουσας, εἶχε πέσει στὴ θάλασσα, τὴ στιγμὴ ποὺ οἱ Ἄγγλοι τὴ φόρτωναν σ' ἕνα βαπόρι γιὰ νὰ τὴν μεταφέρουν στὸ τόπο τους. Τὰ σχοινιὰ ὅμως ἔσπασαν καὶ ἡ καμπάνα χάθηκε στὸ βάθος τῆς θαλάσσης. Ὅλες ἡ προσπάθειες τῶν Ἄγγλων γιὰ νὰ τὴν βγάλουν πῆγαν χαμένες. Τότε οἱ Βιρμανοὶ ναῦτες ἀποφάσισαν νὰ σώσουν ὁπωσδήποτε τὴν καμπάνα καὶ οἱ Ἄγγλοι τοὺς ὑποσχέθηκαν ὅτι, ἂν τὸ κατώφθωναν αὐτό, ἡ καμπάνα θὰ ἔμενε στὴν πρωτεύουσα.

Ὅταν ὁ Κινκοὺν τὸ ἄκουσε αὐτὸ ἀποφάσισε νὰ πάη κι' αὐτὸς νὰ λάβη μέρος στὴ διάσωση τῆς καμπάνας καὶ ξεκίνησε ἀμέσως γιὰ τὴν πρωτεύουσα.

Περπάτησε πολλὲς μέρες.

Ἀλλὰ ὅσο περισσότερο πλησίαζε στὴν Ραγκούν, τόσο ἔννοιωθε νὰ εἶνε ξένα ὅλα τὰ γύρω του. Τὰ δάση εἶχαν νέα ὄψι, ὁ ποταμὸς ἦταν πιὸ φαρδὺς κι' ὁ ἥλιος φλόγιζε τὸν οὐρανὸ μὲ περισσότερη δύναμι. Τὸ πιὸ περίεργο ὅμως θέαμα τὸ εἶδε πρὶν φθάση στὴ Ραγκούν: ἦταν ἡ ταράστια παγόδα τοῦ Νταγκοόν, ἀπ' ὅπου πῆραν οἱ Ἄγγλοι τὴν καμπάνα. Ὅλα ἦταν χρυσᾶ σ' αὐτὴ τὴν παγόδα. Ὁ θόλος της, ἡ καμπάνες της, ἡ στέγη της. Ἀκόμη κι' οἱ δρόμοι ἦταν χρυσοί, χρυσοὶ οἱ κορμοὶ τῶν δένδρων... Μιὰ σωστὴ φαντασμαγορία!

Βλέποντας ὅλο αὐτὸ τὸ χρυσάφι ὁ Κινκοὺν νόμισε πὼς εἶχε παύσει νὰ ζῆ καὶ ὅτι βρίσκεται στὴ Νιρβάνα. Τρεῖς μέρες καὶ τρεῖς νύχτες ἔμεινε στὸ λόφο τρέχοντας ἀνάμεσα στοὺς χρυσωμένους δρόμους καὶ ὀνειροπολῶντας κάτω ἀπ' τὴ σκιὰ τῶν χρυσῶν δέντρων.

Τὸ θέαμα ὅλου αὐτοῦ τοῦ χρυσοῦ εἶχε σβύσει μέσα στὸν Κινκοὺν κάθε συναίσθησι τῆς φτώχειας του.

Καὶ ἔτσι ὁ Κινκοὺν ἐπὶ τρεῖς μέρες καὶ τρεῖς νύχτες ἔξεχασε τὸν σκοπό τοῦ ταξειδιοῦ του. Ἦταν σὰν μεθυσμένος. Σ' ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα, ὁ Κινκοὺν ἔβλεπε τὸν ἥλιο νὰ πέφτη σὰν μιὰ χρυσὴ σφαῖρα ἐπάνω στὸν βράχο καὶ νὰ ρίχνη στὶς ἱερὲς στέγες ὅλο τὸ χρυσάφι μὲ τὸ ὁποῖον ἦταν φορτωμένος. Ἤτανε τὸ χρυσάφι τοῦ οὐρανοῦ ποὺ τὸ ἔφερνε στὴν κατοικία τῶν Θεῶν. Κι' ὁ φτωχὸς «Κοῦλι» κατάλαβε τότε γιατὶ εἶχε γίνει ὁ ἥλιος. Ὁ ἥλιος ἦταν γιὰ τὴν παγόδα ἕνα εἶδος κοῦλι: Ὅπως ὁ Κινκοὺν φόρτωνε στὰ βαπόρια τὰ σακκιὰ μὲ τὸ ρύζι, ἔτσι κι' ὁ ἥλιος ἄφνε στὴν παγόδα τὸ χρυσό του φορτίο.

***

Τὴν τρίτη μέρα ὁ Κινκοὺν ἄφισε τὸ λόφο τῆς παγόδας μ' ἕνα βαθὺ στεναγμὸ καὶ ἀφοῦ περπάτησε ἀρκετὰ ἔφθασε στὴ Ραγκούν. Μόλις πλησίασε στὸ λιμάνι, συνάντησε ἕνα χωριανό του. Ὁ συμπατριώτης του τοῦ ἔδειξε τοὺς ναύτες ποὺ εἶχαν κατορθώσει πρὶν ἀπὸ δυὸ μέρες νὰ βγάλουν τὴν καμπάνα ἀπὸ τὴ θάλασσα καὶ νὰ τὴν τραβήξουν στὴν παραλία. Ὁ Κινκοὺν ἦταν γεράτος ὑπερηφάνεια ὅταν πληροφορήθηκε ὅτι τὴν καμπάνα τὴν εἶχαν σώσει οἱ Βιρμανοὶ καὶ ὄχι οἱ Ἄγγλοι. Μέσα στὴ χαρά του ὅμως ξέχασε ὅτι αὐτὸς δὲν εἶχε παίξη κανένα ρόλο στὴ διάσωσί της. Ἤτανε ὅμως τόσο μεγάλη καὶ τόσο εἰλικρινὴς ἡ ἐπιθυμία του νὰ ἑνωθῆ μὲ τοὺς ναύτας ὥστε ἔφθασε νὰ πιστεύη ὅτι ἔπαιξε τὸν πιὸ σημαντικὸ ρόλο στὴ διάσωσι τῆς καμπάνας. Πῆγε στὴν ὄχθη ὅπου ἡ ταρασσία καμπάνα ὑψώνονταν σὰν ἕνα μπρούντζινο σπίτι. Γύρω της εἶχαν στήσει μιὰ σκαλωσιὰ ἐπάνω στὴν ὁποία ἀνέβηκαν οἱ «κοῦλι» γιὰ νὰ καθαρίσουν τὴ λάσπη ποὺ εἶχε κολλήσει στὸ μέταλλο. Ὁ Κινκοὺν ἔβγαλε τὸ ζουνάρι του, ἐνώθηκε μὲ τοὺς ἄλλους ἐργάτες καὶ μὲ ὅλη του τὴ δύναμι ἄρχισε νὰ καθαρίζη τὴν καμπάνα. Ἀνέβηκε στὴν κορυφὴ τῆς σκαλωσιᾶς, ἐκεῖ ὅπου κανεὶς ἀκόμη δὲν εἶχε τολμήσει νὰ ρισκαρισθῆ. Τὸ ζουνάρι του ἀπ' τὴ μεγάλη χρῆσι εἶχε γίνει κουρέλι. Ἔβγαλε τότε τὴν ποδιά του, χωρὶς νὰ αἰσθανθῆ καμμιὰ ντροπὴ καὶ ἐξακολούθησε νὰ καθαρίζη τὸ μέταλλο. Ὅταν κουρελιάστηκε καὶ τὸ φόρεμά του, χρησιμοποίησε τὰ γυμνά χέρια του. Ἔτριβε μὲ ὅλη του τὴ δύναμι. Τὸ μεγάλο ὅμως ταξεῖδι τὸν εἶχε κουράσει. Νοιώθοντας τότε νὰ τὸν ἐγκαταλείπουν ἡ δυνάμεις του κοιμήθηκε ὁλόγυμνος ἀπάνω στὴν κορυφὴ τῆς καμπάνας. Ἀπὸ κάτω κανεὶς δὲν μποροῦσε νὰ δῆ τὸν κοιμισμένο Κινκοὺν. Τὸ βράδυ κατέβασαν τὴ σκαλωσιὰ καὶ ὁ Κινκοὺν ἔμεινε στὴν κορυφὴ τῆς καμπάνας, ποὺ ἦταν ὑψηλὴ σὰν πύργος, χωρὶς κανεὶς νὰ τὸν ἀντιληφθῆ κι' ἐξακολούθησε ἥσυχος τὸν ὕπνο του.

Τὴν ἑπομένη ἤρθαν οἱ βουλευταὶ καὶ οἱ προύχοντες τοῦ τόπου. Ἄνοιξαν τρύπες κάτω ἀπ' τὴν καμπάνα γιὰ νὰ περάσουν κυλίνδρους καὶ χίλιοι ἐργάται ἀρχισαν νὰ τὴν σπρώχνουν. Οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι ἀκολουθοῦσαν μὲ τοὺς ἤχους τῆς μουσικῆς, καὶ ὁ λαὸς συνώδευε μὲ τὰ γιορτινά του. Πρὶν φθάσει ἡ πομπὴ στὸ πρῶτο σπίτι τῆς πόλεως, ὁ Κινκοὺν ξύπνησε. Στὴν ἀρχὴ δὲν κατάλαβε τίποτα. Ἔξαφνα ὅμως ἄκουσε τὴ βοὴ τοῦ πλήθους καὶ τῆς μουσικῆς. Θυμήθηκε ποῦ βρισκόταν. Τὸν κυρίευσε ἡ ντροπὴ καὶ ζάρωσε ὅσο μποροῦσε περισσότερο. Ὅταν ὅμως ἔφθασε στὴν εἴσοδο τῆς πόλεως ὁ Κινκοὺν κατάλαβε ὅτι ἂν δὲν τὸν ἔβλεπαν οἱ ἄνθρωποι ποὺ ἦταν ἀπὸ κάτω, δὲν μποροῦσε ὅμως ν' ἀποφύγη τὰ βλέμματα ἐκείνων ποὺ εἶχαν ἀνέβη στὶς στέγες τῶν σπιτιῶν... Τότε ἔλαβε κι' αὐτὸς τὴν ἀπόφασί του: Ὀρθώθηκε ἀμέσως καὶ πῆρε μιὰ φυσικώτατη στάσι ἐπάνω στὴν κορυφὴ τῆς καμπάνας, σὰν νὰ ἦταν κι' αὐτὸς μέσα στὸ πρόγραμμα τῆς τελετῆς. Σταύρωσε τὰ πόδια, σὰν τ' ἀγάλματα τοῦ Βούδα, ἔνωσε τὰ χέρια κι' ἄρχισε νὰ προσεύχεται. Πολλοὶ ἔβγαλαν τὰ δακτυλίδια τους καὶ μιὰ βροχὴ ἀπὸ σμαράγδια, διαμάντια καὶ ρουμπίνια ἄρχισε νὰ πέφτη ἐπάνω στὸν Κινκοὺν. Ὁ Βασιλεὺς τῶν ρουμπινιῶν, ὁ πλουσιώτερος ἄνθρωπος τῆς Βιρμανίας ἦταν ἐπάνω στὴ στέγη τοῦ ξενοδοχείου τῶν ξένων. Ὅταν εἶδε τὸν Κινκοὺν νὰ προσεύχεται, τοῦ πέταξε τὸ ὡραιότερο κολιέ του. Τὸ πολύτιμο κόσμημα ἔπεσε ἐπάνω στοὺς ὤμους τοῦ Κινκούν, κι' ὁ φτωχὸς κοῦλι ἔγινε ξαφνικὰ πάμπλουτος. Ὁ Κινκοὺν οὔτε κὰν κινήθηκε. Ἄκουε νὰ πέφτουν οἱ πολύτιμοι λίθοι σὰν βροχή, ἀλλὰ δὲν ἤξερε ὅτι ἦταν γι' αὐτόν. Νόμιζε ὅτι ἦταν προσφορὲς γιὰ τὴν καμπάνα. Ἐνῶ προχωροῦσε ἡ καμπάνα ἐπάνω στοὺς κυλίνδρους ἡ καμπάνα πέρασε σύρριζα σ' ἕνα σπίτι. Ἕνα ὡραῖο κορίτσι πηδᾶ τότε ἀπ' ἕνα παράθυρο καὶ βρίσκεται κοντὰ στὸν Κινκούν. Εἶναι μόλις δεκάξη χρονῶν. Γονατίζει μὲ ταπεινότητα καὶ ἀρχίζει νὰ προσεύχεται σὰν τὸ «κοῦλι». Ὁ Κινκοὺν δὲν ὀηκώνει τὰ μάτια. Εἶναι βέβαιος ὅτι ὅταν δὲν κουνιέται, κανεὶς δὲν τὸν βλέπει. Τὰ ἀρώματα, ἡ μουσική, τὰ τύμπανα, τὸ τραγοῦδι τοῦ πλήθους τὸν ἔχουν βυθίσει σὲ βαθειὰ ἔκστασι.

***

Τὸ βράδυ εἶχαν πειὰ μεταφέρει τὴν καμπάνα στὸν περίβολο τῆς παγόδας. Ὁ Κινκοὺν ἦταν πάντα γονατισμένος ἀμπρὸς στὴ νέα ποὺ νόμιζε ὅτι εἶχε κοντά της τὸν σωτῆρα τῆς καμπάνας.

Μιὰ τιμητικὴ φρουρὰ σχηματίστηκε γιὰ ν' ἀγρυπνήση ὅλη τὴ νύκτα γύρω στὸ θησαυρὸ ποὺ ἔανοβρέθηκε. Ὁ κόσμος καθισμένος στὴ χλόη χόρευε, τραγούδησε, ἔφαγε, περιμένοντας νὰ ξημερώση καὶ νὰ μεταφρθῆ τὰ καμπανα στὸν ἐξώστη τῆς παγόδας. Οἱ μυρωδιὲς τῶν φαγητῶν ἔδας. Οἱ μυρωδιὲς τῶν φαγητῶν ἔθασαν ἔως τὸν Κινκοὺν γιὰ νὰ τοῦ θυμήσουν τὴν πεῖνα του. Κύτταξε τὴν ὡραία νέα ποὺ ἦταν κοντά του. Ἦταν δροσερὴ καὶ χαριτωμένη, ντυμένη μ' ἕνα ροῦχο μεταξωτὸ φόρεμα. Τὰ μαλλιά της ἦταν λουσμένα μὲ ἀρώματα καὶ χρυσᾶ σκουλαρίκια μὲ ρουμπίνια κρέμονταν σ' αὐτιά της. Ἄγχια πεῖνα ἔδερνε τὸν Κινκούν. Τὸ κλαδιὰ μιᾶς χουρμαδιᾶς κουνιῶνταν ἐλαφρὰ ἐπάνω ἀπ' τὸ κεφάλι του. Ἄρπαξε ἕνα κλαδὶ καὶ πήδηξε σὰν ἀδέντρο μὲ γρηγοράδα πιθήκου. Ἀδέντρο μὲ γρηγοράδα πιθήκου. Ἀπλωσε τὸ χέρι του στὴ νέα, χωρὶς νὰ πῆ λέξι, τὴν τράβηξε κοντά του καὶ κατέβηκαν μαζὺ στὸν κῆπο χωρὶς κανεὶς νὰ τοὺς καταλάβη. Μέσα στὴ λάμψη τῶν ἀναμμένων φώτων ὁ Κινκοὺν ἄρχισε νὰ νερέβεται πάλι γιὰ τὴ γύμνια του. Ἡ νέα κατάλαβε τὴ σκέψι τοῦ συντρόφου της. Τοῦ ἔδωσε τότε τὴ λεπτὴ μεταξωτὴ ἐσάρπα ποὺ τῆς σκέπαζε τοὺς ὤμους. Ὁ Κινκοὺν καλύφθηκε καὶ οἱ δυό τους τώρα, χέρι—χέρι ἀνακατώθηκαν μὲ τὸν κόσμο. Ὁ Κινκοὺν διευθύνθηκε ἀμέσως στὸ καροτσάκι ἑνὸς μπανανᾶ. Ζήτησε μερικὲς τηγανιτὲς μπανάνες καὶ γιὰ νὰ πληρώση ἔδωσε στὸν πωλητὴ τὸ μεγάλο κολιὲ τῶν ρουμπινιῶν ποὺ εἶχε στὸ λαιμό του. Ἡ νέα ἤξερε τὴν ἀξία τοῦ κολιέ. Σκέφθηκε ὅμως ὅτι ἕνας ἅγιος ἤξερε τί κάμνει, κι' ὁ θαυμασμός της γιὰ τὸν Κινκοὺν ἔγινε ἀκόμη μεγαλείτερος. Μέσα στὸ μισοσκόταδο ὁ ἔμπορος νόμισε ὅτι τὰ ρουμπίνια δὲν ἦταν παρὰ χρωματιστὰ γυαλιά· ἄφισε τὸν Κινκοὺν νὰ πάρη πολλὲς μπανάνες καὶ κρέμασε τὸ κολιὲ στὸ λαιμό του, χαμογελῶντας.

Ὁ Κινκοὺν δὲν ἤξερε τί εἶναι τὰ ρουμπίνια ἢ οἱ πολύτιμοι λίθοι. Στὸ χωριό του δὲν εἶχε γνωρίσει παρὰ τὴν ἄμμο.

***

Ἕνας χρόνος πέρασε ἀπὸ τὴ νύχτα αὐτή. Ἡ νέα ἔδωσε στὸν Κινκοὺν τὸ κοσμήματά της γιὰ νὰ τὸ πουλήση καί, παντρεμμένοι πειά, κατοικοῦσαν οἱ δυὸ σ' ἕνα χωριὸ κοντὰ στὸ Ραγκούν. Ζοῦσαν ἀπὸ τὰ χρήματα τῶν κοσμημάτων τῆς νέας. Ἔτρωγαν τὸ ρύζι τους κι' ὁ Κινκοὺν ξαπλωμένος στὴν ἄμμο, κάτω ἀπὸ τὴ σκιὰ τῶν χουρμαδιῶν, κύτταζε τὴ γυναίκα του, ποὺ σὲ λίγο καιρὸ θὰ γινόταν μητέρα τοῦ παιδιοῦ του. Μέρα παρὰ μέρα ἀνέβαινε τοὺς χρυσοὺς δρόμους τῆς παγόδας τοῦ Νταγκοόν. Τώρα οἱ καλόγηροι τὸν ἤξεραν καὶ τὸν εἶχαν σὰν ἀδελφό.

Ἡ γυναῖκα γέννησε ἐπὶ τέλους ἕνα μικρὸ ὑδροκέφαλο πλάσμα. Τὸ πελώριο κεφαλὶ του σταριόξανε ἐπάνω σ' ἕνα λαιμὸ ποὺ ἦταν ψιλὸς σὰν κλωσσή. Ἡ γέννησις τοῦ παιδιοῦ αὐτοῦ ἔσαχισε τὰ σπλάχνα τῆς γυναίκας τοῦ Κινκοὺν καὶ ἡ νέα μητέρα πέθανε πάνω στὴν γέννα.

Ὁ Κινκοὺν, μετὰ τὸ θάνατο τῆς γυναίκας του, πῆρε τὸ παιδὶ ποὺ τάγαποῦσε μὲ τρυφερότητα καὶ τὸφερε στὴν παγόδα γιὰ νὰ τὸ δείξη στοὺς φίλους του τοὺς καλογήρους. Οἱ καλόγηροι εἶπαν ὅτι τὸ ἔκτρωμα ἐκεῖνο ἦταν ἱερό, πραγματικὸ θεῦμα τοῦ Θεοῦ καὶ ζήτησαν στὸν Κινκοὺν νὰ τὸ ἀφίση κοντὰ τους στὴν παγόδα.

Ἀπλωσαν ἕνα μικρὸ κόκκινο χαλὶ στὸν πιὸ φαρδὺ δρόμο καὶ ἐξέθεσαν τὸ μικρὸ τέρας. Τὸ ἔτρεφαν μὲ τὸ γάλα τῆς κατσίκας ποὺ πήγαινε κοντὰ στὸ βρέφος καὶ πλησίαζε στὸ στόμα του τοὺς μαστούς της.

Ὁ Κινκοὺν ἦταν ὁ πιὸ εὐτυχισμένος ἄνθρωπος τῆς Βιρμανίας τώρα ποὺ ὁ γυιός του μποροῦσε νὰ ζήση μέρα καὶ νύχτα μέσα στὸ χρυσάφι, στὸ λιβάνι καὶ στὰ κεριά... Ἄνδρες καὶ γυναῖκες θαύμαζαν τὸ νεογέννητο. Ξεκινοῦσαν ἀπὸ τὸ Ραγκοὺν πρωΐ, μεσημέρι, μεσάνυχτα, γιὰ νὰ πάνε στὴν παγόδα νὰ γονατίσουν μπροστὰ στοὺς χρυσοὺς βωμοὺς καὶ νὰ προσκυνήσουν τὸ παιδὶ τοῦ Κινκοὺν. Χρυσᾶ νομίσματα τοῦ ἔριχνε ὅλος ὁ κόσμος. Ὁ Κινκοὺν πλούτιζε καὶ ἡ περηφάνειά του ἦταν πειὰ ἀπεριόριστη.

Τώρα, χάρις στὰ χρήματα ποὺ κέρδιζε ὁ γυιός του, ὁ Κινκούν, ὁ φτωχὸς γεμάτος φοροῦσε μεταξωτά, ἡ τὸ κεφάλι του κι' ἦταν πιὸ περήφανος ἀπὸ τὰ ἱερὰ παγώνια.

Τὸ βλέμμα του ἔμοιαζε πὼς ἔλεγε: — Κυττάξτε! ὁ ἥλιος εἶνε ὑπόχρεωμένος νὰ ὑπηρετῆ τὸ παιδί μου. Ὅλο τὸ χρυσάφι τῆς Βιρμανίας μου ἔχουν χορτάσει ἀπὸ χρυσάφι...

***

Οἱ καλόγηροι δὲν ἄργησαν νὰ βροῦν ἀνυπόφορη τὴν ὑπερηφάνεια ἦταν γιὰ τὴν παγόδα πηγὴ πλούτου, δὲν ἔβγαλαν μιλιά. Ἕνα πρωὶ στὰ μεταξωτά, ἀνέβαινε τὰ τριακόσια πεντὲ κόκκινα σκαλοπάτια πως πάντα, ἡ ὡραῖες πωλήτριες τῶν λουλουδιῶν τοῦ χαμογελοῦσαν. Τὰ πρόσωπά τους ἔλαμπαν σὰν φρέσκες μπανάνες, πίσω ἀπ' τὰ τραπέζια τους φορτωμένα μὲ ἄνθη.

Ἐξαφνα, μιὰ δυνατὴ φωνὴ τρόχρυσὸ λόφο ἔσφαζαν ἀνθρώπους καὶ νηπιά, παγώνια, κατέβαιναν τὴ σκάλα

— Ἡ τίγρις! Ἡ τίγρις! φώναζαν.

Πράγματι, μιὰ πελώρια κίτρινη διές, πήδηξε στὴ στέγη τῆς μεγάλης παγόδας κι' ὅλος ὁ κόσμος πῆρε δρόμο πρὸς τὴ σκάλα γιὰ νὰ σωθῆ.

Οἱ σκόλοι οὐρλιαζαν, τὰ παγώνια φώναζαν ἄγρια, οἱ καλόγηροι καὶ οἱ πωλήτριες ἔτρεχαν σιωπηλοί, οἱ λεβοὶ ἀναποδογύριζαν τὰ τραπέζια γιὰ νὰ σωθοῦν.

Ἡ μεγάλη θύρα τοῦ κόκκινου δάσους ποὺ ὁδηγοῦσε στοὺς χρυσοὺς δρόμους τῆς παγόδας ἦταν κλειστή. Ὁ Κινκοὺν παρακάλεσε τοὺς καλοσὰν ὅμως τὴς πλάτες. Ἔκλαψε, φώνα-ξε, παρακάλεσε, φώναξε τὸ παιδί του. Οἱ καλόγηροι μισοάνοιξαν καὶ μόλις τὸν ἄφισαν νὰ δῆ τὸν περίβολο τοῦ ναοῦ. Ἡ τίγρις ἐπάνω στὴ στέγη ἐτοιμαζόταν νὰ ὁρμήση. Πήδηξε στὸ δρόμο, ἔπεσε στὸ λιθόγαλη μάλλινη σφαῖρα. Πλησίασε τὸ παιδὶ τοῦ Κινκούν, ἁρπαξε μὲ τὸ στόμα τὸ πήδηξε πάλι στὴ στέγη, σὰν ἀκροβάτος. Ὑστερα τὸ κίτρινο θηρίο χάθηκε σῆ μορφὴ ποὺ εἶχε ἀνακατωθῆ κι'

Ὁ Κινκοὺν ἔβγαλε μιὰ δυνατὴ ἀπ' τοὺς ἔρημους δρόμους. Σκαρφάλωσε ἐπάνω στὶς στέγες. Ἦταν σὰν μεθυσμένος. Τὸ χρυσάφι ποὺ ἔριχναν ἐπάνω του ἡ ἀκτίνες τοῦ ἥλιου τοῦ θάμπωνε τὰ ράτια. Δὲν ἤξερε ποῦ βρίσκεται κι' ἑνὸ κύτταξε ἀπελπισμένος τὴν τίγρι ν' ἀπομακρύνεται μὲ τὸ παιδὶ τοῦ σπὰ δόντια της, γλύστησε σὲ χρυσὸ δρόμο καὶ ἔτσι ἔπεσε στὸ χρυσὸ δρόμο καὶ ἔτσι τὸ κεφάλι του ἔγινε θρύμματα.

***

Σὲ λίγες ὧρες οἱ καλόγηροι γύρισαν μὲ πέντε ἄλλους. Βρῆκαν τὴν τίγρι κάτω ἀπὸ τὸ φύλλωμα τῶν χουρμαδιῶν μὲ ἀνοιχτὸ στόμα νὰ χωνεύη τὸ ὑδροκέφαλο. Τὴν σκότωσαν. Οἱ καλόγηροι καὶ ὅλοι ὅσοι ἦσαν κουμμένοι ἀπ' τὸ φόβο τοῦ θηρίου, ξαναβγῆκαν στοὺς δρόμους κι' ὅταν πλησίασαν τὸ πτῶμα τῆς τίγρεως θυμήθηκαν τὸν Κινκοὺν καὶ εἶπαν: «Ὁ χρυσὸς ἔφαγε τὸν πατέρα του καὶ τὸν γυιό!»

('Απ' τὸ Γερμανικό)

MAX DAUTHENDEY

ΜΑΚΑΒΡΙΑ ΕΘΙΜΑ ΛΑΩΝ

ΘΥΣΙΕΣ ΚΑΙ ΣΦΑΓΕΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Τί ἀπεκαλύφθη στὰς ἀνασκαφὰς τῆς Μεσοποταμίας. Ζωντανοὶ θαμμένοι μέσα στὸν τάφο τοῦ βασιλέως. Ὁ τρομερὸς Μολὼχ, ὁ φόβος τῶν παιδιῶν. Ἡ ἀνθρωποθυσίες στὴν Κίνα. Ἡ τελετὲς τῶν ἰθαγενῶν τῆς Ἀμερικῆς. Ἕνα παλάτι νεκροταφεῖο, κλπ.

Τὸ Βρεττανικὸ Μουσεῖο εἶχε διοργανώσει πρὸ καιροῦ μιὰ ἀρχαιολογικὴ ἀποστολὴ στὴ Μεσοποταμία καὶ εἰδικῶς στὸ Ὕρ. Ἡ ἀνασκαφὲς ποὺ ἔγιναν τότε ἐκεῖ ὑπὸ τὴν διεύθυνσι τοῦ σοφοῦ καθηγητοῦ Λεονάρδου Γουόλεϋ, ἔφεραν σὲ φῶς θησαυροὺς ἀνεκτίμητους καὶ σπουδαιότατους ἀπὸ ἀρχαιολογικῆς ἀπόψεως, χρονολογουμένους ἀπὸ τὸ 4000 πΧ. ὅταν δηλαδὴ βασίλευε ἀκόμη στὴ Μεσοποταμία ἡ δυναστεία τῶν Σουμεριανῶν βασιλέων. Μέσα στοὺς τάφους ποὺ ἀνεσκάφησαν βρῆκαν φέρετρα στολισμένα μὲ καθαρὸ χρυσάφι καὶ πολυτιμώτατες πέτρες.

Ἀλλὰ συγχρόνως διεφωτίσθηκαν πλήρως καὶ ἡ ἀνθρωποθυσίες ποὺ γινόντουσαν τὴν ἐποχὴ ἐκείνη. Ἀκοῦστε λοιπὸν τί γινότανε τὴ μακρυνὴ ἐκείνη ἐποχὴ στὸ Ὕρ: Ὅταν ἐπέθαινε ὁ βασιλεύς, τὸν ἀκολουθοῦσανζωντανοὶ μέσα στὸν τάφο του ὄχι μόνον ἡ βασίλισσα ἀλλὰ καὶ ὅλοι οἱ αὐλικοί, οἱ δοῦλοι κι' αὐτὰ ἀκόμα τὰ ζῶα τοῦ παλατιοῦ. Γινόταν δηλαδὴ μιὰ κολοσσιαία ἀνθρωποθυσία, γιατὶ πίστευαν πὼς οἱ ζωντανοὶ εἶχαν ὁπωχρέωσι νὰ ὑπηρετήσουν τὸν ἀποθανόντα βασιλέα καὶ στὸν ἄλλο κόσμο!

Ὁ καθηγητὴς Γουόλεϋ βρῆκε στὸ Ὕρ, μέσα σ' ἕνα μόνον τάφο βασιλέως πενηνταεννηὰ σκελετοὺς ἀπὸ τοὺς ὁποίους οἱ δώδεκα ἦσαν γυναικεῖοι! Ἐπὶ πλέον δέ, κάτω ἀπὸ τοὺς σκελετοὺς αὐτοὺς βρῆκε τοὺς σκελετοὺς ἕξη ἀλόγων, ποὺ εἶχαν ταφεῖ μὲ ὅλες τὶς ἐξαρτήσεις τους, ὀκτὼ σκύλλων καὶ πέντε γάτων!...

Μὰ ἀνθρωποθυσίες δὲν γινόντουσαν μόνο στὴ Μεσοποταμία. Οἱ Φοίνικες ἔξαφνα συνήθιζαν νὰ θυσιάζουν τὰ παιδιά τους, ὅταν ἐνέσκηπτε καμμιὰ ἐπιδημία, γιὰ νὰ μαλάξουν τὸν τρομερὸ Μολώχ, τὸν Θεὸ ποὺ ἔφαγε τὰ παιδιά τους. Γι' αὐτὸ μάλιστα, σιγὰ-σιγά, γιὰ μέσου τῶν αἰώνων, ὁ Μολὼχ κατήντησε ὁ φόβος κι' ὁ τρόμος τῶν μικρῶν παιδιῶν.

Ἀποτρόπαιες καὶ φρικιαστικὲς εἶνε ἐπίσης ἡ ἀνθρωποθυσίες ποὺ γινόντουσαν ἀπὸ τοὺς Μογγόλους. Ὁ λαὸς ὅμως ἐκετῖνος ποὺ ξεπέρασε σ' ἀγριότητα κάθε ἄλλον κατὰ τὴν τέλεσι τῶν ἀνθρωποθυσιῶν εἶνε ἀσφαλῶς οἱ Κινέζοι.

Μέχρι τέλους τοῦ 1500 π.Χ. οἱ Κινέζοι συνήθιζαν ν' ἀκρωτηριάζουν πρῶτα-πρῶτα τὰ θύματα ποὺ ἐπρόκειτο νὰ θυσιάσουν κόβοντες τελευταῖα τὸ λαιμό τους. Κάποτε μάλιστα ὁ αὐτοκράτωρ Τζάνγκ-Σί, διαρκούσης μιᾶς ἐκστρατείας στὴν Κορέα, διέταξε νὰ πιάσουν ὅλους τοὺς Κινέζους ποὺ εἶχαν λιποτακτήσει κι' ἀφοῦ πρῶτα τοὺς ἀκρωτηριάσαν ἔδαφαν μὲ τὸ αἷμα τους τὰ τυμπούρλα καὶ τοὺς κοντοὺς τῶν σημαιῶν τους, ἄνοιξαν ὕστερα τὶς κοιλιές τους, ἔβγαλαν τὰ ἐντερά τους καὶ τὰ κρεμάσαν στοὺς... λαιμοὺς τῶν ἀλόγων, ποὺ ἀκολουθοῦσαν τὸ στράτευμα τῆς Κορέας.

Ὁ αὐτοκράτωρ Σίχ-Σουὶ πάλιν κάποτε γιὰ νὰ εὐχαριστήση τὸ στρατό του ποὺ εἶχε γυρίσει νικητὴς ἀπὸ μιὰ ἐκστρατεία ἐθυσίασε τὶς ὡμορφότερες γυναῖκες τοῦ χαρεμιοῦ του κ' ἔπειτα ἔψησε τὰ σώματά τους στὴ φωτιά. Στὸ μακάβριο γεῦμα ποὺ παρέθεσε κατόπι μὲ τὰ ψητὰ σώματά τους παρεκάθησαν οἱ νικηφόροι στρατιῶτες του, ποὺ τοὺς εἶχαν φέρει ἀμύθητους θησαυροὺς καὶ τὶς πιὸ ὡραῖες γυναῖκες σκλάβες.

Ἐξηνταέξη ἐν ὅλῳ ἄνθρωποι ἐτάφησαν ζωντανοὶ κατὰ τὸ 678 π. Χ. μέσα στὸν τάφο τοῦ βασιλέως Τὲν-Τσί καὶ ἄλλοι 177 κατὰ τὸ ἔτος 621 π. Χ. μέσα στὸν τάφο τοῦ Ἰν-Κούνγκ. Μὰ καὶ τελευταῖα, στὰ 1912, στὴν Κίνα, ὁ αἱμοδόρος πρόεδρος τῆς Κινέζικης Δημοκρατίας στρατηγὸς Γιουάν-Σι-Κάϊ δὲν ἐδίστασε—στὸν 20ὸν αἰῶνα!—νὰ διατάξη τὴ σφαγὴ ὅλων τῶν αἰχμαλώτων στρατιωτῶν τοῦ ἀντιπάλου στρατοῦ του ποὺ ἀνήρχοντο σὲ ἀρκετὲς χιλιάδες.

Ἀλλὰ καὶ σ ἡν Ἀμερικὴ, πρὸ τῆς ἀνακαλύψεως αὐτῆς ὑπὸ τοῦ Κολόμβου, γινόντουσαν τρομερὲς ἀνθρωποθυσίες. Οἱ Ἴνκας τοῦ Ἐλντοράντο, οἱ Ἀτζέκοι τοῦ Μεξικοῦ καὶ οἱ Μάγιας τοῦ Περοῦ σ' ὡρισμένες ἡμέρες τοῦ χρόνου — τὴν ἄνοιξι καὶ τὸ φθινόπωρο— συνήθιζαν σὲ δημόσιες τελετὲς νὰρίχνουν μέσα σ' ἕνα τοιχωμένο περίβολο, ὅπου βρίσκουνταν ἄγρια θηρία, τοὺς αἰχμαλώτους των. Τὰ θηρία τοὺς κατεσπάραζαν μέσα σὲ λίγα λεπτά, ὅσα δὲ ἀπ' τὰ θύματα θέλοντας ν' ἀποφύγουν τὸν κίνδυνο σκαρφάλωναν στὸ τεῖχος τοῦ περιβόλου, οἱ θεαταὶ τ' ἀποτελείωναν μὲ μπαλντάδες ποὺ κρατοῦσαν— ἐπίτηδες γι' αὐτὸ τὸ σκοπὸ—στὰ χέρια τους.

Ἐπίσης ὁ Μπεχαζίν, βασιλεὺς τῆς Δαχομέης ποὺ πέθανε πρὸ τριάντα χρόνων, συνήθιζε νὰ θυσιάζη κάθε χρόνο ὁλόκληρες χιλιάδες σκλάβων καὶ αἰχμαλώτων του. Εἶχε δὲ τὴν παράξενη ἰδιοτροπία ὁ αἱμοδόρος αὐτὸς βασιλεύς, ὕστερα ἀπὸ κάθε ἀνθρωποθυσία νὰ μαζεύη τὶς νεκροκεφαλὲς καὶ νὰ στολίζη μ' αὐτὲς τ' ἀνάκτορά του. Μὲ τὴ νεκροκεφαλὴ τῆς γυναίκας του, τὴν ὁποία διέταξε κι' ἐθανάτωσαν γιατὶ νόμισε πὼς τὸν ἀπατοῦσε, ἔφτειαξε μιὰ λυχνία, τὴν ὁποία εἶχε πάντοτε πάνω στὸ τραπέζι τοῦ φαγητοῦ του! Μὲ τὰ κρανία δὲ τεσσάρων ἀξιωματικῶν τῆς αὐλῆς, ποὺχε διατάξει κι' ἐτάφησαν ζωντανοὶ γιατὶ παρεβίασαν κάποια ἀσήμαντη διαταγ

Η ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ

ΠΑΡΑΞΕΝΟΙ ΟΔΟΝΤΟΓΙΑΤΡΟΙ

Μιὰ ἀγία ποὺ προστατεύει ὅσους ὑποφέρουν ἀπὸ τὰ δόντια τους. Τὸ μαρτύριο τῆς ὁσίας Ἀπολλωνίας. Ζωντανὴ στὴ φωτιά. Ἡ ὀδοντοϊατρικὴ ἐπιστήμη στοὺς ἀρχαίους. Τὰ ἐργαλεῖα τους. Κομπογιαννῖται καὶ Σαρλατάνοι. Κουρεῖς καὶ ὀδοντοϊατροί. Θεραπευτικαὶ μέθοδοι τῶν ἀγρίων, Τὰ τεχνητὰ δόντια τῶν κατοίκων τῆς Μπόρνεο. Τὸ τρύπημα καὶ τὸ λιμάρισμα τῶν δοντιῶν. Ἕνα τρομερὸ ὅπλο, κλπ.

"Ενας Ἰγκορότος μὲ λιμαρισμένα τὰ δόντια του

Στὸ μαρτυρολόγιο τῶν καθολικῶν ὑπάρχει μία ἁγία, ἡ Ἀπολλωνία, στὴν προστασία τῆς ὁποίας καταφεύγουν ἐκεῖνοι ποὺ ὑποφέρουν ἀπὸ τὰ δόντια τους, γιὰ νὰ τοὺς θεραπεύση. Ἀξίζει νὰ σᾶς διηγηθοῦμε μὲ λίγα λόγια τὴν ἱστορία τῆς ἁγίας αὐτῆς:

Ἡ Ἀπολλωνία—ὅπως τουλάχιστον ἀναφέρει στὰ ἀπομνημονεύματά του ὁ ἐπίσκοπος Ἀντιοχείας Διονύσιος—ἦταν κόρη ἑνὸς φανατικοῦ Χριστιανοῦ τῆς Ἀλεξανδρείας. Κατὰ τοὺς τρομεροὺς διωγμοὺς τῶν Χριστιανῶν ποὺ ἔγιναν στὸ 248 μ. Χ. ἡ Ἀπολλωνία θέλοντας νὰ σώση τὸν γέρο πατέρα της ἀπὸ τὰ χέρια τῶν διωκτῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ, οἱ ὁποῖοι ἤθελαν νὰ τὸν βασανίσουν, τὸν ἔκρυψε μέσα σ' ἕνα ξεροπήγαδο περιμένοντας ἐντωμεταξὺ νὰ βρῇ τὴν κατάλληλη εὐκαιρία γιὰ νὰ τὸν φυγατεύση. Ὅταν οἱ Ἐθνικοὶ ἐπῆγαν στὸ σπίτι τῆς Ἀπολλωνίας γιὰ νὰ συλλάβουν τὸν πατέρα της μὲ τὴν ἀπόφαση νὰ τὸν ὑποβάλλουν στὰ πιὸ φρικώδη βασανιστήρια, ἐὰν δεχόταν ν' ἀλλάξη τὴν πίστη του, παρ' ὅλες τὶς ἔρευνες ποὺ ἔκαναν δὲν κατώρθωσαν νὰ τὸν βροῦν πουθενά.

Συνέλαβον τότε τὴν δεκαεπταέτιδα Ἀπολλωνίᾳ, τὴν ἀλυσσόδεσαν καὶ τὴν ἔρριξαν σὲ μιὰ ὀργὴ κι' ἀνήλιαγη φυλακή, ἐλπίζοντας ὅτι ἔτσι ἀπὸ ἡμέρα σὲ ἡμέρα θ' ἀπαρνιόταν τὴν πίστι της καὶ θὰ φανέρωνε τὸ μέρος ὅπου ἦταν κρυμμένος ὁ πατέρας της. Βλέποντας ὅμως ὅτι ἡ Ἀπολλωνία παρέμενε ἀκλόνητη στὴ θρησκεία της, ἄρχισαν νὰ τὴν βασανίζουν. Καὶ πρῶτα—πρῶτα ἐπῆραν ἕνα σουβλερὸ καρφὶ καὶ χτυπῶντας το μ' ἕνα σφυρὶ τῆς ξερίζωσαν ὅλα τὰ δόντια της. Οἱ πόνοι της ἦσαν ἀπερίγραπτοι. Μὰ καὶ μετὰ τὴ φρικτὴ αὐτὴ δοκιμασία, ἡ Ἀπολλωνία δὲν ἐννοοῦσε νὰ ἀλλάξη τὴν πίστη της. Ἀναψαν τότε μιὰ μεγάλη φωτιὰ σ' ἕνα λάκκο κι' ἀφοῦ ἐγέμωσαν τὴν νέα τῆς ἐπρότειναν, γιὰ τελευταία φορά, ν' ἀλλάξη τὴ θρησκεία της. Ἡ Ἀπολλωνία κόρη ἂν κι' ἔδλεπε ὅτι τὴν ἐπερίμενε ὁ πιὸ φρικτὸς θάνατος, προτίμησε, ἀντὶ ν' ἀλλαξοπιστήση, νὰ καῇ ζωντανὴ κ' ἐρρίχτηκε μόνη της μέσα στὶς ἀναμμένες φλόγες, ἀφοῦ πρῶτα ἔκαμε τὸ σημεῖο τοῦ σταυροῦ. Ἡ καθολικὴ ἐκκλησία, τιμώντας τὴν μνήμη της, τὴν κατέταξε μεταξὺ τῶν ἁγίων. Ὅσοι δὲ καθολικοὶ ὑποφέρουν ἀπὸ ὀδονταλγίες ἢ ἄλλες ἀσθένειες τῶν δοντιῶν ἐπικαλοῦνται πάντοτε τὴν προστασία τῆς ὁσιομάρτυρος Ἀπολλωνίας.

* * *

Ἡ περιποίησις τῶν δοντιῶν ἀποτελοῦσε πάντοτε μιὰ ξεχωριστὴ φροντίδα τῶν ἀνθρώπων ἀπὸ τοὺς ἀρχαιοτάτους ἀκόμα χρόνους. Ἡ χειρουργικὴ ὅμως ὀδοντοϊατρική, ἂν καὶ ἦταν γνωστὴ στοὺς ἀρχαίους Ἑβραίους, ἐν τούτοις τότε εἶδικοὶ ὀδοντογιατροὶ δὶν ὑπῆρχαν. Τὸ γεγονὸς δὲ ὅτι πράγματι ἡ χειρουργικὴ ὀδοντοϊατρικὴ ἦταν γνωστὴ καὶ στοὺς ἀρχαίους ἐπιβεβαιώθηκε κι' ἀπὸ μερικὰ ἐργαλεῖα ποὺ βρέθηκαν κατὰ τὶς ἀνασκαφὲς ποὺ γιναν πρὸ ἐτῶν στὸ ναὸ τοῦ Ἀπόλλωνος τῶν Δελτῶν. Βρέθηκε μεταξὺ τῶν ἄλλων, κατὰ τὶς ἀνασκαφὲς αὐτὲς καὶ ἕνα ἐργαλεῖοποῦμοιαζε μὲ γειρουργικὴ ὀδοντάγρα. Τὸ ἐργαλεῖο αὐτό, ἐφερεέπάνω τὴ λατινικὴ ἐπιγραφὴ «Ododogogon». Ἀλλὰ καὶ ὁ Μαρτιάλλης, σὲ μιὰ σχετικὴ του πραγματεία, ἀναφέρει διάφορα ἐργαλεῖα ποὺ χρησιμοποιοῦσαν σὲ παλαιοτέρους χρόνους γιὰ τὴ θεραπεία καὶ τὸ βγάλσιμο τῶν δοντιῶν.

Ἂν ὑπάρχη μιὰ ἐπιστήμη ποὺ ἔδειξε ὡς σήμερα τοὺς μεγαλείτερους τσαρλατάνους, αὐτὴ ἀσφαλῶς εἶνε ἡ ὀδοντοϊατρική. Σ' ὅλες τὶς ἐποχὲς καὶ σ' ὅλες τὶς χῶρες τοῦ κόσμου ὑπῆρξαν πάντοτε πλανόδιοι ὀδοντογιατροὶ οἱ ὁποῖοι ἔσπευδαν νὰ προσφέρουν τὶς ὑπηρεσίες τους στοὺς πάσχοντας μὲ πρόχειρα ἐργαλεῖα καὶ κομπογιαννίτικα φάρμακα.

Δὲν ἔχουν περάσει πολλὰ χρόνια ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ποὺ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ὀδοντοϊατροῦ τὸ ἐξασκοῦσαν μονοπωλειακῶς οἱ...μπαρμπέρηδες! Ἀκόμα καὶ σήμερα σὲ πολλὲς χῶρες καὶ πρὸ παντὸς στὰ ἐνδότερα τῆς Τουρκίας, στὶς ἐπιγραφὲς τῶν κουρείων ἀναγράφονται καὶ αἱ ἀφῆστοι ὀδοντοϊατρικαὶ ἱκανότητες τοῦ κουρέως!

* * *

Καὶ τώρα ἂς ἔλθουμε στοὺς ὀδοντοϊατροὺς τῶν ἀπολιτίστων χωρῶν.

Οἱ μαῦροι τοῦ Τόγκο καὶ οἱ Μπαουέντα τοῦ Τρανσβαάλ, ὅταν τοὺς πονῇ κανένα δόντι δὲν καταφεύγουν σὲ ὀδοντογιατρὸ—γιατὶ φυσικὰ δὲν ὑπάρχει τέτοιο φροῦτο στὸν τόπο τους — ἀλλὰ πέρνουν μόνοι τους μιὰ μυτερὴ πέτρα καὶ μ' αὐτὴ χτυποῦν τὸ πονεμένο δόντι, ὥς ὅτου τὸ ξεριζώσουν ἢ τὸ κάνουν κομμάτια. Οἱ κάτοικοι τῆς Μπατιάγκας πάλι συνηθίζουν νὰ ξεριζώνουν τὰ κούφια δόντια τους μ' ἕνα μυτερὸ λεπίδι, τὸ ὁποῖο προτοῦ χώσουν μέσ' στὰ σύλα των, τὸ καίνε στὴ φωτιά.

Οἱ Ντύακ τῶν νήσων Μπόρνεο, κατώρθωσαν πρῶτοι αὐτοὶ ἀπὸ τοὺς ἀπολιτίστους λαοὺς νὰ κατασκευάσουν τεχνητὰ δόντια, χρησιμοποιοῦντες χαυλιόδοντας ἐλεφάντων καὶ... κέρατα βουβαλίων.

Τὸ μαρτύριο τῆς Ἁγ. Ἀπολλωνίας

Τοὺς Ντύακ τοὺς ἐμιμήθηκαν στὴν κατασκευὴ τῶν τεχνητῶν δοντιῶν καὶ οἱ Ἐσκιμῶοι. Παράδοξος ὅμως εἶνε ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον ἐφαρμόζουν οἱ λαοὶ αὐτοὶ τὰ τεχνητὰ δόντια στὰ σύλα των. Ἀκοῦστε τον: Ἐὰν τὸ δόντι ποὺ πρόκειται νὰ ἐφαρμόσουν εἶνε τραπεζίτης τὸ κολλοῦν πάνω στὸ σύλος μὲ μιὰ ἀλοιφὴ ποὺ τὸ στερεώνει τόσο καλά, ὥστε δὲν ὑπάρχει κανεὶς ἀπολύτως φόβος νὰ τὸ καταπιοῦν μαζὺ μὲ τὸ φαΐ τους. Γιὰ τ' ἄλλα δόντια πάλι, ἀνοίγουν τρῦπες στὰ σύλα τους καὶ τὰ στερεώνουν μέσα σ' αὐτές, μὲ τὴν ἴδια ἀλοιφή.

Σὲ πολλὲς φυλὲς ἀγρίων λαῶν ὑπάρχει ἡ μέθοδος νὰ τρυποῦν γιὰ ὡμορφιὰ τὰ δόντια τους μ' ἕνα εἰδικὸ ἐργαλεῖο ποὺ λέγεται «μασασάκης!» Γιὰ τὴν καλλωπιστικὴ αὐτὴ ἐπεξεργασία τῶν δοντιῶν, ὑπάρχουν εἰδικοὶ ὀδοντογιατροί, οἱ ὁποῖοι ξέρετε πῶς πληρώνονται; Μὴν ἐκπλαγεῖτε! Ἀφαιροῦν ἀπὸ τὸν πελάτην τους, τοῦ ὁποίου ἐτρύπησαν τὰ δόντια, δύο γερὰ δόντια καὶ τὰ κρατοῦν ὡς ἀμοιβή τους. Τὰ δόντια αὐτὰ τὰ χρησιμοποιοῦν γιὰ νὰ κάνουν κομπολόγια, βραχιόλια καὶ περιδέραια καὶ τὰ πουλοῦν στοὺς ὁμοεθνεῖς των σὲ δυσθεώρητες τιμές.

Ἐπίσης οἱ Ἰγκορότοι τῶν Φιλιππίνων νήσων, οἱ πολεμοχαρεῖς πληθυσμοὶ τῶν ἐθαγενῶν τῆς Σουμάτρας, οἱ Σαμπινοδάνοι τῶν νήσων Μπόρνεο καὶ πολλὲς ἄλλες φυλές, συνεθίζουν νὰ λιμάρουν τὰ δόντια τους κατὰ τέτοιο τρόπο ὥστε νὰ μοιάζουν μέ... πριόνι! Καὶ ξέρετε γιατὶ τὸ κάνουν αὐτό; Γιὰ νὰ προκαλοῦν μὲ τὴν ἐμφάνισή τους μεγαλείτερο τρόμο στοὺς ἐχθρούς των κατὰ τὶς πολεμικὲς ἐπιχειρήσεις των! Μ' ἄλλα λόγια θέλουν νὰ δείξουν στοὺς ἐχθρούς των ὅτι ἔχουν... τροχισμένα τὰ δόντια τους κι' ἀλλοίμονό τους ἂν πέση κανεὶς στὰ χέρια τους!...

Εἶνε δὲ ἀπολύτως ἐξακριβωμένο ὅτι τὸ στόμα μὲ τὶς δυό του ὀδοντοστοιχίες σὲ πολλοὺς ἀρχέγονους λαοὺς δὲν χρησιμεύει μονάχα γιὰ τὸ μάσημα τῆς τροφῆς, ἀλλὰ καὶ ὡς... ὅπλο νὰ κατασπαράζουν τοὺς ἐχθρούς των.

Περιδέραιο ἀπὸ ἀνθρώπινα δόντια κι' ἀπὸ χαυλιόδοντες ἐλεφάντων καὶ κέρατα βουβαλίων εἶναι τὸ πολυτιμώτερο κόσμημα στὶς γυναῖκες τῶν νήσων Πασσού.

Καὶ γιὰ νὰ τελειώνουμε θ' ἀναφέρουμε ἀκόμα καὶ μερικὲς προλήψεις σχετικὲς γιὰ τὰ δόντια. Ἔτσι, σὲ πολλὰ μέρη τῆς Γερμανίας, πιστεύουν ὅτι ὅλοι ἐκεῖνοι ποὺ ἔχουν γερὴ ὀδοντοστοιχία εἶνε προωρισμένοι νὰ ταξειδέψουν σὲ μακρυνὰ μέρη. Μιὰ παρόμοια πρόληψις ὑπάρχει καὶ στὸ Κλούτσεστερ τῆς Ἀγγλίας, σύμφωνα μὲ τὴν ὁποία πιστεύεται ὅτι, ὅταν ἕνας ἄνθρωπος ἔχει τὰ δόντια τῆς ἄνω σιαγόνος μακρύτερα τῶν δοντιῶν τῆς κάτω ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶνε προωρισμένος νὰ ταξειδεύη διαρκῶς σὲ ὅλη τὴ ζωή του. Ἄλλοῦ πάλι πιστεύουν πὼς ὅταν ἕνα παιδὶ ἔχει τὰ δόντια του πυκνὰ δὲν πρόκειται ποτὲ ν' ἀπομακρυνθῇ ἀπὸ τὴν πατρίδα του.

Στὴν Ἑλβετία πιστεύουν ἐπίσης ὅτι, ὅταν ἕνα παιδὶ ἔχη τὰ μπροστινὰ δόντια ἀραιὰ εἶνε προωρισμένο νὰ γίνη μιὰ μέρα ἕνας καλὸς τραγουδιστής.

Σὲ πολλοὺς ἀκόμα λαοὺς δίνουν ἐπίσης μεγάλη σημασία στὰ δνειρα τὰ σχετιζόμενα μὲ τὰ δόντια. Ἔτσι π.χ. στὴ Γερμανία πιστεύεται, πὼς ὅταν κανεὶς δνειρευθῇ ὅτι χάνει ἕναν ἀπὸ τοὺς τραπεζίτας του ἀσφαλῶς θὰ πεθάνη κάποιος στενὸς ἐξ αἵματος συγγενής του.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ

Η ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΑ ΤΩΝ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

Ἀντιθέτως πρὸς τὰς σημερινάς, εἰς τὰς Ἀρχαίας Ἀθήνας δὲν ὑπῆρχε οὔτε ἕνας ζητιάνος στοὺς δρόμους. Κάθε οἰκογένεια φρόντιζε νὰ μὴν ξεπέση κανένας συγγενής της, ἔστω καὶ μακρυνός, στὴ ζητιανιά, τὴν ὁποίαν ἐθεωροῦσαν χειρότερη κι' ἀπὸ αὐτὴ τὴ δουλειά.

Οἱ σακάτηδες, ὄχι μονάχα τῶν πολέμων, ἀλλὰ καὶ κάθε σακάτης, εἶχαν... μισθὸ ἀπὸ τὸ δημόσιο ταμεῖο ἕνα διώβολο τὴν ἡμέρα. Οἱ ἱερεῖς φρόντιζαν νὰ στέλνουν στὰ σπίτια τῶν φτωχῶν ἕνα μέρος ἀπὸ τὰ σφάγια τὰ προσφερόμενα σὲ θυσίες, ψωμιὰ καὶ διάφορα ἄλλα τρόφιμα.

ΜΙΚΡΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

ΟΙ ΚΗΔΕΙΕΣ ΣΤΟ ΘΙΒΕΤ

Στὸ Θιβὲτ τελοῦνται τριῶν εἰδῶν κηδεῖες. Ἡ γηΐνη, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ νεκρὸς κομματιάζεται καὶ τὰ μέλη του ρίπτονται στοὺς σκύλλους. Ἡ Οὐρανία, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ νεκρὸς κομματιάζεται ἐπίσης, ἀλλὰ τὰ μέλη τουρίπτονται στὰ ὄρνια. Καὶ ἡ ὑδάτινη, κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ νεκροὶ ρίπτονται ὁλόσωμοι στὸ νερό, δηλαδὴ σὲ ποτάμι, ἢ λίμνη. Μονάχα τῶν Λάμα (ἱερέων) οἱ νεκροὶ καίονται.

ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΕΘΙΜΑ

ΓΑΜΗΛΙΕΣ ΣΥΝΗΘΕΙΕΣ ΠΡΩΤΟΓΟΝΩΝ ΛΑΩΝ

Γάμοι ἐπάνω σὲ μυρμηκοφωλιὲς! Κουβάδες μὲ νερὸ στὸ κεφάλι τῆς νύφης! Ἡ ἀπαγωγὴ τοῦ γαμβροῦ καὶ τῆς νύφης! Ἡ μαγικὴ κλωστή. Γάμος στὴ Νέα Γουϊνέα.

Οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς ἀγρίους καὶ ἡμιαγρίους λαοὺς τῆς γῆς ἔχουν πολὺ παράξενα γαμήλια ἔθιμα.

Οἱ Ἰρουλὰς τῆς Ἀφρικῆς τὴν γαμήλιο τελετὴ τὴν κάνουν ἐπάνω ἀπὸ μιὰ μυρμηκοφωλιὰ καὶ τοῦτο γιὰ νὰ ἀποκτήσουν τὴν γονιμότητα καὶ τὴν ἐργατικότητα τῶν μυρμηγκιῶν. Ὅταν τελειώση ἡ γαμήλιος τελετή, οἱ δυὸ νεόνυμφοι ἀνάβουν ἀπὸ ἕνα κομμάτι κάμφορας, ἔπειτα δὲ ὁ γαμβρὸς δένει ἕνα σχοινὶ στὸν λαιμὸ τῆς νύφης καὶ τὴν τραβάει μὲ αὐτὸ ὡς τὴν καλύβα του.

Ἕνας ἄλλος λαὸς τῆς Ἀφρικῆς, οἱ Μπανταγκάς, ἔχουν ἀκόμη περισσότερα ἔθιμα. Ὅλοι οἱ καλεσμένοι διασκεδάζουν ἐπὶ ἡμέρες πολλὲς καὶ νύχτες φυσικά, στὸ σπίτι τῆς νύφης καὶ κάθε τόσο ἕνας ἀπ' αὐτοὺς τῆς ἀδειάζει στὸ κεφάλι ἀπὸ ἕναν κουβᾶ γεμάτον νερὸ καὶ τὴν κάνει μούσκεμμα. Τέλος, ὅταν νομίσουν ὅτι ἤλθε ἡ κατάλληλη στιγμὴ, ὁδηγοῦν τὴν νύφη στὸ σπίτι τοῦ γαμβροῦ ποὺ εἶνε στολισμένο μὲ κλαδιὰ ἀνθισμένα καὶ οἱ γονεῖς τὴν παραδίνουν στὰ χέριατου. Τότε ἡ νύφη πέφτει μπρούμυτα μπροστὰ στὰ πόδια τοῦ ἀνδρός της ὁ ὁποῖος μὲ φλέγμα πατάει τὸ δεξί του πόδι ἐπάνω στὸν σβέρκο της καὶ τῆς λέει. *«Σοῦ εὔχομαι μακροζωΐα, φέρε μου ἕναν κουβᾶ νερό!..»*

Ἐκείνη πράγματι τοῦ φέρνει τὸν κουβᾶ, τὸν ὁποῖον καὶ αὐτὸς τῆς ἀδειάζει ἀμέσως στὰ μοῦτρα! Καὶ ἔτσι τελειώνει ἡ γαμήλιος διαδικασία. Ἐν τούτοις δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ φέρη ἐπισήμως τὸν τίτλο τῆς συζύγου παρὰ μόνον ἀπὸ τὴν στιγμὴ ποὺ θὰ γεννήση τὸ πρῶτο τῆς παιδί.

Οἱ Κχόντς, ἕνας πρωτόγονος λαὸς τῆς Βεγγάλης, δίνουν στὴν τελετὴ τοῦ γάμου χαρακτῆρα ἀπαγωγῆς. Ὅλοι οἱ συγγενεῖς καὶ καλεσμένοι καθὼς καὶ ὁ γαμβρὸς μὲ τοὺς συγγενεῖς του συγκεντρώνονται στὸ σπίτι τῆς νύφης καὶ ἀρχίζουν ἐκεῖ τὸ γλεντοκόπι. Ξαφνικὰ ὅμως σὲ μιὰ στιγμή, καὶ μάλιστα τὴν στιγμὴ ποὺ τὸ γλέντι βρίσκεται στὴν ἀκμή του οἱ θεῖοι ἁρπάζουν τὴν νύφη καὶ τὸν γαμβρό, τοὺς φορτώνονται στὸν σβέρκο τους ὁ καθένας καβαλητὰ καὶ φεύγουν τρέχοντας. Οἱ καλεσμένοι ἀφοῦ τοὺς ἀφίσουν νὰ προχωρήσουν μερικὰ βήματα τοὺς πέρνουν ἀπὸ πίσω καὶ τοὺς κυνηγοῦν φωνάζοντας, φοβερίζοντας καὶ προσποιούμενοι ὅτι θέλουν νὰ τοὺς πιάσουν.

Μαζὺ μὲ τοὺς ἅρπαγες βρίσκεται καὶ ἕνας ἱερεὺς τοῦ ὁποίου ἡ παρουσία ἔχει προορισμὸ νὰ ἀπομακρύνη ἀπ' τὸν δρόμο τῶν νεονύφων τὰ κακὰ πνεύματα. Γι' αὐτὸ ὁ ἱερεὺς ἐπάνω ἀπὸ ὅλα τὰ ρέμματα καὶ τὰ ποταμάκια ποὺ περνοῦνε ξετυλίγει μιὰ κλωστὴ ἡ ὁποία εἶνε ἡ μαγικὴ ὁδὸς ποὺ θὰ χρησιμεύση στὰ ἀγαθὰ πνεύματα ποὺ προστατεύουν τοὺς νεονύμφους, γιὰ νὰ βροῦν τὸν δρόμο τοῦ σπιτιοῦ τους καὶ νὰ τοὺς ἐπισκεφθοῦν.

Ὅταν φθάσουν στὸ σπίτι τοῦ γαμβροῦ, οἱ ἅρπαγες τὸν ἀποθέτουν κατὰ γῆς καθὼς καὶ τὴν νύφη καὶ περιμένουν ὥσπου νὰ φθάσουν οἱ διῶκται, ἐπακολουθεῖ τότε μιὰ σκηνὴ συμφιλιώσεως, μετὰ τὴν ὁποία ἀνάβουν μιὰ λαμπάδα, σύμβολο τῆς συζυγικῆς πίστεως καὶ τὴν παραδίδουν στὸν γαμβρό. Ἐκεῖνος πατάει τὸ ἕνα πόδι του ἐπάνω στὸ ἕνα πόδι τῆς νύφης, πέρνει τὸ κεφάλι της καὶ τὸ ἀκουμπάει στὸν ὦμο του, ἔπειτα μὲ μιὰ ἀγκίδα κεντάει τὸ σῶμα του ὥσπου νὰ βγῇ αἷμα. Στὸ αἷμα ἐκεῖνο βαπτίζει τὸ δάχτυλο καὶ μὲ αὐτὸ κάνει ἕνα σημάδι στὸ μέτωπο τῆς γυναικός του. Τὸ σημάδι ἐκεῖνο εἶνε ἡ ἐπίσημος ἀναγνώρισις ὅτι εἶνε πλέον ἡ νόμιμος σύζυγός του. Ἀμέσως ὅλοι οἱ καλεσμένοι χαιρετοῦν μὲ ὁμοβροντὲς πυροβολισμῶν τὸ χαρμόσυνο γεγονός.

Σὲ μερικὲς φυλὲς πρωτογόνων λαῶν τῆς Νέας Γουϊνέας ὁ γάμος ἔχει προστατευτικὸν χαρακτῆρα ἄλλοτε γιὰ τὴν γυναίκα καὶ ἄλλοτε γιὰ τὸν ἄνδρα. Στὰ μέρη ἐκεῖνα ἡ νύφη ἀγοράζεται. Γιὰ νὰ παντρευθῇ μιὰ νέα πρέπει ὁ γαμβρὸς νὰ πληρώση στὸν πατέρα της ἕνα ὡρισμένο ποσὸν ἀνάλογο μὲ τὴν θέσι τῆς νέας, τὴν ὡμορφιά της καὶ τὴν ἀξία της. Ὅσο περισσότερες γυναῖκες ἔχει ἕνας τόσο περισσότερο πλούσιος καὶ συνεπῶς ἄξιος ἐκτιμήσεως θεωρεῖται. Πολλὲς φορές, καὶ συγκεκριμένως ὅταν ὁ γαμβρὸς εἶνε μικρός, τὴν νύφη τὴν ἀγοράζει ὁ πατέρας του γιὰ λογαριασμὸ τοῦ γυιοῦ του. Ἐὰν λόγου χάριν ἕνας πατέρας εἶνε πολὺ γέρος καὶ ἔχει παιδιὰ μικρὰ καὶ θέλει νὰ ἐξασφαλίση τὸ μέλλον τους, τοὺς ἀγοράζει ἀπὸ μιὰ νύφη μεγάλης φυσικὰ ἡλικίας. Καὶ ἔτσι βλέπει κανεὶς γαμβροὺς 4-5 ἐτῶν νὰ εἶνε παντρεμένοι καὶ νὰ ἔχουν γυναῖκες ἡλικίας 20-25 ἐτῶν. Ἐπίσης ἂν ἕνας πατέρας εἶνε πολὺ γέρος καὶ ἔχει μικρὰ κορίτσια γιὰ νὰ τοὺς ἐξασφαλίση τὸ μέλλον τους, ἢ καὶ γιὰ νὰ ἐξασφαλίση τὴν δική του συντήρησι, προσπαθεῖ νὰ βρῇ γαμβροὺς καὶ νὰ τοὺς τὰ πουλήση. Ἐκτὸς αὐτοῦ ὅμως πολλοὶ νέοι 20-25 ἐτῶν ἀγοράζουν μικρὰ κοριτσάκια, τὰ παντρεύονται καὶ τὰ πέρνουν στὸ σπίτι γιὰ νὰ τὰ ἀναθρέψουν σύμφωνα μὲ τὶς ἀντιλήψεις καὶ τὰ γούστα τους. Καὶ ἔτσι βλέπει κανεὶς, κοριτσάκια 5-10 ἐτῶν νὰ εἶνε σύζυγοι ἀνδρῶν ἡλικίας 25-30 ἢ καὶ περισσότερων ἐτῶν.

ΠΟΙΚΙΛΑ

ΑΠΟΣΤΑΓΜΑ ΚΑΡΔΙΩΝ ΚΑΙ ΓΛΩΣΣΩΝ

Κάποτε ὅταν ἐρώτησαν ἕναν ἄγριο τῆς Βορείου Ἀμερικῆς τὸν ὁποῖον ἐμέθυσαν μὲ κονιὰκ καὶ τὸ ὁποῖον τοῦ ἄρεσε ὑπερβολικά, ἀπὸ τί πιστεύει ὅτι συνίσταται τὸ ποτὸ αὐτό, ποὺ τοῦ προσφέραν, ἀπάντησε:

— Αὐτὸ τὸ θαυμάσιο, τὸ θεῖο ποτό, μοῦ φαίνεται ὅτι εἶνε ἀπόσταγμα καρδιῶν καὶ γλωσσῶν. Γιατὶ ὅταν τὸ πίνω ἡ καρδιά μου δὲ φοβᾶται τίποτε καὶ μιλῶ θαυμάσια.

Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥ ΚΟΜΦΟΥΚΙΟΥ

Θέλετε νὰ λάβετε μίαν ἀμυδρὰν ἰδέαν τῶν ἀρχῶν τοῦ περιφήμου Κινέζου Κομφουκίου;

Νὰ ἡ διδασκαλία τοῦ μεγάλου αὐτοῦ σοφοῦ σὲ λίγες γενικὲς γραμμές:

«*Καθένας ὀφείλει νὰ γνωρίζη τὸν ἑαυτό του (τὸ γνῶθι σαυτόν), νὰ ἐργάζεται γιὰ τὴν τελειοποίησή του καὶ νὰ προσπαθῇ μὲ τὸ καλό του παράδειγμα νὰ καθοδηγῇ καὶ τοὺς ὁμοίους του στὴν τελειότητα, ὥστε νὰ φθάσουν μαζὺ τὸ ὑπέρτατο ἀγαθό. Πρέπει ἐπίσης καθένας νὰ σπουδάζη τὴ φύση τῶν πραγμάτων γιὰ νὰ γνωρίζη τί πρέπει ν' ἀκολουθῇ, τί ν' ἀποφεύγη καὶ πῶς νὰ κανονίζη τὶς ἐπιθυμίες του*».

ΠΩΣ ΨΑΡΕΥΟΥΝ ΤΑ... ΦΕΙΔΙΑ

Στὰς Μαλούκας ἢ Μαλαισίας νήσους ὑπάρχει ἕνα εἶδος φειδιῶν, μήκους δεκαπέντε ὡς εἴκοσι μέτρων καὶ ἀναλόγου πάχους. Τὰ φείδια αὐτὰ ζοῦνε συνήθως κοντὰ στὴν παραλία καὶ ὅταν δὲ βρίσκουν στὴν ξηρὰ τίποτε νὰ φᾶνε, μασσοῦνε κάποιο χόρτο, τὸ ὁποῖο νφτύνουν κατόπι στὴ θάλασσα καὶ τὸ ὁποῖον ὅταν τὸ φᾶνε τὰ ψάρια ναρκώνονται καὶ μένουν ἀκίνητα στὴν ἐπιφάνεια. Τότε τὰ περιεργότατα αὐτὰ φείδια πέφτουν στὸ νερὸ καὶ καταβροχθίζουν τὰ ναρκωμένα ψάρια!

ΤΑ ΕΞΩΤΙΚΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΤΩΝ ΧΙΛΙΩΝ ΚΑΙ ΜΙΑΣ ΗΜΕΡΩΝ

Η ΑΓΝΩΣΤΗ ΧΑΛΙΜΑ

ΣΤΟΥΣ ΤΟΠΟΥΣ ΤΩΝ ΘΡΥΛΛΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΥΣΤΗΡΙΩΝ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Καὶ μ' αὐτὰ τὰ λόγια ἔβγαλε τὸ σπαθί του καὶ μπῆκε στὸν κῆπο τῆς μάγισσας. Ἡ δυὸ γυναῖκες ἔμειναν κοντὰ ἡ μιὰ στὴν ἄλλη, ἡ Φαρουκνάζ μὲ τὰ δλέμματα ἀνήσυχα πρὸς τὸ περίπτερο καὶ ἡ παραμάνα της κατατρομαγμένη.

Σὲ μιὰ ὥρα ἀκριβῶς εἶδαν τὸ δερβίση νὰ ξαναγυρίζη. Τὶς ἐπλησίασε μὲ ὄψος γελαστὸ καὶ τοὺς εἶπε:

— Χάρις στὸν παντοδύναμο ἡ Μεχρεφζὰ δὲν μπορεῖ πειὰ νὰ μᾶς κάμη κακό καὶ αὐτό, ὁ τόπος ποὺ ἐκεῖνη τὸν ἔκανε φοβερὸ μὲ τὶς μαγεῖες της μόνο χάρες καὶ ἀπολαύσεις θὰ μᾶς προσφέρη. Ἀλλὰ εἶνε κιπρός, ὥραία πριγκηπέσσα, νὰ σᾶς πληροφορήσω ποιὸς εἶμαι. Μὴ μὲ παίρνετε πειὰ γιὰ ἕνα δερβίση, γιὰ τὸν ἀρχηγὸ τῆς παγόδας τοῦ Κασμίρ. Βλέπετε σὲ μένα τὸν ἐμπιστευμένο τοῦ πρίγκηπος Φαρουκσάντ. Θὰ σᾶς διηγηθῶ τὴν ἱστορία του καὶ τὴ δική μου μὲ λόγια. Καὶ ὕστερα θὰ μποῦμε στὸ παλάτι τῆς Μεχρεφζὰ ὅπου θὰ γίνετε δεκτὴ ὅπως τὸ ἀξίζετε καὶ θὰ ἰδῆτε πράγματα ποὺ θὰ σᾶς ἐκπλήξουν. Ὁ μεγάλος βασιλιᾶς ποὺ κυβερνᾶ σήμερα στὴ Περσία ἔχοντας τὴν αὐλή του στὸ Σεράζ, ἔχει γιὰ διάδοχο ἕνα μονάχογυιό, τὸν Φαρουκσάντ. Μιὰ μέρα αὐτὸς ὁ πρίγκηψ ποὺ ἔχει ὅλα τὰ χαρίσματα τοῦ κόσμου ἔπεσε ἄρρωστος. Ὁ πατέρας του ποὺ τὸν ἀγαπάει μὲ ἀφάνταστη τρυφερότητα τρόμαξε. Ἐκάλεσε τοὺς μεγάλους γιατροὺς τῆς Περσίας γιὰ νὰ τὸν ἰδοῦν, κι' ἐκεῖνοι ἀφοῦ τὸν ἐξήτασαν μὲ μεγάλη προσοχὴ εἶπαν ὅτι ἡ ἀρρώστεια του εἶνε τέτοια, ὥστε δὲν μποροῦσαν νὰ ἐξακριβώσουν τὴν αἰτία ποὺ τὴν ἐπροκάλεσε, γιὰ νὰ τὸν θεραπεύσουν, ἀλλὰ ὅτι ἔπρεπε νὰ τοὺς τὸ ἐξομολογήση αὐτὸς ὁ ἴδιος. Ὁ βασιλιᾶς τὸν ἔπλεσε νὰ τοῦ τὸ ἀποκαλύψη. Καὶ ἐπειδὴ δὲ μποροῦσε νὰ τοῦ ἀποσπάση τὸ μυστικό του ἔστειλε καὶ μὲ ζήτησε.

— Συμόργκ, μοῦ εἶπε, γιατὶ αὐτὸ εἶνε τὸ ὄνομά μου, ξέρω ὅτι ὁ γυιός μου δὲν σᾶς κρύβει τίποτα. Πηγαίνετε νὰ τὸν ἰδῆτε καὶ ἀναγκάστε τον νὰ σᾶς ἀνοίξη τὴν ψυχή του καὶ νὰ σᾶς εἰπῆ γιατὶ ὑποφέρει. Καὶ ἐλᾶτε ὕστερα νὰ μοῦ τὸ εἰπῆτε. Μόνον ἔτσι θὰ σωθῆ.

— Μεγαλειότατε, τοῦ εἶπα, ἀφοῦ ἡ ἀρρώστεια του ὀρέλεται στὸ ὅτι κρατεῖ κρυφὸ ἕνα μυστικό, σᾶ; ὁρκίζομαι ὅτι μόλις τὸ μάθω θὰ σᾶ; τὸ εἰπῶ. Καὶ αὐτὸ δὲν θὰ εἶνε προδοσία, ἀφοῦ ἔτσι θὰ σωθῆ ὁ φίλος μου.

Ἔτρεξα στὸ διαμέρισμα τοῦ πρίγκηπος. Μόλις μὲ εἶδε, ἀμέσως ἐπέρασε ἀπὸ τὸ πρόσωπό του μιὰ χαρά, καὶ μοῦ παραπονέθηκε.

— Ἀπὸ τότε ποὺ ἔπεσα ἄρρωστος, μοῦ εἶπε, δὲν σὲ εἶδα. Γιατὶ ἄργησες νἄρθης, ἀγαπητέ μου φίλε. Κάθε μέρα ἔρχονται ἐδῶ ἕνα σωρὸ ἐνοχλητικοὶ ἐπισκέπτες καὶ ἐσὺ ποὺ μοῦ εἶσαι εὐχάριστος δὲν ἐφάνηκες.

— Ἔλειπα στὸ κυνήγι, τοῦ εἶπα καὶ μόλις ἔφτασα. Μὰ τί ἔχετε λοιπὸν ὑψηλότατε; Σὲ τί κατάστασι σᾶς βρίσκω; Πῶς ἐχάσατε ἔτσι τὰ χρῶμα σας;

— Συμόργκ, μοῦ εἶπε ἐκεῖνος ἀφοῦ ἐβγῆκαν ἀπὸ τὸ δωμάτιο οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ ἐμείναμε μόνοι, δὲν ἔχω μυστικὰ ἀπὸ σένα. Καὶ ὄχι μόνο δὲ θὰ σοῦ κρύψω αὐτὸ ποὺ ἔχω, ἀλλὰ σὲ πληροφορῶ ὅτι σ' ἐπερίμενα γιὰ νὰ σοῦ τὸ εἰπῶ. Θὰ τὸ πιστεύεις φίλε μου, ὅτι ἡ κατάστασί μου αὐτὴ εἶνε ἀποτέλεσμα ἑνὸς ὀνείρου;

— Τί μοῦ λέτε, τοῦ ἀπάντησα. Ἕνα ὄνειρο, μιὰ φανταστικοπληξία μπορεῖ νὰ κάμη τόση ἐντύπωσι σ' ἕνα πνεῦμα τόσο θετικὸ καὶ λογικό.

— Φανταζόμουν τὴν ἔκπληξί σου, εἶπε ὁ Φαρουκσάντ. Ἀλλὰ σοῦ ὁμολογῶ τὴν ἀδυναμία μου. Τὸ κρύβω μὲ προσοχὴ ἀπὸ ὅλον τὸν κόσμο καὶ μόνο σὲ σένα ἀποφασίζω νὰ τὸ ἐξομολογηθῶ. Μάθε λοιπὸν τὴν αἰτία τῆς ἀρρώστειας μου. Ὡνειρεύθηκα πῶς ἤμουν σ' ἕνα περιβόλι γεμᾶτο λουλούδια. Ἐκεῖ ἤρθε μιὰ νέα γυναῖκα ὡραιότερη ἀπό οὐρί. Ἡ ὠμορφιά της μὲ μάγεψε. Ἔπεσα μπροστὰ στὰ πόδια της καὶ τῆς ἐξομολογήθηκα τὰ αἰσθήματά μου. Ἀλλὰ ἐκείνη ἀντὶ νὰ μὲ ἀκούση μὲ καλωσύνη μοῦ εἶπε θυμωμένα. «Πήγαινε στὸ δρόμο σου. Οἱ ἄνδρες εἶνε προδότες. Εἶδα στὸ ὄνειρό μου μιὰ ἐλαφίνα, ποὺ γλύτωσε ἕνα σερνικὸ ἐλάφι ἀπὸ μιὰ παγίδα. Καὶ ὕστερα χωρὶς νὰ τὸ καταλάβη ἡ ἐλαφίνα ἔπεσε κι' αὐτὴ σὲ μιὰ ἄλλη παγίδα. Καὶ τὸ ἐλάφι ἀντὶ νὰ τὴ βοηθήση κι' αὐτὸ μὲ τὴ σειρά του, τὴν ἐγκατέλειψε. Ἀπὸ αὐτὸ κρίνω τὶς καρδιὲς τῶν ἀνδρῶν. Τοὺς πιστεύω ὅλους ἀχαρίστους καὶ δὲν θέλω νὰ τοὺς βλέπω.»

Ἤθελα νὰ ὑπερασπίσω τοὺς ἄνδρες καὶ νὰν τὴ διαψεύσω, ἐξακολούθησε ὁ πρίγκηψ, ἀλλὰ ἡ σκληρὴ εἶχε ἀπομακρυνθῆ ἀπὸ μένα.

— Ἄχ, θεά μου, ἐφώναξα, γιατὶ δὲν λέγατε καλύτερα ὅτι ἡ ἐλαφίνα ἄρησε τὸ ἐλάφι.

Μὲ αὐτὰ τὰ λόγια τὴν ἔχασα ἀπὸ τὰ μάτια μου καὶ ξύπνησα. Νά, ἀγαπητέ μου, τὸ μοιραῖο ὄνειρο ποὺ ταράσσει τὴν γαλήνη τῆς ζωῆς μου. Ξέρω ὅτι ἡ λογική ἔπρεπε νὰ μὲ ἀπομακρύνη ἀπὸ αὐτὲς τὶς ἀταιριαστὲς ἐλπίδες καὶ ὅτι εἶνε τρέλλα νὰ ἐξακολουθῶ νὰ τὶς ἔχω.

— Ὄχι. Μεγαλειότατε, διέκοψα μὲ σταθερότητα, ἀφῆστε τὸ μυαλό σας στὸ δρόμο του. Ἀρχίζω νὰ τὰ καταλαβαίνω αὐτὰ τὰ εὐχάριστα φαντάσματα ποὺ περνοῦν ἀπὸ τὰ μάτια σας. Τὰ θεωρῶ ὀφειλόμενα μᾶλλον σὲ κάποιο πνεῦμα εὐνοϊκὸ ποὺ θὰ ἤθελε νὰ σᾶς παρουσιάση τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς πριγκηπέσσας ποὺ σᾶς προορίζει ὁ Θεὸς γιὰ γυναῖκα, πρὶν σὲ ὄνειρο. Ἐλᾶτε λοιπὸν πρίγκηψ μου νὰ γυρίσουμε ἀπὸ βασίλειο σὲ βασίλειο νὰ ζητήσουμε αὐτὸ τὸ ἀγαπητὸ πρόσωπο. Μπορεῖ νὰ τὴν βροῦμε καὶ νὰ τὴν ἰδοῦμε ὡραιότερη ἀπὸ ὅτι τὴ βλέπετε στὰ ὄνειρά σας. Θὰ εἰπῶ στὸν πατέρα σας ὅτι ἡ ἀρρώστεια σας ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ ἄμεσο ταξεῖδι καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ δώση τὴν ἄδεια.

Ὁ Φαρουκσάντ εὐχαριστημένος ἀπὸ αὐτὰ ποὺ τοῦ εἶπα μὲ ἐφίλησε. Τὸν ἄφησα γιὰ νὰ πάω νὰ εἰπῶ στὸν πατέρα του τὶ ἀποφασίσαμε. Ἐπῆγα καὶ εἶπα στὸ βασιλιᾶ λέξι πρὸς λέξι ὅλα καὶ τοῦ πρόσθεσα ὅτι ὁ μόνος τρόπος γιὰ νὰ θεραπευθῆ ὁ γυιός του ἀπὸ τὴ χίμαιρά του, ἦταν νὰ κάμουμε αὐτὸ τὸ ταξεῖδι. Ἡ πολλὲς ἐντυπώσεις ἀπὸ τοὺς διαφορετικοὺς τόπους θὰ κατανικοῦσαν τὴ μελαγχολία του καὶ θὰ ἔλεπε στὸ τέλος ὅτι αὐτὸ ποὺ ζητεῖ δὲν βρίσκεται.

Ὁ βασιλιᾶς διέταξε κι' ἑτοίμασαν ἕνα πολυτελέστατο ἁμάξι γιὰ τὸ γυιό του καὶ σὲ λίγο ἀκολουθοῦμενοι ἀπὸ μεγάλο ἀριθμὸ ἀξιωματικῶν ἐφύγαμε ἀπὸ τὸ Σιράζ.

Ἔπειτα ἀπὸ πολυήμερο ταξεῖδι χωρὶς νάχουμε ὡρισμένη κατεύθυνσι σταθήκαμε στὴν πόλι Γκαζνίν, ὅπου εἶχε τὴν ἐξουσία ἕνας γέρος βασιλιᾶς ποὺ ἀγαποῦσε τοὺς ὑπηκόους του καὶ τὸν ἐλάτρευαν κι' ἐκεῖνοι.

Αὐτὸς ὁ γέρος ἔστειλε τὸ λοχαγὸ τῆς φρουρᾶς του στὸν Φαρουκσάντ γιὰ νὰ τοῦ μιλήση γιὰ τὴ χαρὰ ποὺ δοκίμαζε γιὰ τὸν ἐρχομό του καὶ νὰ τὸν παρακαλέση νὰ τὸν συγχωρήση, γιατὶ δὲν μποροῦσε νὰ βγῆ ἀπὸ τὸ παλάτι του καὶ νὰ πάη νὰ τὸν ὑποδεχθῆ.

Ὁ πρίγκηψ ἐμίλησε μὲ τιμητικὴ εὐγένεια στὸ λοχαγὸ καὶ τὸν ἐρώτησε γιὰ τὴν ὑγεία τοῦ βασιλιᾶ.

—Ὑψηλότατε, τοῦ εἶπε ὁ ἀξιωματικός, ὁ βασιλιᾶς ὁ κύριός μου εἶνε ἄρρωστος ἀπὸ τὴ λύπη του. Δὲν εἶνε πολλὲς ἡμέρες ποὺ ἔχασε τὸ μοναχογυιό του ἀπότὸν ὁποῖο εἶχε πολλὲς ἐλπίδες. Ἀκόμη δὲν παρηγορήθηκε γι' αὐτὸ τὸ κακό.

Συγκινηθήκαμε ἀπὸ αὐτὴ τὴν ἀφήγησι καὶ πήγαμε στὸ παλάτι τοῦ βασιλιᾶ, ποὺ ἔκαμε τιμὲς φανταστικὲς στὸν Φαρουκσάντ καὶ ποὺ βρίσκοντας κάποια ὁμοιότητα σ' αὐτὸν καὶ τὸ γυιό του δὲν μπόρεσε νὰ συγκρατήση μερικὰ δάκρυα.

— Τί σημαίνει αὐτό, Μεγαλειότατε; εἶπε ὁ πρίγκηψ. Κλαῖτε ποὺ μὲ βλέπετε; Ἔχω τὴν ἀτυχία νὰ σᾶς ἀνακαλῶ μιὰ θλιβερὴ ἀνάμνησι;

— Ναί, πρίγκηψ, εἶπε ὁ βασιλιᾶς. Ἡ ὁμοιότης σας μὲ τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ γυιοῦ μου μοῦ ἀνανεώνει τὴ λύπη μου. Ἀλλὰ σᾶς θεωρῶ σὰν ἕνα ζεύτερο παιδί μου, ποὺ μοῦ τὸ στέλλει ὁ θεὸς γιὰ νὰ μὲ παρηγορήση γιὰ τὸ πρῶτο. Αἰσθάνομαι μάλιστα γιὰ σᾶς ἕνα εἶδος τρυφερότητος, σὰν ἐκείνη ποὺ εἶχα γι' αὐτόν. Μείνετε κοντά μου, σᾶς παρακαλῶ. Κρατῆστε τὴ θέσι ἀκριβῶς ποὺ εἶχε ἐκεῖνος καὶ γίνετε κληρονόμος καὶ διάδοχός μου.

Ὁ Φαρουκσάντ εὐχαρίστησε τὸ βασιλιᾶ γιὰ τὰ εὐγενικὰ καὶ καὶ γενναῖα αἰσθήματά του καὶ ἀποφάσισε νὰ μείνη κάμποσο καιρὸ μᾶλλον ἀπὸ συμπάθεια στὸ γέρο βασιλιᾶ, παρὰ γιὰ νὰ βεβαιωθῆ ἡ κατοχὴ τοῦ θρόνου ποὺ τοῦ προσέφερε.

Κάθε μέρα ποὺ περνοῦσε ὅλο καὶ λιγότερο ἡ λύπη τοῦ γέρου βασιλιᾶ ποὺ χωρὶς νὰ τὸ καταλάβη κι' αὐτὸς ἀγάπησε τόσο τὸν πρίγκηπα τῆς Περσίας ὥστε δὲν μποροῦσε πειὰ νὰ ζήση χωρὶς αὐτόν.

Μιὰ ἡμέρα ποὺ μιλοῦσαν οἱ δυό τους, ὁ Φαρουκσάντ θέλησε νὰ ρωτήση τὸ βασιλιᾶ ἀπὸ τὶ ἀρρώστεια πέθανε ὁ πρίγκηψ τοῦ Γκασνίν.

— Ἀλλοίμονο, εἶπε ὁ βασιλιᾶς, ἡ αἰτία τοῦ θανάτου του εἶνε πολὺ ἀλλόκοτη. Ὁ ἔρωτας τὸν ἔβαλε στὸν τάφο. Μάθετε οὐτὴ τὴ θλιβερὴ περιπέτεια. Ὁ γυιός μου ἄκουσε νὰ μιλοῦν γιὰ τὴν πριγκήπισσα τοῦ Κασμίρ καὶ ἐρωτεύθηκε μὲ τὴν εἰκόνα της ποὺ τοῦ ἔδειξαν. Ἔστειλα τότε πλούσια δῶρα στὸ βασιλέα Τογρουὶ μ' ἕναν πρεσβευτὴ καὶ ζήτησα τὴν πριγκηπέσσα τὴν κόρη του γιὰ τὸ γυιό μου. Ὁ βασιλιᾶς τοῦ Κασμίρ ἀπάντησε ὅτι ἐκτιμοῦσε πάντοτε τὴ φιλία μου, ἀλλὰ ὅτι εἶχε ὁρκισθῆ στὸν Κεσαγιὰ νὰ μὴν τὴν παντρέψη χωρὶς νὰ θέλη ἐκείνη καὶ ὅτι ἡ πριγκηπέσσα μισοῦσε θανάσιμα τοὺς ἄνδρες καὶ ὅτι αὐτὴ ἡ ἀποστροφὴ ἦταν ἀποτέλεσμα ἑνὸς ὀνείρου. Ὁ πρεσβευτής μου ἔφερε αὐτὴ τὴν ἀπάντησι καὶ ὁ δυστυχισμένος μου γυιὸς χάνοντας τὴν ἐλπίδα νὰ παντρευθῆ τὴν πριγκηπέσσα τοῦ Κασμίρ ἔπεσε σ' ἕνα λήθαργο ποὺ τὸν μάρανε παρ' ὅλα τὰ φάρμακα ποὺ τοῦ ἔδωσαν οἱ γιατροί.

Ὁ Φαρουκσάντ ἄκουσε αὐτὴ τὴν ἱστορία ταραγμένος. Τὰ λόγια τοῦ γέρου βασιλιᾶ τοῦ ἐπιβεβαίωναν τὴ δική του δυστυχία. Δὲν μπόρεσε νὰ κρύψη τὴν ἀνησυχία του. Ὁ βασιλιᾶς κάτι κατάλαβε.

— Γιατὶ ταραχτήκατε, παιδί μου; τοῦ εἶπε. Φαίνεσθε ἀλλαγμένος.

— Μεγαλειότατε, εἶπε ὁ πρίγκηψ, ἄφησα τὴν πατρίδα μου γιὰ τὴν ἴδια ἀπάνθρωπη πριγκηπέσσα.

Διηγήθηκε τ' ὄνειρό του καὶ ὁ βασιλιᾶς ἀφοῦ τὸν ἄκουσε εἶπε στενάζοντας:

(Ἀκολουθεῖ)

ΜΙΚΡΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

— Ὁ ἀδελφὸς τοῦ ἀδελφοῦ του.

Ὁ βασιλεὺς τῆς Βαυαρίας Λουδοβίκος Β', ὁ περίφημος ἐκεῖνος μεγαλοφυὴς καὶ παράφρων ἔστεμμένος εἶχε, ὅπως εἶνε γνωστό, κ' ἕνα ἀδελφό, ὀνόματι Ὄθωνα, ἐπίσης παράφρονα. Καὶ ὁ Ὄθων ὅπως κι' ὁ Λουδοβίκος, ἀγαποῦσε πολὺ τὸ θέατρον, ἀλλὰ ἀντιθέτως πρὸς τὸν ἀδελφό του, ὁ ὁποῖος ἠρέσκετο μόνο στὰ ἔργα τοῦ Βάγνερ, αὐτὸς εἶχε μεγάλη προτίμηση στὴ μουσικὴ τοῦ Ὀφφεμπάχ. Ἡ λεπτὴ καὶ εὔθραυστη κοῦκλα τοῦ δὲν ἄνθεξε πολὺ στὶς καταχρήσεις τὶς ὁποῖες ἔκανε καὶ γρήγορα ἀρρώστησε. Ἀποτέλεσμα τῆς ἀρρώστειας του αὐτῆς ἦταν ἐκτὸς τῶν ἄλλων καὶ ἡ μεγάλη θρησκομανία ποὺ τὸν κατέλαβε. Ὧρες ὁλόκληρες στεκόταν γονατιστὸς ἔμπροσθεν στὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας. Μιὰ βαθειὰ μελαγχολία τὸν κατεῖχεν καὶ ἐπί ὁλοκλήρους ἡμέρας ἔμενε βυθισμένος σέ σκέψεις. Ἔτσι τοῦ παρουσιάσθηκαν τὰ πρῶτα συμπτώματα τῆς διανοητικῆς διαταραχῆς. Ἡ θρησκευτικὴ μονομανία σιγὰ σιγὰ ἔπῆρε ἄνησυχαστικὲς διαστάσεις. Μιὰ μέρα κατὰ τὸ 1873, ἐνῶ βρισκόταν, λόγῳ τῆς παθήσεώς του περιορισμένος στὸ ἀνάκτορο Νύμφενμπουργ, τὸ ἔσκασε κρυφὰ καὶ πῆγε στὴ μητρόπολι τοῦ Μονάχου, τὴ στιγμὴ ποὺ ὁ ἀρχιεπίσκοπος τελοῦσε τὴ θεία λειτουργία. Ὁ πρίγκηψ χωρὶς νὰ χάση καιρὸ ἀνέβηκε ἐπάνω στὸν ἄμβωνα καὶ ἄρχισε ν' ἀπαγγέλη δυνατὰ κάποια προσευχή. Χρειάστηκε δὲ νὰ ἐπέμβουν δύο μοναχοί, γιὰ νὰ τὸν καταφέρουν νὰ μὴ βγάλη καὶ λόγο στὸ ἀκροατήριο, ὅπως ἤθελε.

Κατὰ τὸ 1878 μετηνέχθη στὸ ἀνάκτορο Σλάϊσαϊμ. Τὸ ἴδιο πρωῒ τῆς μεταφορᾶς του ξύπνησε ἀπὸ τοὺς ἤχους στρατιωτικῶν σαλπίγγων. Σηκώθηκε καὶ χωρὶς νὰ ντυθῆ σκαφάλωσε σ' ἕνα φεγγίτη, ἀπὸ τὸν ὁποῖο ἄρχισε νὰ φωνάζη. «Στρατιῶτες εἶμαι ὁ πρίγκηψ Ὄθων. Ἐλευθερώστε με, καὶ ὁδηγῆστε με στὸ Μόναχον!...»

Οἱ φύλακές του ἀκούγοντάς τον ἔτρεξαν καὶ ὕστερ' ἀπὸ πολλὴ ὥρα κατώρθωσαν νὰ ἀποτραβήξουν τὸν πρίγκηπα, ὁ ὁποῖος ἐξακολουθοῦσε νὰ φωνάζη:

— «Βοήθεια! Βοήθεια! στρατιῶτες! Θὰ μὲ δολοφονήσουν!...»

— Ἡ παντοδυναμία τῶν χρημάτων.

Κάποτε στὸ Σίλγκο τῆς Ἰρλανδίας τρεῖς ἐπιτήδειοι κλέφτες κατώρθωσαν νὰ διαρρήξουν τὴ Μητρόπολη τῆς πόλεως καὶ νὰ κλέψουν ὅλα τὰ χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ σκεύη της. Ἅμα ἔγινε γνωστὴ ἡ ἱερουσία ὅλοι οἱ τίμιοι καὶ θρῆσκοι κάτοικοι τῆς πόλεως συγκινήθηκαν καὶ ἔτρεξαν στὴν Ἀστυνομίαν γιὰ νὰ ἰδοῦν τουλάχιστον τοὺς δράστας τῆς θρασείας αὐτῆς κλοπῆς. Μὲ ἀπορία ὅμως ἔμαθαν ἐκεῖ ὅτι δὲν εἶχε ἐπιτευχθῆ ἀκόμα ἡ σύλληψίς των, ἀλλὰ ὅτι πολὺ γρήγορα θὰ τοὺς συνελάμβαναν.

Καὶ πράγματι σὲ λίγες ἡμέρες ἡ Ἀστυνομία ἐδήλωσε ὅτι θὰ ἔδινε ἀμοιβὴ ἑκατὸ λιρῶν στερλινῶν σ' ἐκεῖνον ποὺ θὰ τῆς ὑπεδείκνυε τοὺς κλέπτας. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν τοὺς ἤξερε κανείς, ἡ ἐνέργειες τῆς Ἀστυνομίας κινδύνευαν νὰ μὴ φέρουν κανένα ἀποτέλεσμα, ὅταν ὁ ἕνας ἀπὸ τοὺς τρεῖς κλέφτες, θέλοντας νὰ κερδίση καὶ τὴν ὑπὸ τῆς Ἀστυνομίας ὑπόσχεσιν ἀμοιβῆς νὰ στὸ φανερῶσῃ τὸν τόπον τῆς Ἀστυνομίας ζητοῦντος τὶς 100 λίρες, γιὰ νὰ ὑποδείξη τοὺς δράστας τῆς κλοπῆς. Μὰ ἡ ἰδία σκέψις πέρασε καὶ ἀπὸ τὸ μυαλὸ τοῦ δευτέρου καθὼς καὶ τοῦ τρίτου κλέπτου, οἱ ὁποῖοι δὲν ἐδίστασαν νὰ προδώσουν τοὺς συνεργάτας των προκειμένου νὰ πάρουν τὶς 100 λίρες. Καὶ ἔτσι ἡ Ἀστυνομία τοὺς συνέλαβε καὶ τοὺς τρεῖς, στοὺς ὁποίους καὶ θὰ μοίρασε τὴν ἀμοιβή!...

— Πῶς ἐξήταζαν οἱ Ἑβραῖοι δικασταί.

Οἱ ἀρχαῖοι Ἑβραῖοι δικασταὶ γιὰ νὰ τρομοκρατήσουν τοὺς μάρτυρες καὶ νὰ τοὺς ἐξαναγκάσουν νὰ ποῦνε τὴν ἀλήθεια, προτοῦ τοὺς ὑποβάλλουν τὴν ἐρώτησι, τοὺς ἔλεγαν: «Ἐὰν συντελέσης εἰς τὴν ἄδικον καταδίκην τοῦ κατηγορουμένου, τὸ αἷμα αὐτοῦ, τὸ αἷμα ὅλων τῶν ἀπογόνων του, ἀπὸ τοὺς ὁποίους θὰ στερήσης τὴν γῆν, θέλει ἐπαναπέσει κατὰ σοῦ καὶ ὁ Θεὸς θὰ σοῦ ζητήση λόγον, ὅπως ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν Κάϊν διὰ τὸ αἷμα τοῦ Ἄβελ, ὁμίλει.»

Δὲν εἶνε γνωστὸν ἂν ἡ φοβερὰ αὐτὴ προεισαγωγὴ ἐπέρεπε πάντοτε τὸ ἐπιδιωκόμενο ἀποτέλεσμα.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΤΗΣ

Λέγουν ὅτι ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος χρωσιᾶ τὴ μεγαλουργία του κατὰ μέγιστο μέρος στὸν ἐπίσης μεγάλο διδάσκαλό του τὸν Ἀριστοτέλη. Ἀλλὰ καὶ ὁ Ἀριστοτέλης ὅμως ἕνα τεράστιο μέρος ἀπὸ τὸ κολοσσιαῖον ἔργο του τὸ ὀφείλει εἰς τὸν μαθητήν του, ἢ μᾶλλον στὸ ταμεῖον τοῦ μαθητοῦ του. Χιλιάδες ὁλόκληρες ἄνθρωποι μισθούμενοι ἀπὸ τὸν βασιλέα πλουσιοπάροχα καὶ ἐντελῶς βασιλικά, εἶχαν ὡς ἀποκλειστικὸν ἔργον νὰ μαζεύουν καὶ νὰ στέλνουν στὸν Ἀριστοτέλη ὅλα τὰ ζῶα καὶ τὰ φυτὰ καὶ γενικὰ τὰ περίεργα προϊόντα τῆς Ἀσίας. Ἔτσι κατώρθωσε νὰ γράψη τὸ περὶ φυτῶν καὶ ζώων σύγγραμμα ποὺ θαυμάζεται ὡς σήμερα γιὰ τὴ μέθοδό του καὶ τὴν ἀκρίβειά του.

ΤΟ ΥΓΡΟΝ ΠΥΡ

Στὴ νῆσο Σουμάτρα παράγεται ἕνα εἶδος λαδιοῦ, τὸ ὁποῖον ὅταν ἀνάψη δὲ σβύνει πειά, ἀκόμα κι' ἂν τὸ χύσης μέσα σὲ νερό. Εἶνε δηλαδὴ ἕνα εἶδος «ὑγροῦ πυρός», μὲ τὸ ὁποῖον ἄλλοτε οἱ Βυζαντινοὶ Αὐτοκράτορες Κωνσταντῖνος ὁ Πωγωνάτος καὶ Λέων Ἴσαυρος εἶχαν πυρπολήσει τοὺς στόλους τῶν Σαρακηνῶν.

Μὲ τὸ λάδι αὐτὸ ὁ ἀκριβὴς τῆς ἐποχῆς εἶχε κατασκευάσει ἄλλοτε σὲ μιὰ ναυμαχία ἑξῆντα τὰ πλοῖα τῶν Ὀλλανδῶν θαλασσοπόρων.

ΞΕΝΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

Η ΠΡΟΣΕΥΧΗ

Τοῦ Λερμοντὼφ

Ὅταν σὲ θλιβερὲς στιγμὲς μοῦ [γέλιβει τὴν ψυχὴ
ἡ πίκρα καὶ μοῦ τὴν μαραίνει,
μιὰ μυστικὴ μοῦ ἔρχεται στὸ στό- [μα προσευχή,
μιὰ προσευχὴ λησμονημένη.

Ἔχει αὐτὴ ἡ προσευχὴ δύναμι [μυστικὴ
ποὺ βάλσαμο στὴ θλῖψι χύνει
καὶ μ' ἅγια κι' ἄγνωστος στὸν [κόσμο μουσικὴ
κάθε της λόγο ἅγιο λαμπρύνει.

Σὰν βάρος ἀπ' τὰ στήθια μου μοῦ [φεύγει τρομερό,
ἡ ἀπιστία ὅπου κάθε πόθο σβύνει
κ' ἡ πίστις πάλι ἔρχεται μὲ δά- [κρυ καὶ σταυρὸ
κ' ἐπαναφέρει τῆς ψυχῆς μου τὴ [γαλήνη.

Θεόδωρ. Βελλιανίτης

Τὰ προηγούμενα φύλλα τῆς «Οἰκογενείας» τιμῶνται πρὸς τρεῖς δραχμὰς ἕκαστον.

Η ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΜΟΔΑ

Η Α. Μ. Η ΜΟΔΑ

ΤΙ ΘΑ ΦΟΡΕΣΩΜΕ

Τὸ πιὸ κατάλληλο ὕφασμα γιὰ κοστούμια τοῦ μπάνιου εἶνε τὸ τζέρσεϋ ὅλων τῶν χρωμάτων : ἄσπρο, μὲ κεντήματα καὶ ρίγες κόκκινες, μαῦρο μὲ μπορντοῦρες κίτρινες καὶ κεντημένο μὲ μπλὲ σχέδια, μπλὲ-ρουά κ.λ.π.

Τὸ συνηθισμένο κοστοῦμι τοῦ μπάνιου εἶνε ἕνα ἁπλὸ μαγιό. Μὰ αὐτὸ φοριέται μόνον τὴν ὥρα τοῦ κολυμβήματος. Πρὶν καὶ μετὰ τὸ κολύμβημα φορεῖται μικρὲς φοῦστες προσαρμοσμένες στοὺς γοφοὺς καὶ οἱ ὁποῖες φθάνουν κάτω ἀπὸ τὰ γόνατα. Οἱ φοῦστες αὐτὲς δὲν εἶναι ραμμένες ἀλλὰ κουμπώνουν ἐμπρὸς ἢ στὰ πλάγια, εἶναι δὲ ἀπὸ τζέρσεϋ, ἂν φόρμ, ἢ πλισσέ. Μαντὼ ἀπὸ τζέρσεϋ ἀποτελεῖ πολὺ καλὸ ἀνσάμπλ, μ' αὐτὲς τὶς φοῦστες. Τὸ ἀνσάμπλ, αὐτὸ συμπληρώνεται μὲ μιὰ κυλόττα ἀπὸ τζέρσεϋ. Ἔτσι μ' αὐτὸ τὸ κοστοῦμι μπορεῖ μιὰ κυρία νὰ κάνη τὸν περίπατόν της στὴν ἀμμουδιὰ περιμένοντας τὴν ὥρα τοῦ μπάνιου.

Τὸ ντουμπλάρετε συνήθως μὲ ὕφασμα ἐπόνζ, κατασκευάζεται δὲ ἔτσι ὥστε νὰ φοριέται καὶ ἀπὸ τὶς δύο του ὄψεις.

Πολλὲς κυρίες προτιμοῦν γιὰ μαγιό, τὸ ντὲ-πιές. Αὐτὸ ἀποτελεῖται ἀπὸ μιὰν κοντὴ κυλόττα καὶ ἀπὸ μιὰ μακρυὰ καζάκα ἡ ὁποία σκεπάζει καὶ ξεπερνᾶ τὴν κυλόττα. Ἡ καζάκα γίνεται ἀπὸ λαινάζ, ἡ κυλόττα ἀπὸ τζέρσεϋ. Ἡ κυλόττες γίνονται ἐπίσης καὶ ἀπὸ φανέλλα ἀλλὰ ἔχουν ἕνα ἀμπιεσμὰν στοὺς γόφους ἂν φορι[illegible] μωμένο ἀπὸ τζέρσεϋ.

Ἡ κυλόττα εἶναι σχεδὸν πάντα μαύρη, ἡ καζάκα εἶναι χαμ[illegible] στή, ἐν[illegible] κεντημένη ἢ καὶ [illegible] νιρισμ[illegible] πούστας.

Ἡ καζάκα εἶναι πάντα πολὺ κομψή, κάποτε ἔχει μία ζώνη ἀπὸ δέρμα ἢ ἀπὸ κορδέλλα, καὶ στοὺς ὤμους ἕνα μικρὸ τετράγω[illegible] μαντήλι. Ἕνα ἐπίσης ὅμοιο μαντήλι χρησιμεύει γιὰ μπονὲ στὸ κεφάλι καὶ κάνει τὴν ἐντύπωσιν ἑνὸς πολὺ σὶκ ἀνσάμπλ.

Πολλὲς κομψὲς κολυμβήτριες φοροῦν ντὲ-πιές, φοῦστα προσαρμοσμένη ἐπάνω στὴν κυλόττα, καὶ ἕνα μικρὸ ἐπανωφοράκι χωρὶς μανίκια ποὺ μοιάζει συγχρόνως καὶ μὲ ζιλὲ καὶ μὲ μπολερὸ καὶ κάποτε εἶναι ὅμοιο μὲ σουέτερ. Τίποτε ὅμως δὲν φανερώνει τόσο τὸ γοῦστο καὶ τὴν κομψότητα μιᾶς κυρίας, ὅσο τὸ πενιουὰρ τοῦ μπάνιου. Μπορεῖ νὰ τὸ διαλέξη ἀπὸ ὅ,τι ὕφασμα θέλει καὶ νὰ τοῦ δώση ὅ,τι σχῆμα τῆς ἀρέσει. Βλέπουμε πενιουὰρ ἁπλᾶ καὶ πενιουὰρ ἀπὸ ὑφάσματα ἐμπριμὲ μὲ διάφορα σχέδια, μὲ πρόσωπα, μὲ τοπεῖα διάφορα, μὲ ζῶα, πουλιά, ψάρια, μικρὰ πλοῖα, καὶ διάφορα θαλασσινά, τὰ ὁποῖα καὶ ὅταν τὸ ὕφασμα δὲν εἶναι ἐμπριμὲ τὰ κεντοῦν ἐπάνω σ' αὐτό. Σὲ ἁπλᾶ πενιουὰρ τοῦ μπάνιου κεντοῦν ἐπίσης καὶ φάρους, κεράσια, γλάρους κλπ. ὅ,τι δηλαδὴ σχετίζεται μὲ τὴν θάλασσα.

Μπορεῖτε ἂν θέλετε ἀντὶ ὅλων αὐτῶν τῶν ἰδι ρυθμῶν πενιουὰρ νὰ φορέσετε μίαν κάπα ἀπὸ κρετὸν μὲ λουλούδια, ντουμπλαρισμένη μὲ ὕφασμα ἐπόνζ.

Εἶναι πολὺ κομψὴ καὶ πολὺ πρακτική. Γιὰ νὰ προφυλαχθῆτε ἀπὸ τὸν ἄνεμο μπορεῖτε νὰ φορέσετε ἕνα καπυσὸν ἀσορτί.

Πολὺ πρακτικὸ ἐπίσης εἶναι τὸ κοστοῦμι μπάνιου ντὲ-πιές, καὶ τὸ μαγιὸ μὲ τὴν μικρὴ φούστα καὶ τὸ ἀσορτὶ ἐπανωφόρι. Μπορεῖτε νὰ διαλέξετε ὅ[illegible] βρίσκετε [illegible]

Ἕνα [illegible] γίνεται [illegible] καὶ ἀπὸ [illegible]

ΓΙΑ ΤΑ ΜΠΑΝΙΑ

Ἀριστερὰ : Ἀπὸ τζέρσεϋ ἄσπρο μὲ μπάντες πράσινες. Τὸ δεύτερο
Ἀπὸ κρὲπ [illegible] ἄσπρο μὲ βοῦλες, ζώνη, καὶ μπορντοῦρα κόκκινες.
Δεξιὰ : [illegible]πα ἀπὸ κρεπὸν ἐμπριμέ. Φοριέται μετὰ τὸ μπάνιο.

ΔΥΟ [illegible]ΡΑΙΑ ΦΟΡΕΜΑΤΑ

ΕΝΑ ΚΟΜΨΟ ΚΑΠΕΛΛΟ

Α' Φόρ[illegible] [illegible]α ἀπὸ κρὲπ-ντὲ-σίν, ἢ φοῦστα μὲ [illegible]ιέτες κι' ὁ ζιλὲς ἀπὸ κρὲπ τοῦ αὐτοῦ [illegible]ρώματος, γαρνιρισμένος μὲ λουλούδ[illegible] [illegible] ζωγραφισμένα.

Β' Ἁπλ[illegible] φορεματάκι ἀπὸ κρὲπ-ντὲ σίν ἐμπριμ[illegible] ἢ φοῦστα μὲ πιέτες κ' ἢ ἁπλοῦζα γ[illegible]ρνιρισμένη ἐμπρὸς μ' ἕνα ζαμπὼ μο[illegible]τελίνας.

Κομψὸ καπέλλο ἀπὸ φὲτρ μπὲζ, γαρνιρισμένο μὲ κορδέλλα ἀπὸ σατὲν γυαλιστερὸ τοῦ αὐτοῦ χρώματος. Μαντῆλι δεμένο γύρω στὸ λαιμὸ ἀπὸ φουλάρι μπὲζ.

σᾶς ἀρέσει, καὶ ὅποιο σᾶς πάει καλύτερα.

[illegible]ο ἀπογευματινὸ φόρεμα μεταξωτὸν μουσελίνα [illegible] ντὲ-σίν, μὲ μακρυὰ μανίκια καὶ μὲ μία ἐσάρπα τὴν ὁποίαν ἢ τυλίγετε γύρω στὸν λαιμό σας ἢ τὴν ἀφήνετε νὰ κυματίζη ἐλεύθερα ἐπάνω στοὺς ὤμους σας. Αὐτὸ τὸ φόρεμα μπορεῖτε νὰ φορέσετε καὶ σὲ κοσμικὲς συναθροίσεις. Λιγώτερο ἐπίσημο, εἶναι τὸ φόρεμα ἀπὸ κρὲπ-ντὲ-σίν, ἐμπριμέ, μὲ μικρὸ βολὰν πλισσέ.

Γιὰ ὑπαίθριες συγκεντρώσεις τὰ φορέματα ἀπὸ κρὲπ - ντὲ - σίν, γίνονται πρὸς παντὸς σὲ χρώματα παστέλ, μπλὲ-πόλ, ρόζ, πράσινο ἀνοικτό, ἢ κίτρινο.

Ἡ τελευταία νουβωτέ, εἶναι ἕνα εἶδος φαρδιοῦ ἐπανωφοριοῦ ἀπὸ μουσελίνα ἐμπριμὲ ἐπάνω σ' ἕνα φόρεμα ἀπὸ ὕφασμα ἁπλό, ἀλλὰ τοῦ ὁποίου τὸ χρῶμα νὰ ἔρχεται ἐν ἁρμονίᾳ μὲ τὰ χρώματα τοῦ ἐπανωφοριοῦ. Γιὰ πιὸ φιλικὲς συναναστροφὲς μπορεῖτε νὰ φορέσετε ἕνα φορεματάκι ἀπὸ λινομέταξο μὲ μανίκια.

Ἂν θέλετε προτιμᾶτε τὸ ντὲ-πιὲς μὲ πλισσὲ φοῦστα, ἡ ὁποία εἶναι πάντοτε πολὺ τῆς μόδας.

Γιὰ μέσα στὸν κῆπο σας ἢ στὴν βεράντα σας στὴν ἐξοχὴ μπορεῖτε νὰ διαλέξετε ἕνα φόρεμα ἀπὸ κρετόν, ἢ ἀπὸ κρὲπ ἐμπριμέ, ἢ ἂν θέλετε καὶ ἀπὸ λινὸ ριγέ.

Τὸ βραδυνὸ φόρεμα εἴτε γιὰ μέσα στὴν πόλι, εἶνε, εἴτε γιὰ ντάσιγκ ἐξοχικό, πρέπει νὰ εἶναι ἀρχετὰ πιὸ μακρὺ ἀπὸ τὰ φορέματα τῆς ἡμέρας καὶ πρὸ πάντων ὅταν εἶν[illegible] ἀπὸ ὕφασμα ἐλαφρό.

Μπορεῖτε νὰ δώσετε τόνο ἐντελῶς μοντέρνο σ' ἕνα παληὸ βραδυνὸ φόρεμα ἂν τὸ γαρνίρετε μὲ ἕνα μεγάλο φιόγκο ἀπὸ τοῦλι στὸν γόφο μὲ μακρυὲς ἄκρες οἱ ὁποῖες θὰ φθάνουν ἕως τὸ πάτωμα σχεδόν.

Ἐὰν ἔχετε ἕνα φουρρὼ ἀπὸ δαντέλλα μαύρη ἢ ἀπὸ τοῦλι περλέ, λίγο ντεμοντέ, θὰ τὸ κάνετε ἐντελῶς μοντέρνο ἂν τοῦ προσθέσετε αὐτὸν τὸν μεγάλο φιόγκο μὲ τὶς μακρυὲς ἄκρες.

Ἡ Φίλη σας

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ

— Πῶς διατηρεῖται τὸ βούτυρο

Τὸ βούτυρο διατηρεῖται, ἐὰν τὸ τυλίξετε σ' ἕνα πολὺ καθαρὸ ἄσπρο πανί, βρεμμένο σὲ καθαρὸ ξεῖδι, τὸ ὁποῖον κάθε ὀκτὼ μέρες ἀλλάζετε.

Φυλάγετε τὸ βούτυρο σὲ μέρος ξηρὸ καὶ δροσερὸ καὶ τὸ ὁποῖον νὰ ἀερίζεται καλά. Ἔτσι θὰ ἔχετε βούτυρο φρέσκο καὶ μὲ πολὺ ὡραία οὐσία ἐπὶ πολλὲς ἑβδομάδες.

— Πῶς διατηρεῖται τὸ τυρί

Τὸ τυρὶ γιὰ νὰ διατηρηθῆ φρέσκο τὸ καλοκαῖρι, πρέπει νὰ εἶνε σκεπασμένο μ' ἕνα καθαρὸ ἄσπρο βρεμμένο πανί, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἀλλάζετε κάθε δύο ἡμέρες.

— Πῶς φρεσκάρονται οἱ μπουάδες ἀπὸ φτερὰ

Καθὼς ξέρετε ἐφέτος εἶνε πολὺ τῆς μόδας οἱ μπουάδες καὶ οἱ ἐσάρπες ἀπὸ φτερά. Γιὰ νὰ διατηροῦνται πάντα ὡραῖοι πρέπει νὰ τοὺς ἀφήνετε ἐκτεθειμένους στὸν ἥλιο, ἐπάνω σὲ ἕνα ἄσπρο πανὶ ἐπὶ δύο ἢ τρεῖς ὧρες τὴν ἡμέρα ἐπὶ ἀρκετὸ διάστημα. Ἔτσι θὰ ἰδῆτε πὼς τὰ φτερὰ διατηροῦνται φρέσκα καὶ ἐλαφρά.

— Γιὰ τὰ χέρια

Γιὰ νὰ ἔχετε ὡραῖα χέρια, ἀλείφετέ τα κάθε ἡμέρα μὲ ἀμιγῆ βαζελίνα τρίψατέ τα καλὰ ἀφῆστε, τα λίγην ὥρα καὶ ὕστερα τὰ σαπουνίζετε μὲ χλιαρὸ νερὸ καὶ τὰ ξεβγάζετε καλά.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον χωρὶς νὰ ἐξοδεύετε τίποτε σχεδόν, τὰ χέρια σας θὰ διατηροῦνται ἄσπρα, λεῖα καὶ μαλακά, χωρὶς νὰ διατρέχετε τὸν κίνδυνο νὰ τὰ χαλάσετε, ὅπως συμβαίνει σὲ ὅσες μεταχειρίζονται διάφορες ἀλοιφὲς συνήθως πολὺ βλαβερές.